

ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH V JIHOMORAVSKÉM KRAJI

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt P- KAP je projektem Národního ústavu pro vzdělávání. Je zaměřen na podporu vzdělávání na středních a vyšších odborných školách a akcentuje soulad se vzdělávací strategií MŠMT. Má za cíl zajistit metodickou a supervizní podporu při využívání akčního plánování na úrovni krajů i škol.

Obsah

1	Analýza potřeb na školách	5
1.1	CÍLE ANALÝZY POTŘEB NA ŠKOLÁCH A JEJÍ VÝZNAM PRO KRAJSKÉ AKČNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	5
1.2	POZADÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ „ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH“	5
1.2.1	Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti.....	6
1.2.2	Charakteristika datového souboru.....	6
1.3	VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ ŠKOLAMI A DALŠÍ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	8
1.4	ROZDÍLY VE VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ PODLE TYPU ŠKOLY	9
2	Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Jihomoravském kraji	11
2.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	13
2.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	14
2.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	15
2.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	16
2.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	17
2.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	19
2.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI“ NA SOU, SOŠ A NA GYMNÁZIÍCH	21
3	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Jihomoravském kraji	27
3.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	29
3.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	30
3.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	31
3.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	33
3.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	34
3.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	36
3.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	37
4	Podpora polytechnického vzdělávání v Jihomoravském kraji ..	43
4.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	45
4.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	46
4.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	47
4.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	49
4.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	50
4.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol	52
4.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	53

5	Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Jihomoravském kraji	59
5.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	62
5.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	63
5.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol .....</i>	64
5.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	65
5.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	67
5.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol .....</i>	68
5.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ ŠKOLY JAKO CENTRA CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	70
6	Rozvoj kariérového poradenství v Jihomoravském kraji	76
6.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	78
6.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	79
6.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol .....</i>	80
6.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	82
6.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	83
6.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol .....</i>	84
6.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH.....	86
7	Podpora inkluzivního vzdělávání v Jihomoravském kraji.....	92
7.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	94
7.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	95
7.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol .....</i>	97
7.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	98
7.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	100
7.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol .....</i>	101
7.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	103
8	Podpora infrastruktury škol – investiční část	109
8.1	ZÁJEM ŠKOL O ČERPÁNÍ INVESTIC V JIHOMORAVSKÉM KRAJI	109
8.2	PREFEROVANÉ OBLASTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	110
9	Nepovinné oblasti.....	112
9.1	DŮLEŽITOST NEPOVINNÝCH OBLASTÍ	112
9.2	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ICT VČETNĚ POTŘEB INFRASTRUKTURY.....	114
9.3	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	117
9.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI	119
9.5	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI	121

1 Analýza potřeb na školách

1.1 Cíle analýzy potřeb na školách a její význam pro krajské akční plánování

KAP (krajský akční plán) je zaměřen na intervence směřující ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání a začlenění či rozvoj dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. To je podpořeno vzděláváním vedení škol a zřizovatelů, spoluprací v území. Klíčová témata, tzv. intervence, byla vybrána s ohledem na to, že mohou být svým konkrétním zaměřením územně specifická. Projekt P-KAP pomůže krajskému projektu a školám.

Povinné intervence:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání)
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Rozvoj kariérového poradenství
- Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání
- Inkluzivní vzdělávání
- Infrastruktura SŠ a VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání)

Nepovinné intervence:

- Rozvoj výuky cizích jazyků
- Oblast ICT včetně potřeb infrastruktury
- Čtenářská a matematická gramotnost
- Vlastní volitelné intervence v oblasti podle potřeb území

1.2 Pozadí dotazníkového šetření „analýza potřeb na školách“

Priority krajů a škol v krajských akčních plánech a plánech aktivit škol se opírají o podrobné a o sběr relevantních dat opřené analýzy. Pro projekt P-KAP je zpracoval a školám a krajům poskytl projektový tým Národního ústavu pro vzdělávání.

Hlavním cílem šetření, které proběhlo v období listopad 2015 – leden 2016 (dosběr červen 2016), bylo zmapování aktuální situace škol a jejich potřeb v rámci oblastí vymezených operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělávání. Výstupy šetření představují zpětnou vazbu pro kraje pro tvorbu regionální vzdělávací politiky a vytvářejí prostor pro sladění prioritizace potřeb krajů a jednotlivých škol.

V rámci šetření byla sledována situace v oblastech kariérového poradenství, spolupráce škol a firem, dalšího vzdělávání poskytovaného sítěmi škol v krajích, polytechnického vzdělávání, podpory kompetencí k podnikavosti, společného vzdělávání a infrastruktury školy. Mezi další sledované oblasti byly zařazeny oblast ICT, jazykové vzdělávání a rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.

Na dotazníkové šetření zareagovalo 98 % škol.

Sběr dat se uskutečnil v rámci šetření formou internetového dotazování (CASI – computer assisted self interviewing). Osloveny byly všechny SŠ a VOŠ v celé ČR, tedy 1365 škol. Z těchto škol se Národnímu ústavu pro vzdělávání vrátilo 1335 kompletně vyplněných dotazníků, návratnost dotazníků se tedy v tomto šetření pohybuje na úrovni 98 %. Takto vysoké návratnosti se podařilo dosáhnout díky spolupráci s odbory školství v jednotlivých krajích, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a krajskými garanty projektu, kteří jsou členy našeho projektového týmu.

Vzhledem k povaze a rozsahu šetření lze konstatovat, že jde o unikátní datový výstup, který, vezmeme-li v úvahu dosaženou úroveň návratnosti dotazníků, pokrývá potřeby téměř všech SŠ a VOŠ v ČR.

Šetření se bude opakovat v roce 2018 a poté v roce 2020 jako závěrečné šetření, které bude sloužit jako podklad pro vyhodnocení účinnosti akčního plánování v jednotlivých krajích.

1.2.1 Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti

Graf 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

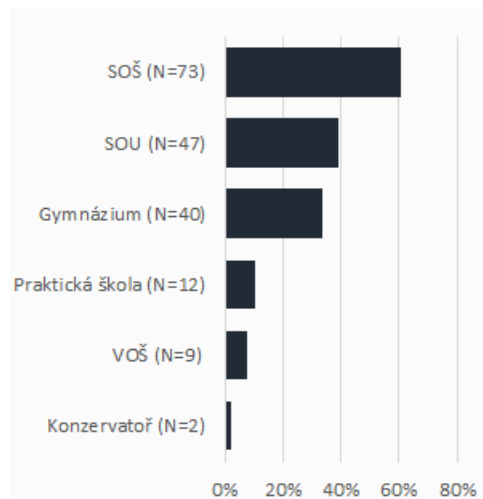
Tab. 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

	Kompletně vyplněný dotazník		Vyplněna alespoň jedna otázka		Dotazník byl otevřen		Dotazník nebyl otevřen		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Jihočeský kraj	94	100%	0	0%	0	0%	0	0%	94	100%
Královéhradecký kraj	83	100%	0	0%	0	0%	0	0%	83	100%
Liberecký kraj	51	100%	0	0%	0	0%	0	0%	51	100%
Moravskoslezský kraj	144	100%	0	0%	0	0%	0	0%	144	100%
Pardubický kraj	76	100%	0	0%	0	0%	0	0%	76	100%
Zlínský kraj	70	100%	0	0%	0	0%	0	0%	70	100%
Kraj Vysočina	63	100%	0	0%	0	0%	0	0%	63	100%
Karlovarský kraj	37	100%	0	0%	0	0%	0	0%	37	100%
Olomoucký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Ústecký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Jihomoravský kraj	126	98%	0	0%	0	0%	2	2%	128	100%
Plzeňský kraj	55	98%	0	0%	1	2%	0	0%	56	100%
Středočeský kraj	153	97%	0	0%	1	1%	3	2%	157	100%
Hlavní město Praha	189	90%	3	1%	4	2%	14	7%	210	100%
ČR celkem	1335	98%	3	0%	6	0%	21	2%	1365	100%

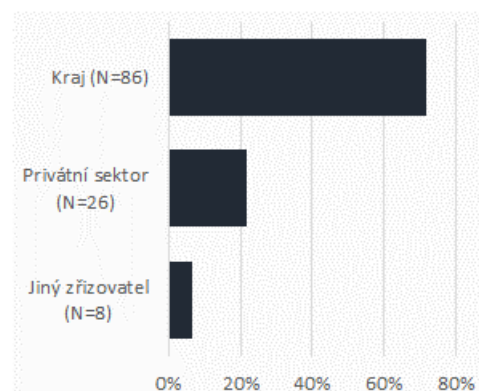
1.2.2 Charakteristika datového souboru

Z hlediska typů škol jsou v Jihomoravském kraji nejpočetněji zastoupeny SOŠ (73 škol), které tvoří více než 60 % škol a dále SOU (47 škol), jejichž podíl dosahuje 39,2 %. V Jihomoravském kraji dále působí 40 gymnázií, 12 praktických škol, 9 vyšších odborných škol a rovněž 2 konzervatoře.ⁱ

Graf 2: Zastoupení škol v datovém souboru

Graf 3: Zastoupení škol v datovém souboru podle zřizovatele

Z hlediska zřizovatele mají největší zastoupení školy zřízené kraji (86 škol), jejich podíl dosahuje 71,7 %. Procento soukromých škol je výrazně nižší (21,7 %) a školy, kde je zřizovatelem jiný subjekt, jsou zastoupeny spíše okrajově (6,7 %).

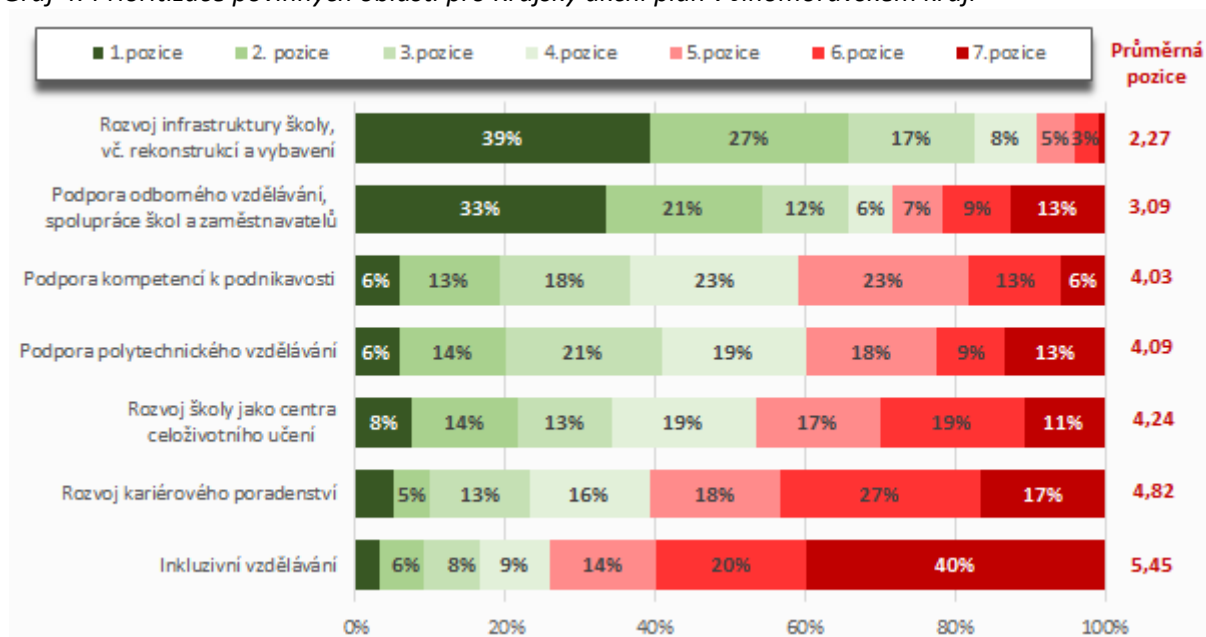
1.3 Vnímání důležitosti plánovaných intervencí školami a další hlavní zjištění

V Jihomoravském kraji považují školy z hlediska Krajských akčních plánů za nejdůležitější oblast rozvoj infrastruktury školy, včetně rekonstrukce a vybavení. Jako naprostou prioritu ji uvedlo 39 % škol a dalších 27 % škol ji umístilo hned na druhé místo.

Celkově druhou nejdůležitější oblast z hlediska potřeb škol v Jihomoravském kraji představuje podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů. Přibližně třetina škol v kraji tuto oblast hodnotí jako zcela prioritní a pro 21 % škol je druhou nejdůležitější.

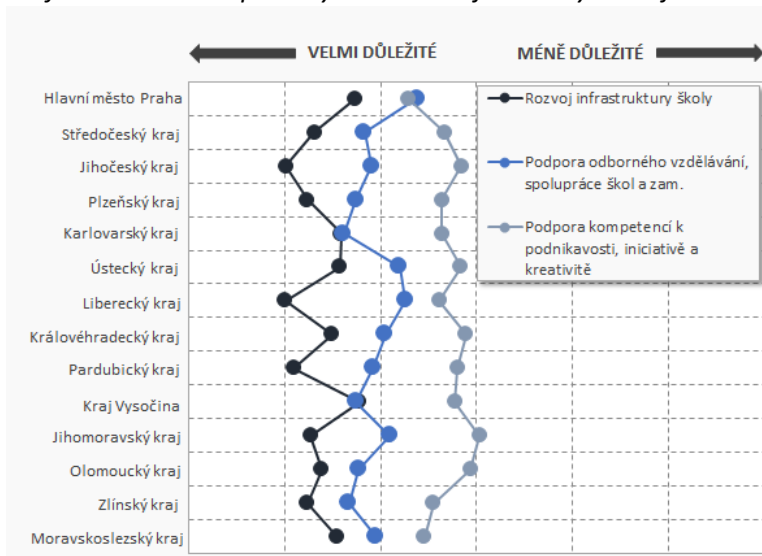
Ostatní tzv. povinné oblasti jsou pro školy v Jihomoravském kraji podstatně méně důležité. Na třetím, čtvrtém a pátém místě jsou bez velkých rozdílů v důležitosti oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, podpory polytechnického vzdělávání a rozvoj škol jako centra celoživotního učení. Tyto oblasti umístilo na první pozici pouze 6, resp. 8 % škol a 13 %, resp. 14 % je uvádí na druhé pozici. K méně důležitým oblastem patří v Jihomoravském kraji z pohledu škol rozvoj kariérového poradenství (průměrná pozice 4,82 na škále 1-7) a relativně nejméně podstatnou oblastí v rámci uvedených povinných intervencí je, podobně jako v jiných krajích, inkluzivní vzdělávání, které 40 % škol umístilo z hlediska priorit na poslední a 20 % škol na předposlední místo.

Graf 4: Prioritizace povinných oblastí pro Krajský akční plán v Jihomoravském kraji

Pozn. Jednotlivé oblasti jsou seřazeny podle průměrné pozice, která byla školami pro danou oblast přiřazena.

Graf 5: Prioritizace povinných oblastí v jednotlivých krajích

Podíváme-li se podrobněji na porovnání Jihomoravského kraje s ostatními z hlediska prioritizace tzv. povinných oblastí, pak rozvoj infrastruktury školy je prioritou v Jihočeském, Libereckém a Pardubickém kraji, zatímco v Jihomoravském kraji je tato oblast hodnocena spíše průměrně.

Důležitost podpory odborného vzdělávání je deklarována především v Karlovarském, Zlínském kraji a na Vysočině.

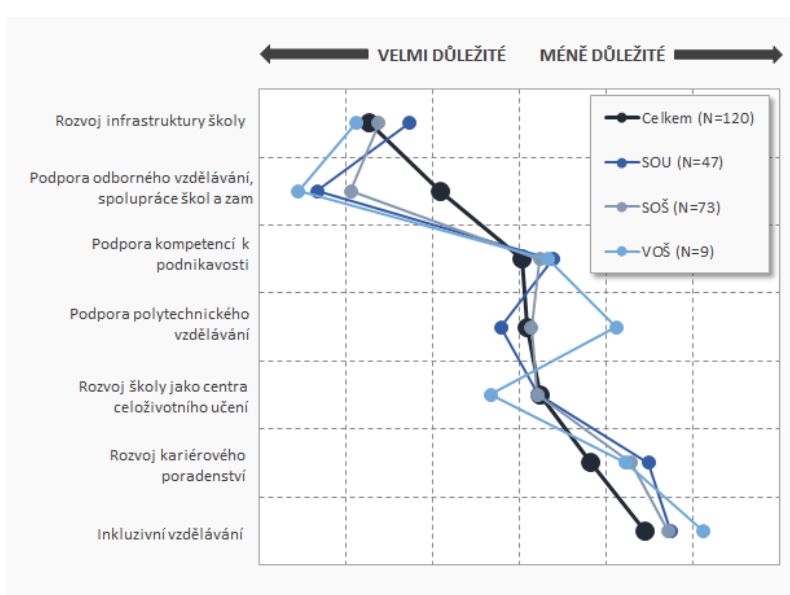
V Jihomoravském kraji dosahuje důležitost této oblasti ve srovnání s ostatními kraji spíše mírně podprůměrných hodnot.

Podpora kompetencí k podnikavosti je považována za vysoce důležitou zejména v Hlavním městě Praha, Moravskoslezském a Libereckém kraji. Pro Jihomoravský kraj je relativně méně důležitá.

1.4 ROZDÍLY VE VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ PODLE TYPU ŠKOLY

V této části textu se zaměříme podrobněji na prioritizaci povinných oblastí v rámci Jihomoravského kraje podle typů škol. Hodnocení důležitosti povinných oblastí školami pro Krajské akční plány se ve velké míře liší v závislosti na typu školy.

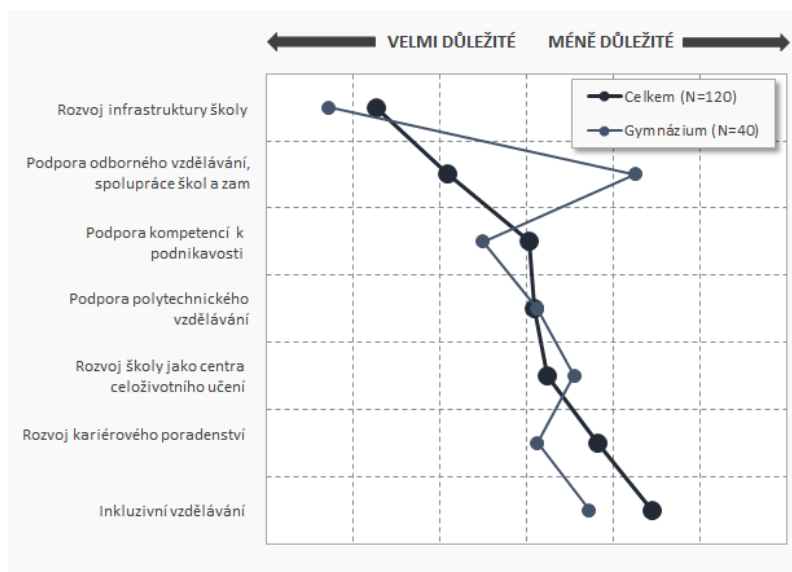
Graf 6: Prioritizace povinných oblastí v Jihomoravském kraji – SOU, SOŠ a VOŠ

Na SOU, SOŠ a VOŠ je nejdůležitější povinnou oblastí podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů. Tato oblast je na odborných školách důležitější i ve srovnání s výsledky za celý kraj. Další důležitou oblastí je rozvoj infrastruktury školy, který je z hlediska důležitosti srovnatelný s výsledky za celý kraj. Pro SOU je relativně více podstatná podpora polytechnického vzdělávání, zatímco pro VOŠ zejména rozvoj školy jako centra celoživotního

učení. Rozvoj kariérového poradenství a inkluzivního vzdělávání je pro tyto typy odborně zaměřených škol relativně nejméně důležitý, a to i ve srovnání se školami v tomto kraji jako celku.

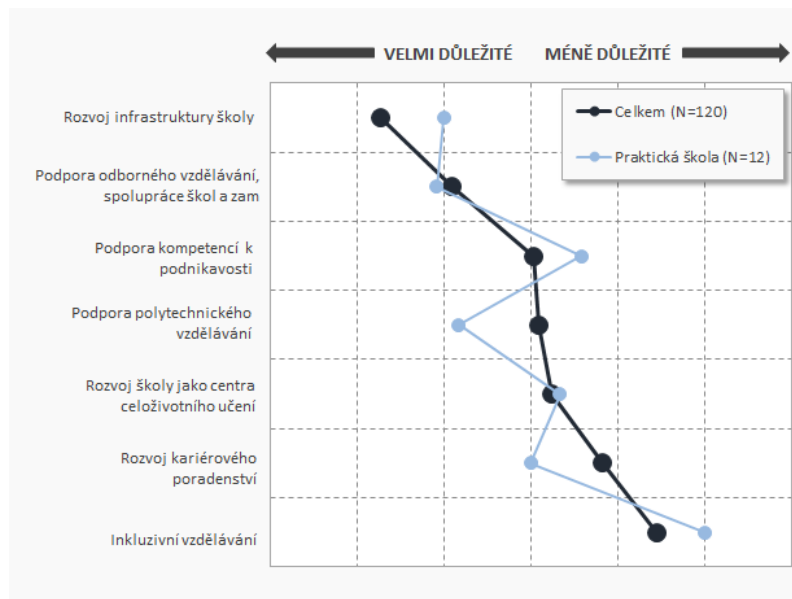
Graf 7: Prioritizace povinných oblastí v Jihomoravském kraji – gymnázium

Na gymnáziích je nejvíce zdůrazňovanou oblastí rozvoj infrastruktury školy, na dalších místech pak najdeme podporu kompetencí k podnikavosti a rozvoj kariérového poradenství. Tyto oblasti jsou důležitější i ve srovnání s celkovými výsledky za kraj. Naopak vzhledem k všeobecnému zaměření je pro gymnázia podstatně méně důležitá podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli. Gymnázia naopak přikládají ve srovnání s krajskými výsledky o něco větší

důležitost inkluzivnímu vzdělávání.

Graf 8: Prioritizace povinných oblastí v Jihomoravském kraji – praktická škola

Praktické školy zdůrazňují především důležitost podpory odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol se zaměstnavateli. Další důležitou oblastí je podpora polytechnického vzdělávání, rozvoj infrastruktury školy. Ve srovnání s celkovými krajskými výsledky je nicméně důležitost této oblasti o něco nižší. S ohledem na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je relativně podstatnější i kariérové poradenství.

Tab. 2: Prioritizace povinných oblastí v Jihomoravském kraji – konzervatoř

Průměrná důležitost povinných oblastí (1=nejdůležitější; 7=nejméně důležitá)		
	Celkem (N=120)	Konzervatoř (N=2)
Rozvoj infrastruktury školy	2,3	3,5
Podpora odborného vzdělávání	3,1	2,5
Podpora kompetencí k podnikavosti	4,0	5,5
Podpora polytechnického vzdělávání	4,1	4,5
Rozvoj školy jako centra celoživotního učení	4,2	3,5
Rozvoj kariérového poradenství	4,8	4
Inkluzivní vzdělávání	5,5	4,5

V případě konzervatoří je kladen důraz především na podporu odborného vzdělávání a spolupráci se zaměstnavateli, kde je důležitost této oblasti hodnocena jako vyšší i ve srovnání se školami v kraji jako celku. Na dalších místech v pořadí je pak rozvoj infrastruktury školy a rozvoj školy jako centra celoživotního učení.

2 Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Jihomoravském kraji

Odborné nebo též profesní vzdělávání směřuje k získání znalostí, dovedností a kompetencí, které odpovídají určité kvalifikaci a je možné je přímo uplatnit na trhu práce při výkonu povolání na určité pracovní pozici – na rozdíl od vzdělávání všeobecného, které směřuje k osvojení klíčových kompetencí, vědomostí, dovedností a návyků pro další vzdělávání a život, včetně budoucí profesní specializace a občanského života.

Jedním z pilířů odborného vzdělávání je spolupráce škol a zaměstnavatelů, která umožňuje žákům a studentům osvojit si odborné dovednosti v reálném pracovním prostředí, tedy v reálném tempu, čase, se skutečnými nároky a především v souladu s aktuálními potřebami trhu práce, který rychleji reflektuje nové trendy a dynamiku změn v odvětvích. Role zaměstnavatelů je ovšem nezastupitelná především při rozvíjení sociálních dovedností, které zaměstnavatelé od absolventů očekávají a škola sama je nemůže v plné míře zajistit. Mezi ně patří běžné pracovní návyky, jako např. dochvilnost, schopnost převzít zodpovědnost, pracovat v týmu nebo přijímat kritiku, ale významná je také možnost poznat firemní procesy a zvyky, které se ve školním prostředí nasimulovat nedají. Tyto dovednosti usnadňují absolventům přechod ze školy do praxe, napomáhají jim lépe se identifikovat s oborem a získat reálnou představu o tom, co je čeká.

Za zaměstnavatele v tomto kontextu považujeme všechny aktéry na trhu práce, kteří mohou do smysluplné spolupráce se školami vstupovat, tedy nejen soukromé podniky zaměřené na výrobu, obchod či služby, ale také výzkumné, vzdělávací a veřejnoprávní instituce. Odborné vzdělávání je nemyslitelné především bez aktivního kontaktu školské a zaměstnavatelské sféry. Vzájemná dobře fungující spolupráce s poměrně dlouhou tradicí však byla v 90. letech 20. století přerušena a došlo tak k odtržení praktického vyučování od skutečných potřeb zaměstnavatelů.

Někteří zaměstnavatelé svou nespokojenost řešili zřízením tzv. firemních škol, které však nezajišťují duální vzdělávání po vzoru Německa či Rakouska. Hlasy volající po zavedení duálního systému vzdělávání se však stále ozývají, avšak firemní ani školské prostředí na tuto výraznou systémovou změnu není dostatečně připravené.

Samotná **spolupráce škol a zaměstnavatelů však v mnoha ohledech postrádá legislativní ukotvení** a je tedy založena především na dobrovolnosti a iniciativě jedné, či v ideálním případě obou stran. Novela školského zákona z roku 2016 klade školám za povinnost vyvíjet větší úsilí při spolupráci se zaměstnavateli – i tak zůstává zodpovědnost za přípravu žáků, a to i za přípravu poskytovanou na pracovištích zaměstnavatelů, formálně na školách, byť prakticky může a měla by být sdílená. I z tohoto důvodu nabývá spolupráce škol a zaměstnavatelů různých forem a podob. Odlišnosti jsou patrné s ohledem na velkou oborovou šíři, a to i napříč jednotlivými regiony, dále v závislosti na velikosti, přístupu a možnostech konkrétních firem a na schopnostech a strategii jednotlivých škol. Důležité však je, aby vzájemná, stabilní a dlouhodobá spolupráce přinášela benefity všem třem stranám, tedy škole, zaměstnavateli a především žákovi.

Často se také liší očekávání obou stran. Avšak **to, co školy a zaměstnavatele spojuje, je zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s potřebami trhu práce (aktuálními i budoucími)**. Stát i zaměstnavatelé se snaží na regionální, ale i na celostátní úrovni propagovat odborné vzdělávání jako rovnocennou, dlouhodobou a atraktivní perspektivu pro profesní život.

Hlavní zjištění:

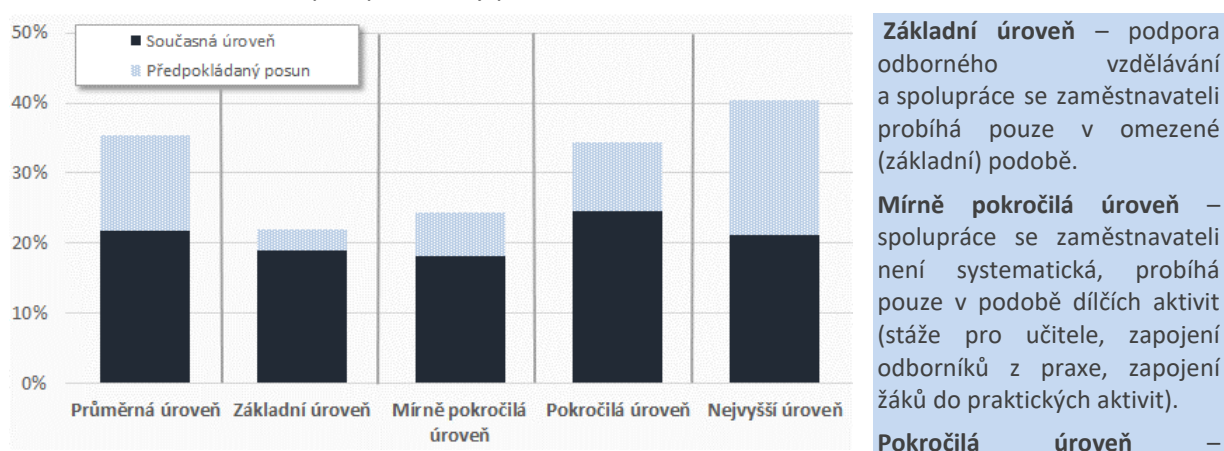
- Asi čtvrtina škol v této oblasti realizuje aktivity na pokročilé úrovni, která zahrnuje systematickou spolupráci se zaměstnavateli (smlouvy škol se zaměstnavateli na dobu delší než 2 roky, zajištění stálé účasti zaměstnavatelů u zkoušek, odborného výcviku u zaměstnavatelů apod.). 21 % škol deklaruje realizaci aktivit na nejvyšší úrovni, kdy je systematická spolupráce doplněná ještě o další činnosti. Největší posun lze předpokládat právě v rámci nejvyšší úrovně.
- Školy nejčastěji provádějí odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů a realizují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce. Dále spolupracují se základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru a spolupracují se zaměstnavateli v oblasti účasti zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nezájmem firem o spolupráci se školami, nedostatečnou disciplinovaností a motivovaností žáků pro práci v reálném pracovním prostředí, finanční náročností zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele a malou dostupností firem vhodných pro daný obor a zaměření.
- Opatřeními, která by odborným školám nejvíce pomohla v naplnění zvolených cílů, jsou stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních, odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů a finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavateli na odborný výcvik. Gymnázia, SOŠ a VOŠ dále uvádějí stáže žáků v zahraničních firmách, které by podpořily výuku cizích jazyků.

2.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy nejčastěji uvádějí, že realizují aktivity na pokročilé úrovni (25 %), které zahrnují např. smlouvy škol se zaměstnavateli na dobu delší než 2 roky, zajištění stálé účasti zaměstnavatelů u zkoušek, odborného výcviku u zaměstnavatelů, zpracování strategie se zaměstnavateli a účast škol na vybraných aktivitách profesních organizací. Na této pokročilé úrovni se očekává posun o dalších 10 %.

Školy v rámci nejvyšší úrovně, která zahrnuje zejména systematickou spolupráci se zaměstnavateli doplněnou o další aktivity, realizují přibližně 21 % aktivit. Na této nejvyšší úrovni je zároveň plánován největší posun (předpokládaný posun o 19 %). Kolem 18 % aktivit školy realizují na základní úrovni nebo mírně pokročilé úrovni. Předpokládaný posun v těchto oblastech je ovšem nižší než u pokročilejších úrovní (3%, resp. 6 %).

Graf 9: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun

systematická spolupráce se zaměstnavateli (smlouva o spolupráci, účast zaměstnavatelů u zkoušek, odborný výcvik v modelovém pracovním prostředí).

Nejvyšší úroveň – systematická spolupráce se zaměstnavateli doplněna o další aktivity (škola vyjednává se zaměstnavateli obsah odborného výcviku a praxe, zaměstnavatelé se aktivně podílejí na náborových aktivitách školy a finančně školu/vybrané žáky podporují).

Zaměříme-li se podrobněji na současnou úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun podle typů škol, pak v případě **SOU** probíhá největší množství aktivit v rámci pokročilé (39 %) či nejvyšší (32 %) úrovně. V rámci mírně pokročilé úrovně je na SOU realizováno 19 % aktivit a nejmenší podíl aktivit je na SOU realizován v rámci základní úrovně (9 %). SOU přitom vzhledem k jejich zaměření předpokládají největší posun na nejvyšší úrovni (+ 30 %). V případě **SOŠ** je situace obdobná. SOŠ rovněž realizují nejčastěji aktivity na pokročilé úrovni (36 %) a nejvýraznější posun očekávají na nejvyšší úrovni (+ 27 %).

U **gymnází** vzhledem k všeobecnému zaměření převažují v této oblasti pouze aktivity na základní úrovni (33 %) a nejvýraznější posun se očekává na mírně pokročilé úrovni (12 %).

V případě **VOŠ** probíhá značné procento aktivit na nejvyšší úrovni, z hlediska porovnání současného stavu s ostatními typy škol, je zde zastoupení největší (42 %) a rovněž se zde předpokládá nejvýraznější posun (+ 25 %).

Konzervatoře jsou v kraji pouze dvě a realizují aktivity nejčastěji na základní úrovni. Rovněž i **praktické školy** v této oblasti vykonávají nejčastěji aktivity na základní úrovni.

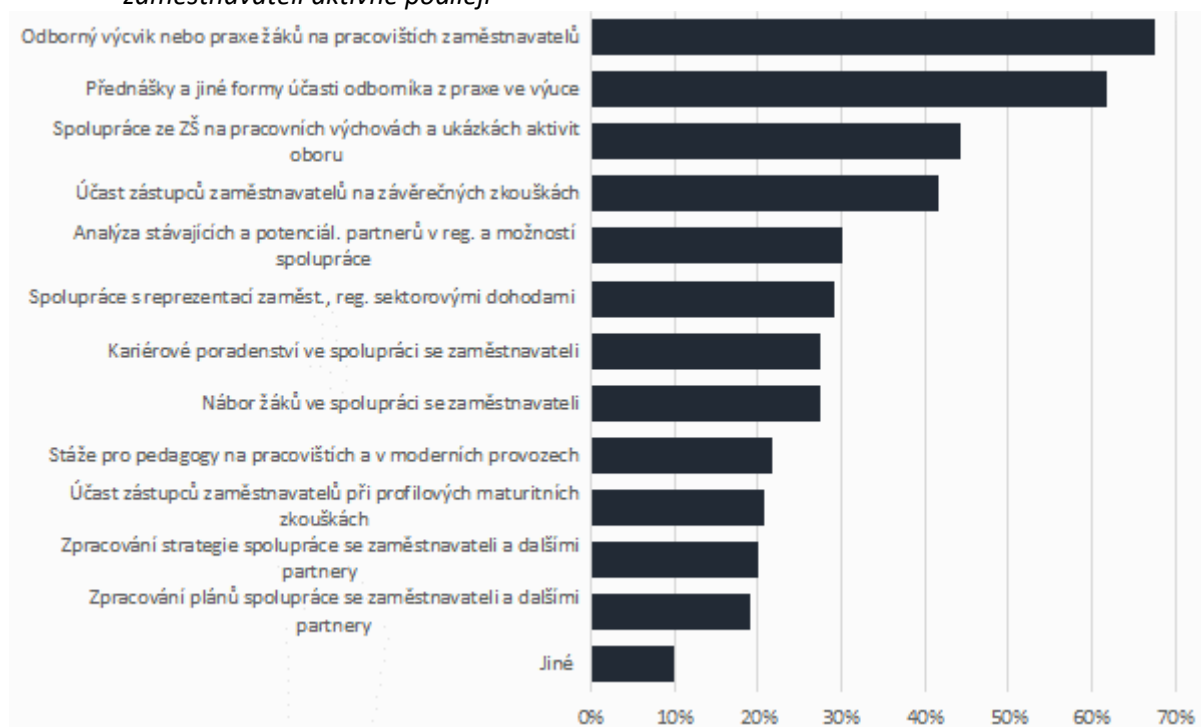
2.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci spolupráce se zaměstnavateli školy realizují nejčastěji dvě aktivity - odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů (68 % škol) a přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe ve výuce (62 %). Dále více než 40 % škol spolupracuje se základními školami (44 %) a zajišťuje účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (42 %).

Kolem 30 % škol v kraji uvádí, že provádějí analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu a možností spolupráce s nimi a dále že spolupracují s reprezentací zaměstnavatelů a regionálními sektorovými dohodami. Asi pětina škol pak přímo zpracovává strategie a plány spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery.

Kariérové poradenství a nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli realizuje kolem 28 % škol v kraji. Přibližně pětina škol v tomto kraji uvádí, že zajišťují stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech (22 %) a zástupci zaměstnavatelů se účastní při profilových maturitních zkouškách (21 %).

Graf 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí

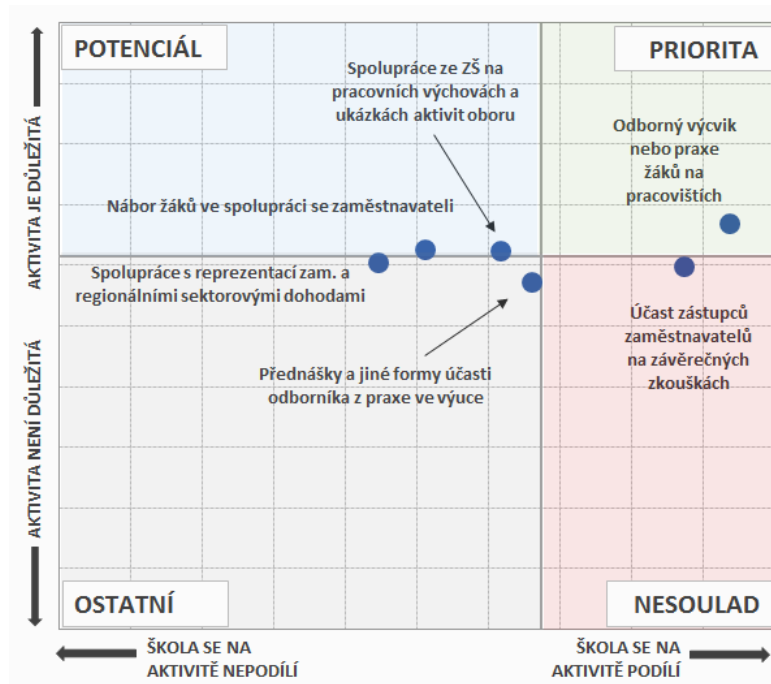
Z hlediska činností, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání nejčastěji podílejí z pohledu jednotlivých typů škol patří na **SOU a SOŠ** k nejčastějším aktivitám odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů, účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách a přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe.

Na **gymnáziích** jsou nejčastější přednášky odborníků z praxe a dále, na rozdíl od odborných škol, je na druhém místě spolupráce se základními školami.

VOŠ realizují nejčastěji odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích a dále i další výše uvedené aktivity. Kromě toho nadpoloviční většina z nich realizuje kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli a stáže pro pedagogy v moderních provozech.

2.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 11: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

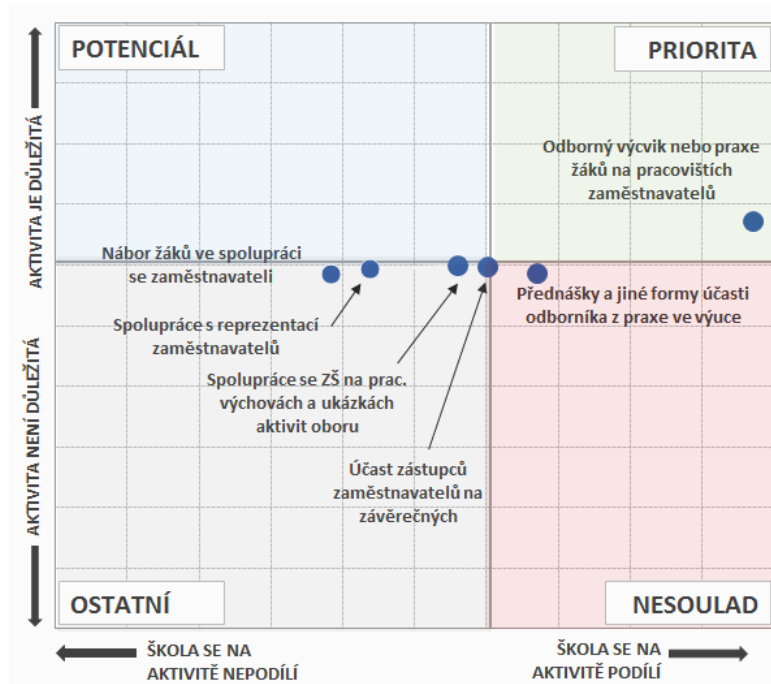
Z hlediska zapojení škol do jednotlivých činností podpory odborného vzdělávání, včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů, je prioritou **SOU** odborný výcvik a praxe žáků na pracovištích zaměstnavatele – této aktivitu se školy účastní a zároveň je pro ně důležitá.

Dále školy realizují účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách. Tuto aktivitu ovšem hodnotí jako méně podstatnou.

K důležitým aktivitám, ve kterých ovšem školy naopak nevystupují příliš aktivně, patří spolupráce se základními školami a nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli

a rovněž i spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů a s regionálními sektorovými dohodami. V těchto oblastech lze pro SOU spatřovat určitý potenciál dalšího rozvoje. Relativně méně důležitou aktivitou jsou přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce.

Graf 12: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

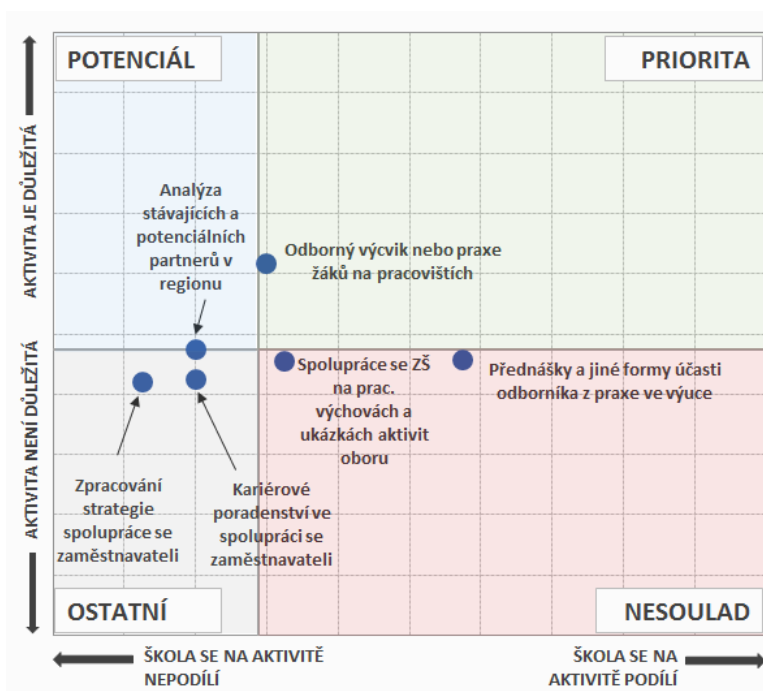

Z hlediska důležitosti a zapojení **SOŠ** do jednotlivých činností podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů představuje prioritu pro SOŠ odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů. Tato aktivita je pro SOŠ důležitá a školy se na ní aktivně podílejí.

SOŠ dále realizují přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce a účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách. Tyto aktivity ve srovnání s předchozí ovšem hodnotí jako relativně méně důležité.

Spolupráci s reprezentací zaměstnavatelů a nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli SOŠ zatím nepovažují za příliš důležité a nejsou v těchto oblastech příliš aktivní.

Graf 13: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení gymnázií do jednotlivých činností podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů považují gymnázia za důležitý zejména odborný výcvik nebo praxi žáků na pracovištích.

Potenciálně zajímavou aktivitou by pro gymnázia mohlo být i zpracování analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu.

Gymnázia dále realizují přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe ve výuce a částečně i spolupráci se ZŠ, tyto aktivity ovšem hodnotí jako méně

podstatné.

2.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Při realizaci spolupráce školy se zaměstnavateli školy nejčastěji narážejí na nezáměr firem o spolupráci se školami (43 %). Dále je problém v nedostatečné disciplinovanosti a motivaci žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (39 %). Stejný podíl škol uvádí, že při realizaci spolupráce se zaměstnavateli se potýkají s finanční náročností zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatele.

Graf 14: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Problémem je podle škol i malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření (36 %) a to, že se firmy nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (36 %). Přibližně 30 % škol uvádí, že firmy by měly zájem, ale nemohou ve svých podmínkách spolupráci zorganizovat. K méně častým překážkám pak patří skutečnost, že firmy po žácích požadují vyšší standard práce, zručost a dovednosti, které zatím nemají (28 %). Kolem 23 % škol uvádí, že zaměstnavatelé zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách nemají a problémem je pro školy i finanční náročnost spolupráce s firmami (19 %).

Podívejme se na překážky v této oblasti z pohledu jejich zastoupení v jednotlivých typech škol (viz příloha 3). Významnou překážkou pro odborné školy (SOU, SOŠ i VOŠ) a gymnázia je finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele. SOU se dále potýkají s problémy, které souvisí s disciplinovaností a motivovaností žáků (64 %). Dále mají problémy s tím, že se firmy nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (45 %) nebo mají problém spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (45 %). Problémem na SOU je i skutečnost, že firmy požadují po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (45 %).

I na SOŠ je vedle je finanční náročnosti zdravotních prohlídek a pojištění žáků školy významnou překážkou při realizaci spolupráce školy se zaměstnavateli nedostatečná disciplinovanost a motivovanost žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (49 %) a skutečnost, že firmy nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (45 %).

Hlavní překážkou u gymnázií je, zřejmě s ohledem na jejich všeobecné zaměření, nezájem firem o spolupráci (55 %) a malá dostupnost firem s vhodným zaměřením (tomuto problému čelí také konzervatoře a praktické školy). VOŠ uvádějí stejné překážky jako osatní odborné školy, navíc je zde významným problémem i finanční nákladnost spolupráce (56 %).

Konzervatoře jsou z hlediska zaměření specifické. V souvislosti s tím uvádějí, že překážkou je malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření.

2.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Školám by k dosažení cíle ve spolupráci se zaměstnavateli nejvíce pomohly stáže žáků v zahraničních firmách, což by zároveň vedlo k podpoře výuky cizích jazyků (58%). Dále školy potřebují větší finanční zdroje na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (57 %). Školy rovněž uvádějí potřebu zajištění stáží pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech (56 %) a odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (53 %). Více než polovina škol mezi vhodnými opatřeními pro zlepšení situace v této oblasti uvádí přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (51 %).

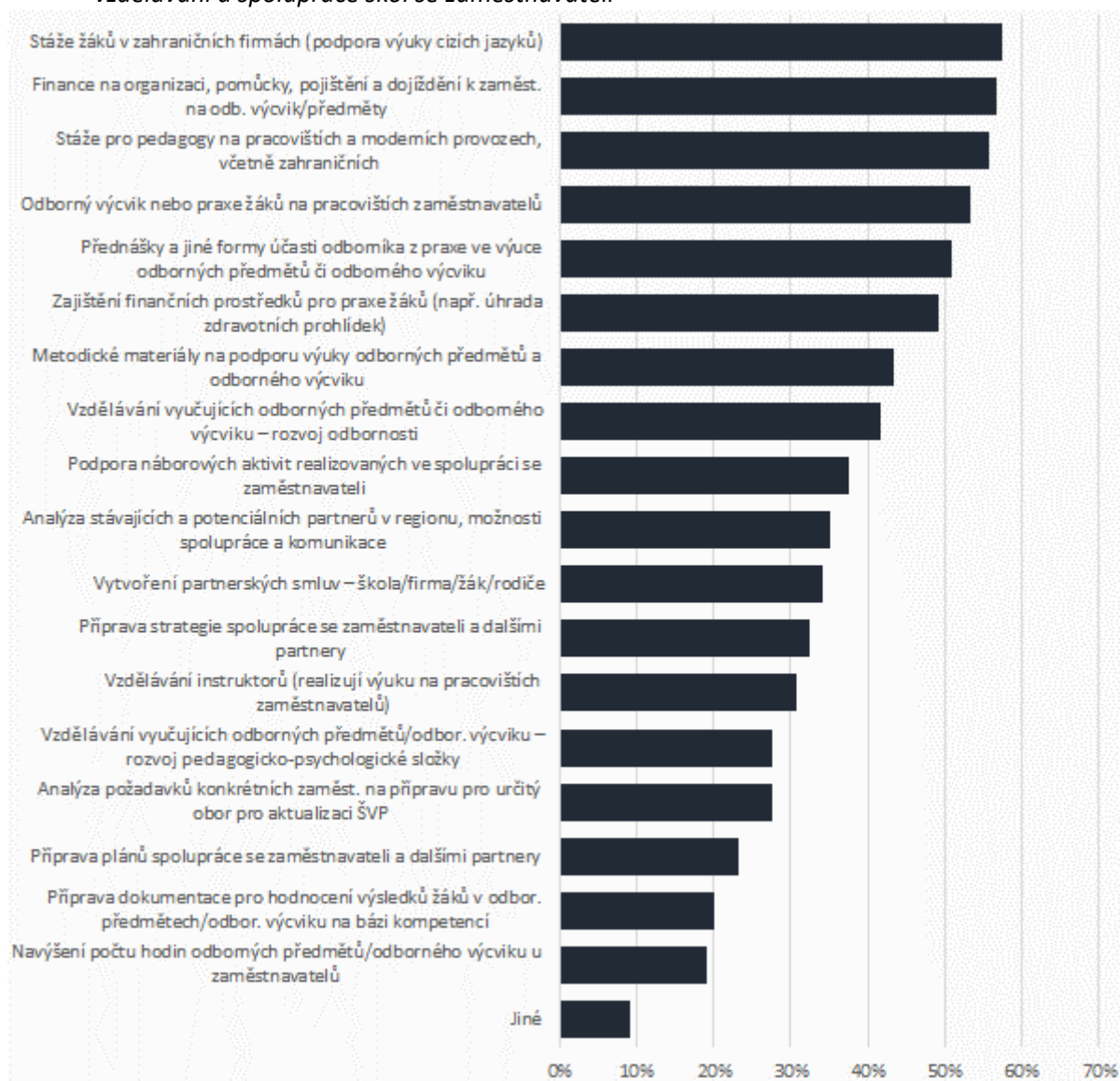
K relativně početnějším opatřením, která uvádí jako potřebná kolem 35 % - 49 % škol patří zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek), získání metodických materiálů na podporu výuky odborných předmětů a odborného výcviku, vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku, podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli a dále analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu a vytváření partnerských smluv mezi školami, firmami, žáky a rodiči.

V menší míře by školy ocenily také vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče (34 %), přípravu strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (33 %) či vzdělávání instruktorů (31 %). 28 % škol dále uvedlo, že by jim pomohlo vzdělávání vyučujících odborných předmětů/odbor.

Výcviku v oblasti rozvoje pedagogicko-psychologické složky či analýza požadavků konkrétních zaměstnavatelů na přípravu pro určitý obor pro aktualizaci ŠVP.

Kolem pětiny škol pak ocenilo přípravu plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (23 %), přípravu dokumentace pro hodnocení výsledků žáků v odborných předmětech/odbor. výcviku na bázi kompetencí (20 %) či navýšení počtu hodin odborných předmětů/odborného výcviku u zaměstnavatelů (19 % škol).

Graf 15: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Jaká jsou nejdůležitější opatření z pohledu jednotlivých typů škol (viz příloha 4)? Na **SOU** i **SOŠ** by k dosažení zvoleného cíle ve spolupráci školy se zaměstnavateli pomohly zejména stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech a odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů. SOU i SOŠ dále potřebují finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavateli na odborný výcvik/odborné předměty a SOŠ stáže žáků v zahraničních firmách (74 %).

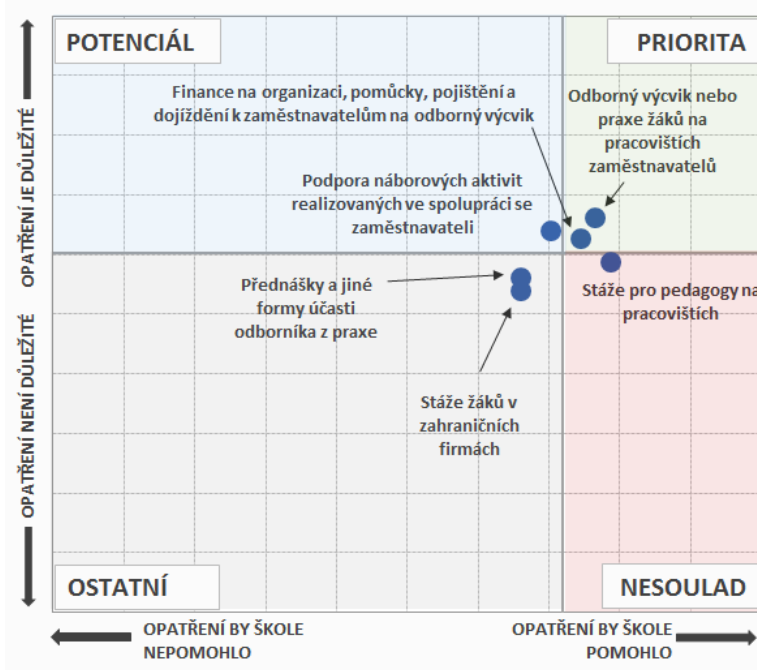
Gymnázia a **VOŠ** nejčastěji uvádí, že by jim pomohly stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) a dále podobně jako na odborných školách stáže pro pedagogy. Specifická je pro

gymnázia potřeba analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu (35 %). VOŠ by dále pomohlo zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (78 %).

Praktickým školám by pomohlo především zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik (58 %), odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (50 %). Školám by dále pomohly stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, metodické materiály na podporu výuky odborných předmětů, vytvoření partnerských smluv a vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku (42 %).

2.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 16: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

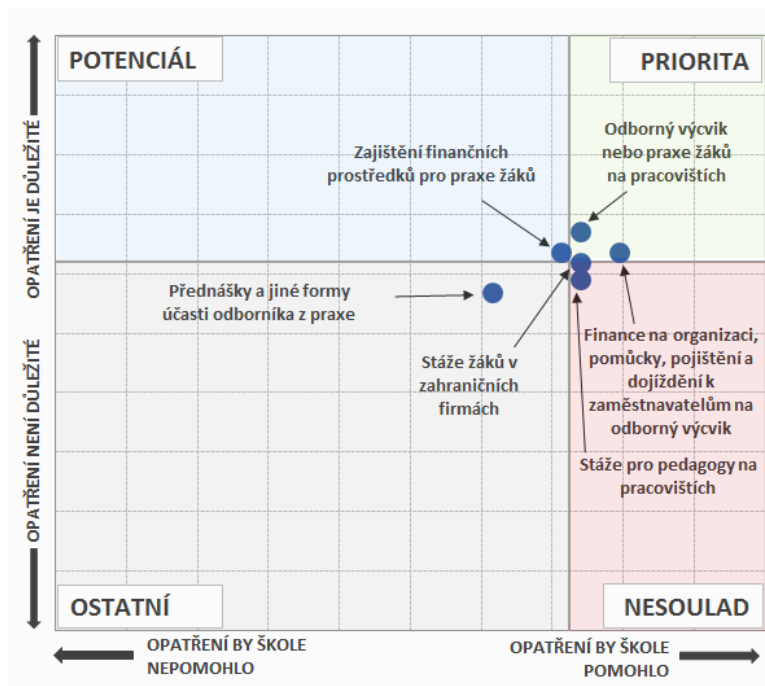

Z hlediska opatření, která by **SOU** v oblasti podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů pomohla, představují největší prioritu realizace odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů a zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik. Dále by SOU pomohly stáže pro pedagogy na pracovištích, ale toto opatření nepovažují za tak důležité.

Určitý potenciál lze vysledovat v oblasti podpory náborových aktivit ve spolupráci se zaměstnavateli, které SOU

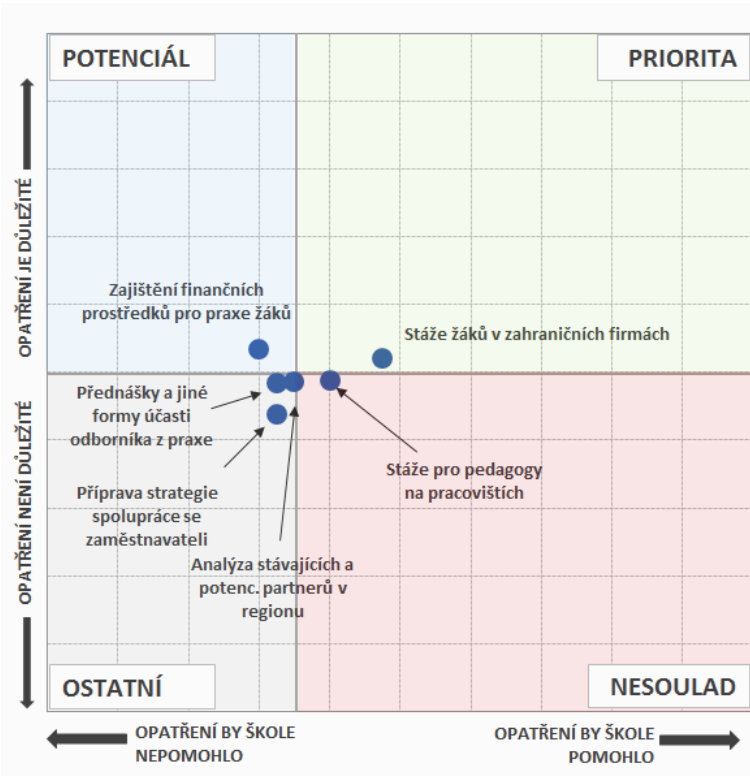
považují za důležité, i když je dosud nerealizují příliš často.

Graf 17: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

pedagogy na pracovištích by školám pomohly, ale nejsou považovány za příliš důležité. Relativně méně důležité jsou pro SOŠ i přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe. Tato opatření by školám ovšem zároveň příliš nepomohla.

Graf 18: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

z praxe ve výuce.

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů představuje největší prioritu **SOŠ** zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik a realizace odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích. Opatřením, které by školám rovněž pomohlo, jsou stáže žáků v zahraničních firmách.

Důležitým opatřením, které má určitý rozvojový potenciál, je zajištění finančních prostředků pro praxe žáků. Stáže pro

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů na **gymnáziích** představují největší prioritu stáže žáků v zahraničních firmách. Toto opatření je hodnoceno jako potřebné a důležité. Potřebné, ale ve srovnání s předchozím méně důležité, jsou pak stáže pro pedagogy na pracovištích zaměstnavatelů.

Určitý rozvojový potenciál škol leží v zajištění finančních prostředků pro praxe žáků, méně potom v analýze stávajících a potenciálních partnerů v regionu a realizaci přednášek a jiných forem účasti odborníka

2.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli“ na SOU, SOŠ a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOU

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (60 % škol)	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (57 % škol)	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (55 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (51 % škol)	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (45 % škol)		
Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů. (38 % škol)	Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi. (38 % škol)		

Činnosti, které SOU v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují	Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům
- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (94 % škol) - Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (87 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (66 % škol) - Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (62 % škol) - Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (51 % škol) - Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (45 % škol)	- Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (64 % škol) - Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (47 % škol) - Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (45 % škol) - Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (45 % škol) - Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (45 % škol) - Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření (40 % škol)	- Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (79 % škol) - Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (77 % škol) - Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné předměty (74 % škol) - Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (70 % škol) - Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) (66 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (66 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovila SOU

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (79 % škol)	Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (74 % škol)	Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (72 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (70 % škol)	Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích. (70 % škol)	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (68 % škol)	

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOŠ

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (58 % škol)		Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (53 % škol)	
úroveň 1	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (48 % škol)		Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (45 % škol)
úroveň 2	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (45 % škol)		Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi. (37 % škol)
úroveň 3			
úroveň 4			

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují	Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům
- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (97 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (67 % škol) - Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (60 % škol) - Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (56 % škol) - Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (44 % škol) - Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (38 % škol)	- Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (55 % škol) - Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (49 % škol) - Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (44 % škol) - Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (41 % škol) - Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (38 % škol) - Nezájem firem o spolupráci se školami (38 % škol)	- Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné předměty (79 % škol) - Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (74 % škol) - Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (74 % škol) - Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) (74 % škol) - Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek) (71 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (62 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovily SOŠ

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (79 % škol)		Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (73 % škol)	Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (66 % škol)
úroveň 1	Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (64 % škol)		Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích. (59 % škol)
úroveň 2			
úroveň 3			
úroveň 4	Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (58 % škol)		Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (58 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 1: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=47)	Průměrná úroveň	31%	+ 19%
	Základní úroveň	9%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	19%	+ 4%
	Pokročilá úroveň	39%	+ 12%
	Nejvyšší úroveň	32%	+ 30%
SOŠ (N=73)	Průměrná úroveň	31%	+ 18%
	Základní úroveň	13%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	21%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	36%	+ 13%
	Nejvyšší úroveň	32%	+ 27%
Gymnázium (N=40)	Průměrná úroveň	9%	+ 9%
	Základní úroveň	33%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	8%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	5%	+ 10%
VOŠ (N=9)	Průměrná úroveň	35%	+ 13%
	Základní úroveň	11%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	22%	+ 3%
	Pokročilá úroveň	33%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	42%	+ 25%
Konzervatoř (N=2)	Průměrná úroveň	22%	+ 11%
	Základní úroveň	38%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	13%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	36%	+ 14%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 13%
Praktická škola (N=12)	Průměrná úroveň	13%	+ 10%
	Základní úroveň	21%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	14%	+ 11%
	Nejvyšší úroveň	10%	+ 10%

Příloha 2: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí - podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	44	94%	81	68%
	Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	41	87%	50	42%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	31	66%	74	62%
SOŠ (N=73)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	71	97%	81	68%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	49	67%	74	62%
	Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	44	60%	50	42%
Gymnázium (N=40)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	23	58%	74	62%
	Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	13	33%	53	44%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	12	30%	81	68%
VOŠ (N=9)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	8	89%	81	68%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	7	78%	74	62%
	Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	5	56%	53	44%
	Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli	5	56%	33	28%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech	5	56%	26	22%
Konzervatoř (N=2)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	1	50%	81	68%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	1	50%	74	62%
	Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	1	50%	53	44%
Praktická škola (N=12)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	6	50%	81	68%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	5	42%	74	62%
	Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	4	33%	53	44%
	Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli	4	33%	33	28%

Příloha 3: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostř.	30	64%	47	39%
	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměst. - fin.náročnost	22	47%	47	39%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	21	45%	43	36%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	21	45%	36	28%
	Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti	21	45%	33	30%
SOŠ (N=73)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměst. - fin.náročnost	40	55%	47	39%
	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostř.	36	49%	47	39%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	32	44%	36	30%
Gymnázium (N=40)	Nezájem firem o spolupráci se školami	22	55%	51	43%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	14	35%	43	36%
	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměst. - fin.náročnost	10	25%	47	39%
VOŠ (N=9)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměst. - fin.náročnost	6	67%	47	39%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	5	56%	43	36%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	5	56%	36	30%
	Spolupráce je pro školu příliš finančně nákladná	5	56%	23	19%
Konzervatoř (N=2)	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	1	50%	43	36%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	1	50%	43	36%
	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostř.	1	50%	47	39%
Praktická škola (N=12)	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	6	50%	43	36%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	5	42%	43	36%
	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostř.	5	42%	47	39%

Příloha 4: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	37	79%	67	56%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	36	77%	64	53%
	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměst. na odb. výcvik/předměty	35	74%	68	57%
SOŠ (N=73)	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměst. na odb. výcvik/předměty	58	79%	68	57%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	54	74%	67	56%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	54	74%	64	53%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	54	74%	69	58%
Gymnázium (N=40)	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	19	48%	69	58%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	16	40%	67	56%
	Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu, možnosti spolupráce a komunikace	14	35%	42	35%
VOŠ (N=9)	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	8	89%	69	58%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	7	78%	67	56%
	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	7	78%	59	49%
Praktická škola (N=12)	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměst. na odb. výcvik/předměty	7	58%	61	51%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	6	50%	64	53%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	5	42%	67	56%
	Metodické materiály na podporu výuky odborných předmětů a odborného výcviku	5	42%	52	43%
	Vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče	5	42%	41	34%
	Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti	5	42%	50	42%

3 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Jihomoravském kraji

V rámci projektu P-KAP je oblast kompetencí k iniciativě, kreativitě a podnikavosti chápána v nejširším slova smyslu, tedy ve smyslu proaktivního přístupu jedince ke svému uplatnění na trhu práce i v rámci občanského života. Správné uchopení těchto kompetencí vede k zajištění potřeby seberealizace (při využití silných stránek jedince).

Podpora rozvoje těchto kompetencí se dá shrnout pod pojem výchova k podnikavosti (dále VkP), používaný i odbornou veřejností. Tuto podporu lze chápat jako **výchovu k podnikavosti zahrnující všechny výukové metody, jež směřují k posílení podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností.**

S výchovou k podnikavosti je pak také spojen pojem „**podnikavý člověk**“, kterého lze definovat jako: osobu aktivně hledající příležitosti, jež umí také využít (nikoliv však zneužít). Ty pak může uplatnit jak v roli podnikatele, ale i jako kvalitní zaměstnanec.

Podnikavost a související kompetence tedy vycházejí z podnikatelských přístupů, lze je však uplatnit nejen v komerční sféře, ale také v neziskovém sektoru a v občanském životě. Z tohoto pohledu je součástí VkP nauka o podnikání (vč. problematiky etiky v podnikání) a také oblast společenské odpovědnosti (z pohledu firmy, sociálních projektů i z pohledu jednotlivce, tj. ve smyslu dobrovolnictví).

Zejména se však v rámci VkP jedná o rozvoj určitých kompetencí, které by se daly nazvat „podnikavé“ a jsou rozvíjeny v rámci těchto témat:

- vidění příležitostí – tj. schopnost vyhledávat, kriticky hodnotit příležitosti,
- iniciativa a aktivita – tj. schopnost využívat příležitosti, aktivně přicházet s nápady a realizovat je,
- kreativní myšlení a tvořivost – tj. schopnost rozvíjet nápady,
- strategické řízení – tj. kombinační schopnosti, schopnost zpracovat nápady do podoby záměrů, dlouhodobě plánovat, schopnost předvídat,
- týmová práce – tj. leadership a schopnost práce v týmu,
- flexibilita – tj. schopnost přizpůsobovat se změnám,
- vytrvalost a smysl pro zodpovědnost,
- schopnost přijímat riziko,
- finanční gramotnost – tj. schopnost vidět věci i ve finančních souvislostech.

Podle závěrů Evropské komise definovaných ve strategii Evropa 2020 **musí mít do konce roku 2020 každý žák počátečního vzdělávání praktickou zkušenost s VkP.** Prováděcím opatřením evropského cíle v ČR by mělo být **začlenění VkP plošně do výuky středních a vyšších odborných škol.** Právě uchopení podnikavosti jako klíčové kompetence dává dobrý základ pro rozvinutí výchovy k podnikavosti v rámci celé školy a většiny předmětů. Na nejvyšší úrovni pak podnikavost „**proroste**“ do celé **kultury školy**, kdy ji většina učitelů vědomě rozvíjí v rámci svých předmětů.

Pro začlenění podnikavosti do výuky je zapotřebí zejména **vzdělávání pedagogů a jejich pozitivní motivace k rozšíření praktické výuky**, která bude zajímavější a lépe přijatelná ze strany žáků a studentů.

Doporučujeme, aby **na každé škole** byl ustanoven **jeden pracovník**, který bude VkP zaštiťovat, bude se seznamovat s aktuálními informacemi a ty předávat dál ostatním učitelům. Tímto pracovníkem nemusí nezbytně být vyučující ekonomických předmětů. Vhodnou osobou je například vyučující, který má osobní zkušenost s podnikáním, či vyučující, který organizuje školní i mimoškolní aktivity. Tato role

může být také dána koordinátorovi spolupráce škol a firem či kariérovému poradci, na jehož oblast VkJP úzce navazuje. V některých případech může být vhodnou osobou i aktivní rodič.

Na národní úrovni je zapotřebí vybudovat metodickou podporu a bázi znalostí, aby měli učitelé z čeho čerpat nové znalosti a dovednosti spojené s rozvojem podnikavosti a mohli kvalitně pracovat s žáky a studenty. V optimální variantě by měla vzniknout Národní strategie VkJP.

V rámci volnočasových aktivit nebo dalších aktivit školy souvisejících s odborným vzděláváním by měli mít žáci **možnost vyzkoušet si podnikání v praxi**. K tomu slouží např. akcelerační a start-up programy či inkubátory, jejichž síť by měla být přístupná také pro středoškoláky. Cílem by v tomto směru mělo být hlavně praktické vzdělávání. Zde je třeba konstatovat, že některé aktivity, které se na většině škol dějí formou vyučovacích předmětů, mohou být zařazeny i jako **předmět volitelný či nepovinný** (fiktivní firmy, JA firmy, ad.)

Hlavní zjištění

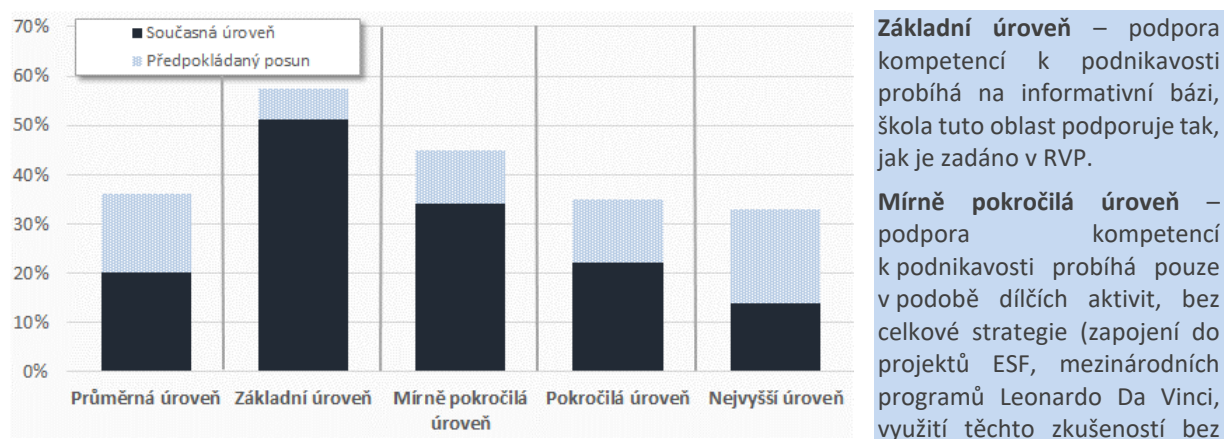
- Školy v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě nejčastěji vykonávají pouze aktivity na základní úrovni, tedy na informativní bázi tak, jak je zadáno v RVP. Školy nicméně v rámci této oblasti plánují poměrně výrazný posun směrem k systematickému rozvoji (pokročilá a nejvyšší úroveň).
- Školy v rámci této oblasti nejčastěji učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení a vychovávají je k podnikavosti v rámci odborného a všeobecného vzdělávání. SOU a SOŠ začleňují ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech. Gymnázia a VOŠ realizují projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami souvisejícími s nedostatkem finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo výuku, malým zájmem ze strany pedagogů a nedostatkem finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, dále nedostatkem výukových materiálů, pomůcek a metodik a malým zájmem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou podpora školních projektů (dny otevřených dveří, plesy, akademie, výstavy apod.), metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a přednášky odborníků z praxe ve výuce.

3.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě nejčastěji vykonávají aktivity na základní úrovni, tedy tak, jak je zadáno v RVP (51 %), případně v rámci mírně pokročilé úrovně (34 %). V těchto oblastech školy již očekávají relativně nižší nárůst aktivity, kolem 6 %, resp. 10 %.

Školy v Jihomoravském kraji se nejvíce chtějí zaměřit na systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti (pokročilá úroveň – předpokládaný posun o 13 %) a na systematický rozvoj, kdy se podpora kompetencí k podnikavosti stává jednou z priorit školy (nejvyšší úroveň – předpokládaný posun o 19 %).

Graf 19: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaný posun

celkové koncepce).

Pokročilá úroveň – systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti (škola spolupracuje s celorepublikovými iniciativami na podporu podnikavosti – CEFIF, spoluúčast na projektech na celostátní nebo krajské úrovni, pravidelné využívání informací a podnětů k rozvoji oblasti).

Nejvyšší úroveň – systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti je jednou z priorit školy, pro oblast je vyčleněn pracovník školy, který se stará o aktivity podporující podnikavost a koordinaci učitelů; je doplňováno dalšími dílčími aktivitami (projektové dny, konzultace a exkurze, aktivní zapojení žáků do vedení vyučování, kooperace s podnikateli z okolí).

Zaměříme-li se podrobněji na činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti podílejí, v rozdělení podle typu škol (viz příloha 5), pak **SOU** realizují v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě nejčastěji jen aktivity na základní (52 %) nebo mírně pokročilé úrovni (45 %), tedy aktivity vyplývající z RVP nebo realizují dílčí projekty. Školy ovšem předpokládají výraznější posun směrem k systematickým aktivitám, tedy rozvoji nejvyšší úrovně. Podobná situace je i na **SOŠ**, které v rámci základní úrovně dělají 53 % aktivit a v rámci mírně pokročilé úrovně pak realizují 41 % aktivit. Školy opět očekávají rozvoj především směrem k systematickým aktivitám (nejvyšší úroveň).

U **gymnázíí** s ohledem na jejich všeobecné zaměření probíhají v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě nejčastěji jen aktivity na základní (56 %) nebo mírně pokročilé (28 %) úrovni. Školy ovšem očekávají posun k vyšším úrovním aktivit.

VOŠ realizují nejčastěji jen aktivity vyplývající z RVP (tedy na základní úrovni, 50 %). Největší posun očekávají ve zvýšení aktivit mírně pokročilé úrovně, tedy zapojení škol do projektů ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci a podobně. **Praktické školy** realizují opět nejčastěji jen aktivity stanovené v rámci RVP (základní úroveň 54 %).

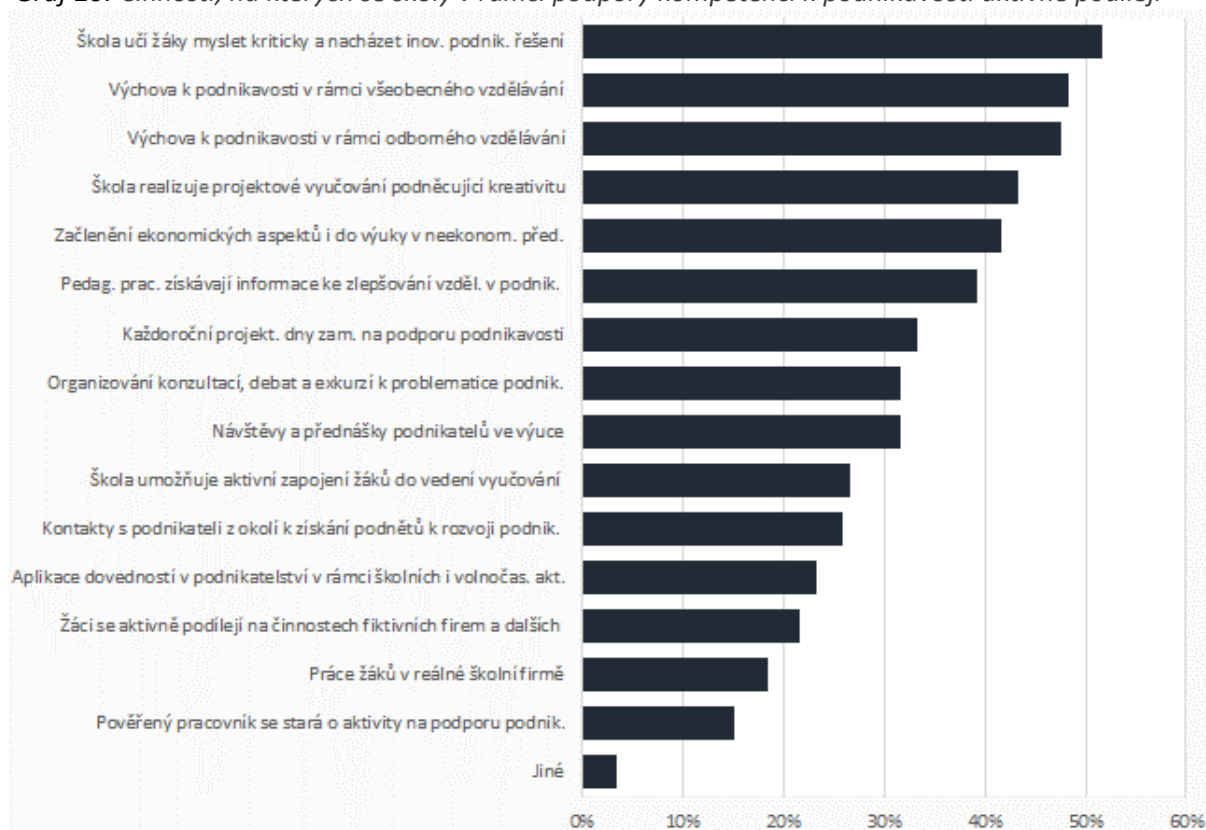
3.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti školy nejčastěji učí myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet inovativní řešení (52 %), vychovávají k podnikavosti v rámci všeobecného i odborného vzdělávání (shodně 48 %), realizují projektové vyučování (43 %) a začleňují ekonomické aspekty do výuky (42 %) a dále také získávají informace ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti (39 %).

Asi třetina škol realizuje každoroční projektové dny na podporu podnikavosti (33 %), organizují konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti (32 %) nebo návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (32 %).

Více než čtvrtina škol dále umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování (27 %), získává kontakty s podnikateli z okolí k rozvoji podnikavosti (26 %) nebo aplikuje dovednosti v podnikatelství v rámci školních i volnočasových aktivit (23 %). S nižší frekvencí pak školy umožňují žákům získávat zkušenosti ve fiktivních firmách (22 %).

Graf 20: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí

Podíváme-li se podrobněji na zastoupení uvedených aktivit podle jednotlivých typů škol (viz příloha 6), pak školy napříč všemi typy realizují v rámci podpory kompetencí k podnikavosti především výchovu k podnikavosti v rámci odborného či všeobecného vzdělávání a učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení.

Na **SOU**, **SOŠ** a **VOŠ** patří k nejdůležitějším aktivitám začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech. Na **SOŠ** je dále významnou aktivitou získávání informací a podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti (55 %).

Na **VOŠ** je nejvýznamnější aktivitou realizace projektového vyučování (78 %). VOŠ dále učí myslet žáky kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení (67 %), vychovávají žáky k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (56 %), umožňují aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy, organizují konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti pro učitele a žáky (56 %). Rovněž studenty vychovávají k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (56 %).

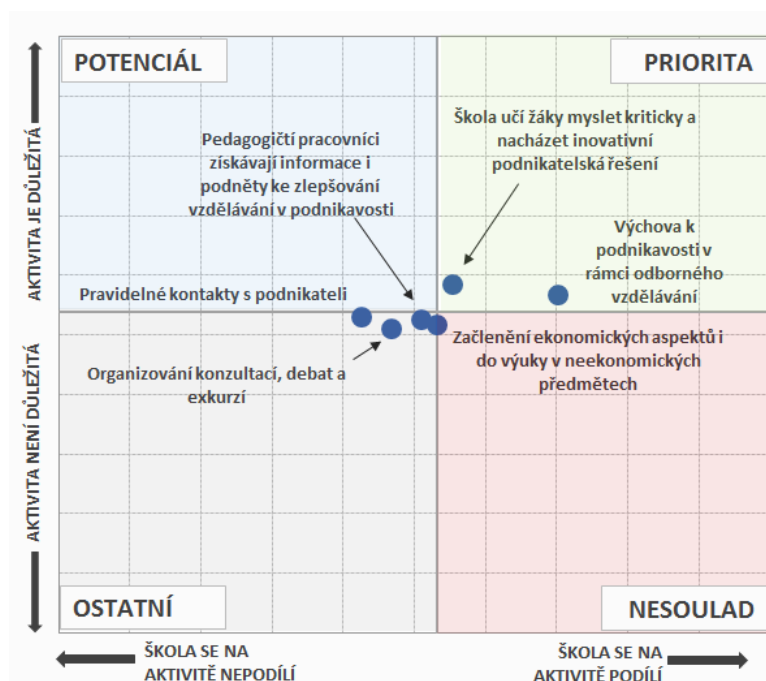
Gymnázia nejčastěji realizují výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (68 %), dále učí žáky myslet kriticky a často také realizují projektové vyučování (45 %).

Konzervatoře vychovávají žáky k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (50 %), umožňují práci žáků v reálné školní firmě (50 %) a dále učí myslet žáky kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení (50 %).

Praktické školy rovněž učí myslet žáky kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení (33 %), organizují konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti pro žáky a učitele (33 %) a vychovávají k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (33 %). Vzhledem ke specifickým žákům, kteří se v praktických školách vzdělávají, jsou tyto aktivity realizovány v omezeném rozsahu.

3.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 21: Aktivita, na nichž se SOU podílí, a jejich důležitost

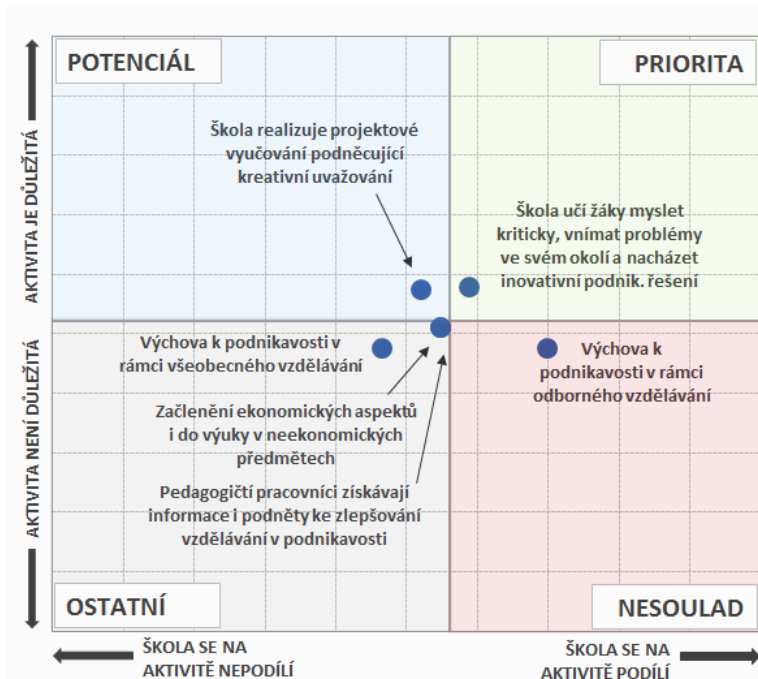
Z hlediska aktivit škol v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje priority **SOU** výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání a výuka ke kritickému myšlení a nacházení inovativních řešení.

Aktivitou, které je ve srovnání s předchozími méně důležitá, ale školy se na ní rovněž podílí, je začlenění ekonomických aspektů do výuky i v neekonomických předmětech.

Aktivitami, které jsou pro SOU relativně méně důležité a školy se na nich také méně často podílí,

jsou získávání informací a podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti, organizování konzultací a debat a pravidelné kontakty s podnikateli.

Graf 22: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

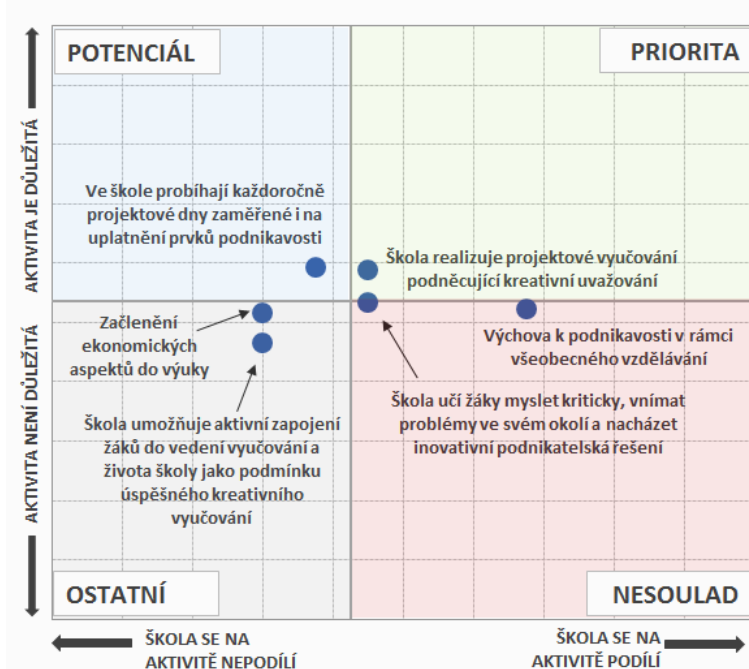
Z hlediska aktivit v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a jejich důležitosti považují **SOŠ** za prioritu učit žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení. Této aktivitě se školy ve srovnání s ostatními sledovanými položkami v relativně velké míře věnují a zároveň je pro ně velmi důležitá.

Potenciálně rozvojevou aktivitou je realizace projektového vyučování, které školy považují za důležité, ale zatím je často nerealizují.

SOŠ se aktivně podílejí na výchově k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání, nepovažují tuto aktivitu ale za příliš důležitou.

K relativně méně důležitým aktivitám patří začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech a získávání podnětů ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání.

Graf 23: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje pro **gymnázia** největší prioritu realizace projektového vyučování, které podněcuje kreativní uvažování.

Potenciál gymnázií z hlediska aktivit, které považují za důležité, ale zatím je realizují spíše v menší míře, spočívá v zavedení každoročních projektových dnů.

Gymnázia dále realizují výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání a učí

myslet žáky kriticky, ale nepovažují tyto aktivity z hlediska přínosu za zásadní.

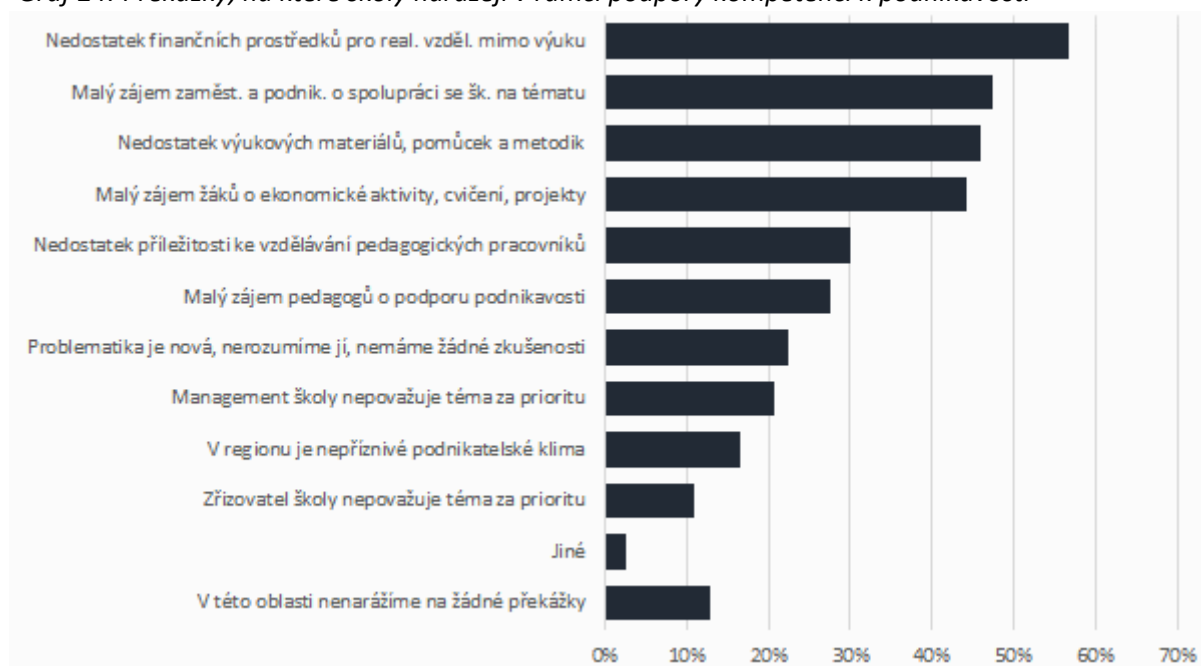
3.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě narážejí školy především na nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo výuku (57 %). S určitým odstupem na dalších místech uvádějí malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti (48 %), nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (46 %) a malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (44 %).

Další oblastí překážek jsou ty, které souvisí s nízkým zájmem pedagogů o problematiku podnikavosti nebo jejich nedostatečným vzděláním v této oblasti. Necelá třetina škol uvádí jako jednu z překážek nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (30 %) a dále malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (28 %). Kolem 23 % škol pak konstatuje, že problematika je nová, nerozumí jí, nemají s ní žádné zkušenosti.

Méně často školy uvádějí překážky na straně managementu nebo zřizovatele školy, kdy 21 % škol uvádí, že management školy nepovažuje téma za prioritu, 17 % škol uvádí, že v regionu je nepříznivé podnikatelské klima a 11 % škol pak uvedlo, že zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu.

Graf 24: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Zaměříme-li se podrobněji na překážky podle jednotlivých typů škol (viz příloha 7), pak na všech typech škol patří k nejdůležitějším překážkám podpory podnikavosti nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku a s výjimkou konzervatoří pak i nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik. Na **SOU** je také podstatný i malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty. **SOU** rovněž na předních místech mezi překážkami uvádějí, že pociťují malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu podpory kompetencí k podnikavosti.

Na **SOŠ** je také podstatný nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (59 %), malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (51 %) a nedostatek výukových materiálů (51 %).

Gymnázia uvádí jako nejvýraznější překážku nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (70 %) a dále nedostatek výukových materiálů (53 %) a malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu podpory kompetencí k podnikavosti (48 %).

Stejné překážky uvádí i **vyšší odborné školy**, kde nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu podpory kompetencí k podnikavosti a nedostatek výukových materiálů představují problém pro 56 % škol.

Konzervatoře pociťují malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu podpory kompetencí, nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (shodně 50 %). **Praktické školy** jednak uvádějí obdobné problémy a dále také narážejí na nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (25 %) a malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (25 %). Specifickým problémem konzervatoří a praktických škol je, že této problematice nerozumí a nemají s ní žádné zkušenosti.

3.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K dosažení zvoleného cíle v rozvoji kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě školy nejčastěji potřebují podporu školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (65 %). Dále školy uvádějí potřebu přednášek a jiných forem účasti odborníka z praxe, například úspěšného mladého podnikatele, ve výuce (57 %), metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (56 %) a kvalitativního či kvantitativního zlepšení ICT vybavení školy (50 %).

Graf 25: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Více než třetina škol uvádí jako potřebné opatření analýzu stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu (38 %) a dále podporu komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (38 %). K potřebným opatřením na úrovni školy patří rozvoj didaktických dovedností vyučujících pro výuku k podnikavosti (38 %) a příprava strategie výuky podnikavosti na škole (29 %) a rovněž více disponibilních hodin (26 %).

Méně často školy uvádějí mezi opatřeními podporu aktivit zaměřených na trénink podnikání, projektové činnosti nebo různých forem spolupráce, např. podporu vytváření školních „firem“ (32 %), založení vlastní fiktivní firmy (20 %), spolupráci žáků ZŠ a SŠ, kdy žáci SŠ vedou podnikatelské projekty žáků ZŠ (32 %) či možnost napojení se na nějakou síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu (23 %).

Podívejme se na rozdělení a preference nejdůležitějších opatření podle jednotlivých typů škol (viz příloha 8). K dosažení zvoleného cíle v rozvoji kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě řadí všechny typy škol mezi nejvýznamnější opatření podporu školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie apod.

Pro **SOU** jsou dalším velmi důležitým opatřením metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (64 %) a rovněž přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (62 %).

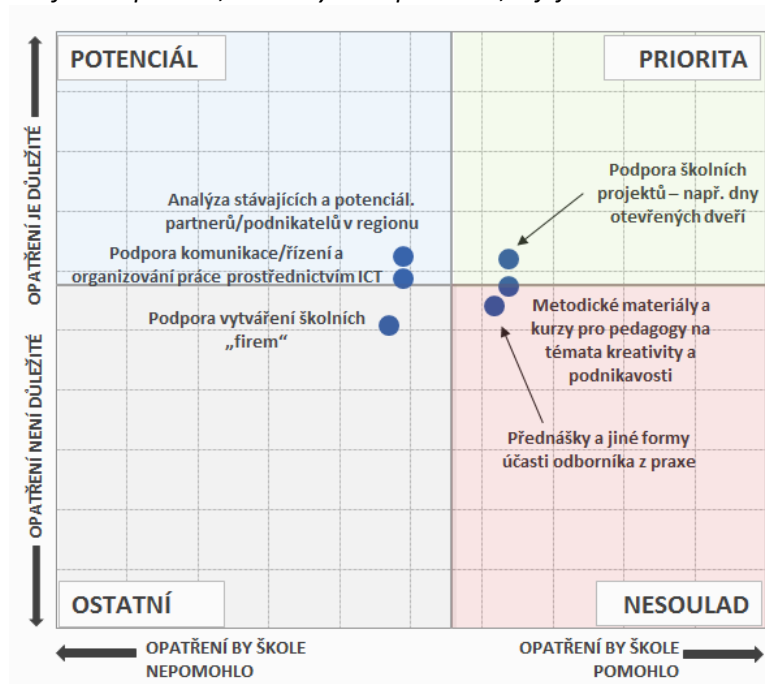
Nejčastěji uváděná opatření na **SOŠ** jsou v podstatě totožná s opatřeními na SOU. SOŠ rovněž uvádějí kromě dnů otevřených dveří potřebu metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (63 %) a rovněž přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (62 %).

VOŠ uvádějí na prvním místě potřebu zlepšení ICT vybavení školy (89 %) a dále rovněž podporu školních projektů, např. dnů otevřených dveří (67 %), přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe a je pro ně významná také podpora komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT a analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (vše shodně 56 %).

Pro **konzervatoře** a **praktické školy** jsou důležitými opatřeními přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce, dále podobně jako u SOU a SOŠ, podpora školních projektů a velmi důležitým opatřením jak pro konzervatoře, tak i pro praktické školy je podpora komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT.

3.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 26: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

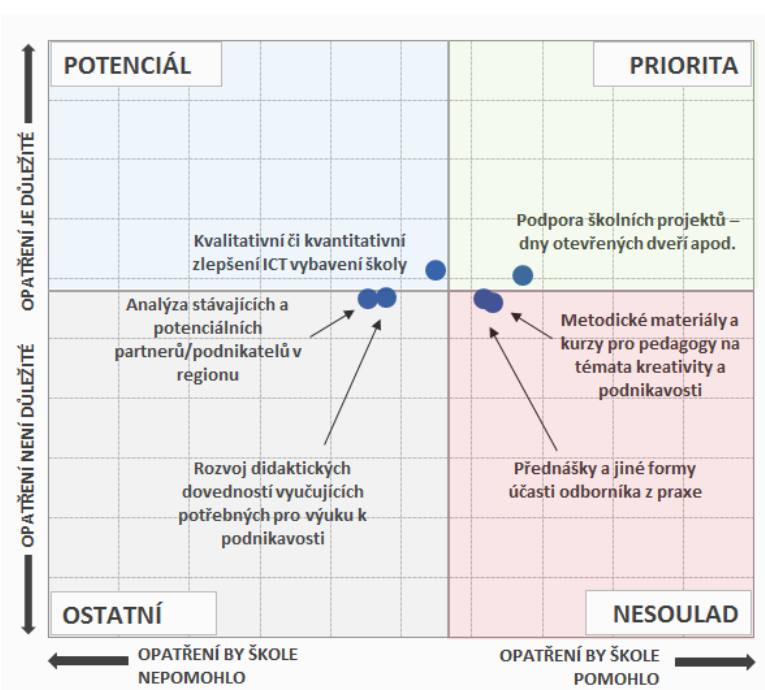

Z hlediska opatření a jejich důležitosti pro školy v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje největší prioritu pro SOU podpora školních projektů, např. dny otevřených dveří.

Potenciálně důležitými aktivitami, kterým se zatím SOU příliš nevěnují, jsou analýza stávajících a potenciálních podnikatelů v regionu a podpora komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT.

SOU by pomohly také metodické materiály a kurzy na téma kreativity a podnikavosti a přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe, ale nepovažují tyto aktivity ve srovnání s ostatními sledovanými položkami za příliš podstatné.

Graf 27: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

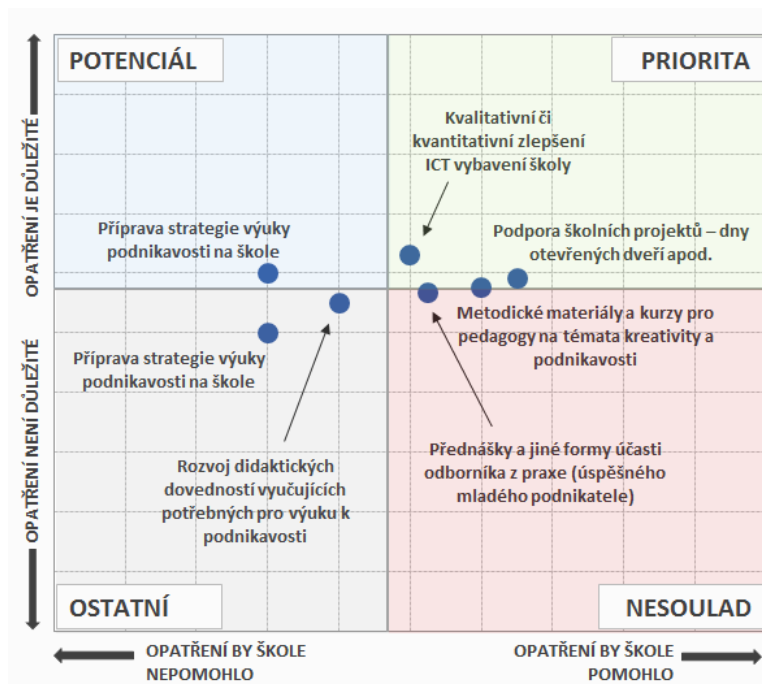

Z hlediska opatření a jejich důležitosti v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je největší prioritou SOŠ podpora školních projektů, např. dny otevřených dveří. Toto opatření školy ve velké míře zmiňovaly a zároveň jej považují za relativně důležité.

Školy považují za důležité také kvalitativní a kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy i přes to, že bylo zmiňováno v menší míře než předchozí. Jedná se tedy o určitý potenciál dalšího rozvoje kompetencí k podnikavosti na SOŠ.

Školám by dále pomohly metodické materiály a kurzy k tématu podnikání a přednášky a jiné formy účasti odborníků z praxe, nepovažují ale tato opatření za tak důležitá. Opatření, která jsou ovšem již relativně méně důležitá, jsou analýza stávajících a potenciálních partnerů, resp. podnikatelů v regionu a rozvoj didaktických dovedností vyučujících.

Graf 28: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska opatření a jejich důležitosti pro **gymnázia** oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje největší prioritu škol podpora školních projektů, např. dny otevřených dveří a podobně a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy. Tato opatření zmiňoval relativně velký podíl škol a zároveň byla ve srovnání s ostatními položkami hodnocena jako relativně důležitá.

Školám by dále pomohly metodické materiály a kurzy pro pedagogy na téma podnikavosti a přednášky a jiné formy účasti

odborníka z praxe, tato opatření však školy hodnotí spíše jako průměrně důležitá. K relativně důležitým opatřením patří i příprava strategie výuky podnikavosti na škole, toto opatření ovšem zmiňoval menší podíl školy a tak představuje spíše potenciál dalšího rozvoje.

3.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOU

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (89 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (66 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

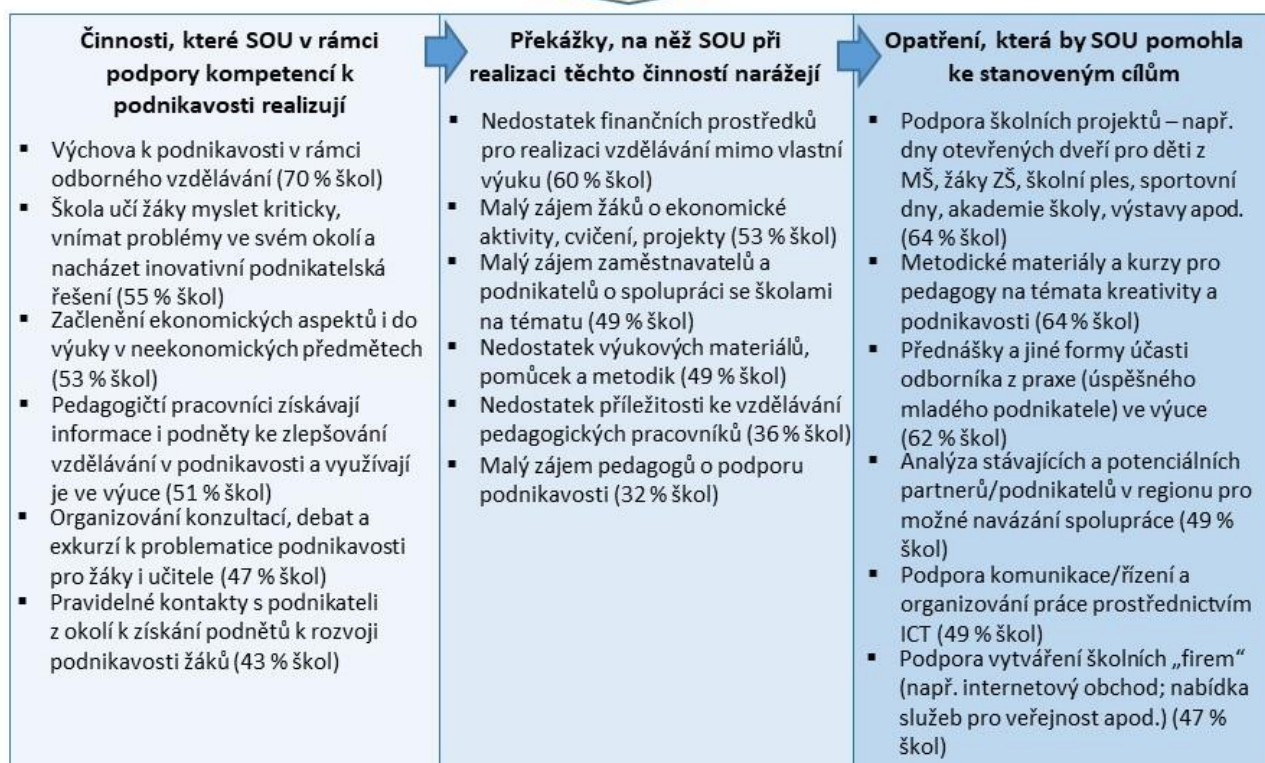
úroveň 4

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (49 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (45 % škol)

Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (36 % škol)

Školu pravidelně navštěvují podnikatelé z okolí. (34 % škol)

Cíle, které si SOU stanovila v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (94 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (70 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (68 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (60 % škol)

Pro žáky a učitele jsou organizovány konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti. (60 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podnětující kreativitu uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (55 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (55 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOŠ

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (85 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (63 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (45 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (41 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (40 % škol)

Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (37 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (70 % škol)
- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (59 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (55 % škol)
- Pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (55 % škol)
- Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (52 % škol)
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (47 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (59 % škol)
- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (51 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (51 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (49 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (34 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (32 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (67 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (63 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (62 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (55 % škol)
- Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (48 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (45 % škol)

Cíle, které si SOŠ stanovily v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (89 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (71 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (66 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (60 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (56 % škol)

Pro žáky a učitele jsou organizovány konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti. (52 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na gymnáziích

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (78 % škol)	Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (63 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (43 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (38 % škol)	
Podpora zůstává na informativní bázi, průřezové téma či vzdělávací oblast Člověk a svět práce není podpořeno praktickou ukázkou z oblasti podnikání, exkurzí, žákovským projektem apod. (35 % škol)	Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (30 % škol)	Jsou značné rezervy v motivaci a zkušenostech učitelů a přenosu do dalších předmětů. (30 % škol)

Činnosti, které gymnázia v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují	Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (68 % škol) - Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (45 % škol) - Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (45 % škol) - Ve škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity (38 % škol) - Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (30 % škol) - Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy jako podmínku úspěšného kreativního vyučování (30 % škol)	- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (70 % škol) - Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (53 % škol) - Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (48 % škol) - Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (43 % škol) - Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (33 % škol) - Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti (30 % škol)	- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (65 % škol) - Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (60 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (53 % škol) - Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (50 % škol) - Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (40 % škol) - Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (30 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory kompetencí k podnikavosti stanovila gymnázia

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (85 % škol)	Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (80 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (63 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (58 % škol)	
Ve škole probíhají projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity. (53 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (48 % škol)	

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 5: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaný posun - podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=47)	Průměrná úroveň	25%	+ 18%
	Základní úroveň	52%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	45%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	26%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	17%	+ 23%
SOŠ (N=73)	Průměrná úroveň	24%	+ 18%
	Základní úroveň	53%	+ 5%
	Mírně pokročilá úroveň	41%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	26%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	17%	+ 22%
Gymnázium (N=40)	Průměrná úroveň	18%	+ 16%
	Základní úroveň	56%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	28%	+ 13%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	12%	+ 18%
VOŠ (N=9)	Průměrná úroveň	18%	+ 18%
	Základní úroveň	50%	+ 25%
	Mírně pokročilá úroveň	0%	+ 38%
	Pokročilá úroveň	33%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 19%
Konzervatoř (N=2)	Průměrná úroveň	18%	+ 18%
	Základní úroveň	50%	+ 25%
	Mírně pokročilá úroveň	0%	+ 38%
	Pokročilá úroveň	33%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 19%
Praktická škola (N=12)	Průměrná úroveň	14%	+ 8%
	Základní úroveň	54%	+ 17%
	Mírně pokročilá úroveň	31%	+ 2%
	Pokročilá úroveň	11%	+ 7%
	Nejvyšší úroveň	9%	+ 10%

Příloha 6: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	33	70%	57	48%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	26	55%	62	52%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonom. před.	25	53%	50	42%
SOŠ (N=73)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	51	70%	57	48%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	43	59%	62	52%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonom. před.	40	55%	50	42%
	Pedag. prac. získávají informace i podněty ke zlepšování vzděl. v podnikavosti	40	55%	47	39%
Gymnázium (N=40)	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	27	68%	58	52%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	18	45%	62	48%
	Škola realizuje projektové vyučování	18	45%	52	18%
VOŠ (N=9)	Škola realizuje projektové vyučování	7	78%	52	43%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	6	67%	62	52%
	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	5	56%	58	48%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonom. před.	5	56%	50	42%
	Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy	5	56%	32	27%
	Organizování konzultací, debat a exkurzí k problematice podnik.	5	56%	38	32%
	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	5	56%	57	48%
Konzervatoř (N=2)	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	1	50%	62	52%
	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	1	50%	57	48%
	Práce žáků v reálné školní firmě	1	50%	22	32%
Praktická škola (N=12)	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inov. podnik. řešení	4	33%	62	52%
	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	4	33%	58	48%
	Organizování konzultací, debat a exkurzí k problematice podnik.	4	33%	38	32%

Příloha 7: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	28	60%	68	57%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	25	53%	53	44%
	Malý zájem zaměst. a podnik. o spolupráci se šk. na tématu	23	49%	57	48%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	23	49%	55	46%
SOŠ (N=73)	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	43	59%	68	57%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	37	51%	53	44%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	37	51%	55	46%
Gymnázium (N=40)	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	28	70%	68	57%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	21	53%	55	46%
	Malý zájem zaměst. a podnik. o spolupráci se šk. na tématu	19	48%	57	48%
VOŠ (N=9)	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	5	56%	68	57%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	5	56%	55	46%
	Malý zájem zaměst. a podnik. o spolupráci se šk. na tématu	5	56%	57	48%
Konzervatoř (N=2)	Malý zájem zaměst. a podnik. o spolupráci se šk. na tématu	1	50%	57	48%
	Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti	1	50%	27	23%
	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	1	50%	68	57%
Praktická škola (N=12)	Malý zájem zaměst. a podnik. o spolupráci se šk. na tématu	4	33%	57	48%
	Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti	4	33%	27	23%
	Nedostatek finančních prostředků pro real. vzděl. mimo výuku	3	25%	68	57%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	3	25%	55	46%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	3	25%	53	44%

Příloha 8: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	30	64%	78	65%
	Metodické mater. a kurzy pro pedagogy na témata kreat. a podnik.	30	64%	67	56%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	29	62%	68	57%
SOŠ (N=73)	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	49	67%	78	65%
	Metodické mater. a kurzy pro pedagogy na témata kreat. a podnik.	46	63%	67	56%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	45	62%	68	57%
Gymnázium (N=40)	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	26	65%	78	65%
	Metodické mater. a kurzy pro pedagogy na témata kreat. a podnik.	24	60%	67	60%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	21	53%	68	53%
VOŠ (N=9)	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	8	89%	60	50%
	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	6	67%	78	65%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	5	56%	68	57%
	Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	5	56%	45	38%
	Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu	5	56%	46	38%
Konzervatoř (N=2)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	2	58%	68	57%
	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	1	42%	78	65%
	Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	1	42%	45	38%
Praktická škola (N=12)	Podpora školních projektů – např. dny otevř. dveří, školní ples, apod.	8	58%	78	65%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	8	42%	68	57%
	Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	8	42%	45	38%

4 Podpora polytechnického vzdělávání v Jihomoravském kraji

Polytechnické vzdělávání je nutno chápat jako vzdělávání **integrující přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání** a jako **komplex vzájemných implikací mezi složkami vzdělávání a jednotlivými předmětovými oblastmi**. Jedná se o integraci:

- všeobecné složky vzdělávání x odborné složky vzdělávání;
- společenskovedních a humanitních předmětů x matematiky x polytechnických předmětů x uměleckých předmětů.

Polytechnické vzdělávání je definováno jako vzdělávání poskytující vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických a jiných oborů a všeobecně technické dovednosti. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě. To je vázáno na technické myšlení jako aplikaci vědomostí, dovedností a zkušeností v členění na praktické, vizuální, intuitivní a koncepční myšlení.

Cílem polytechnického vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické obory, ale i o přírodovědné a environmentální obory.

Přírodovědné vzdělávání je definováno jako vzdělávání zaměřené na porozumění **základním přírodovědným pojmům a zákonům**, na porozumění a užívání **metod vědeckého zkoumání přírodních faktů** (přírodních objektů, procesů, vlastností, zákonitostí). Cílem v přírodovědném vzdělávání je **rozvíjet schopnosti potřebné při využívání** přírodovědných vědomostí a dovedností pro řešení konkrétních problémů, podporovat odpovědné rozhodování v osobním životě člověka, naplňovat osobní potřeby a fungování v občanském a případně budoucím profesním životě.

Technické vzdělávání jako součást technické výchovy se zaměřuje na osvojování potřebných technických vědomostí, dovedností a návyků, vytváření vztahu k technice a rozvoj tvořivého technického myšlení. Osvojení je realizováno na vědeckém základě, uvědoměle a při aktivitách majících vztah k technice, s níž se v životě setká každý jedinec. Cílem **technické výchovy** je získat správné postoje k technice a k využívání techniky v životě.

Environmentální vzdělávání dělíme na výchovu a osvětu. Environmentální výchovou rozumíme systematické působení na mladou generaci (včetně dětí předškolního věku) za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí. Oblastmi vzdělávání jsou: výchova o životním prostředí, výchova v životním prostředí, výchova pro životní prostředí. Úkoly **osvěty** jsou zejména v rovině informativní a jsou zaměřené na dospělou populaci a obecně na veřejnost.

Hlavní zjištění

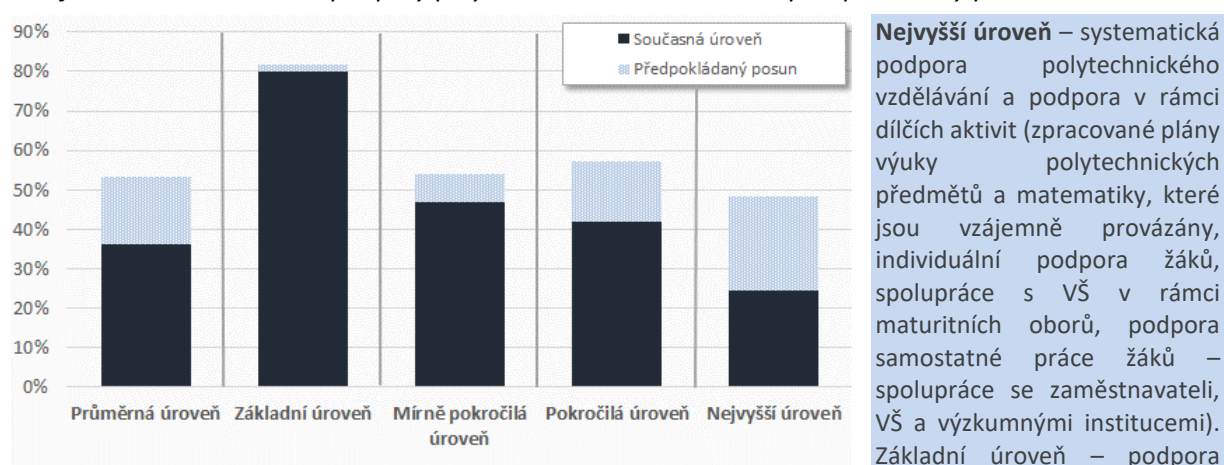
- Školy v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nejčastěji vykonávají pouze aktivity na základní úrovni, tedy v souladu s RVP. Necelá polovina aktivit probíhá na mírně pokročilé úrovni, kdy školy realizují motivační akce pro ZŠ, aplikují různé metody ve výuce. Největší nárůst aktivit školy plánují v oblasti systematické podpory polytechnického vzdělávání (nejvyšší a pokročilá úroveň).
- Školy nejčastěji provádějí laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod., zapojují žáky do soutěží a olympiád a pořádají motivační akce pro žáky ZŠ. Gymnázia rovněž spolupracují s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatkem financí na úhradu vedení nepovinných předmětů, nedostatečnými znalostmi a motivací žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání. Gymnázia v této souvislosti uvádějí zastaralé vybavení IT pro výuku.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou zlepšení nákupu softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání, možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů a zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku. Gymnaziím by pomohla úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor a zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních.

4.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nejčastěji vykonávají aktivity na základní úrovni, tedy v souladu s RVP (80 %). Na této základní úrovni už se dále nepředpokládá výraznější posun. Školy v rámci mírně pokročilé úrovně, kdy probíhá podpora polytechnického vzdělávání prostřednictvím dílčích činností, realizují přibližně polovinu aktivit. I zde je předpokládaný posun jen poměrně nevýrazný (+7 %).

Školy v rámci pokročilé úrovně, která zahrnuje především systematickou podporu polytechnického vzdělávání, realizují 42 % aktivit. Předpokládaný nárůst je zde výraznější než na uvedených nižších úrovních (+ 16 %). V rámci nejvyšší úrovně, která zahrnuje zejména systematickou podporu polytechnického vzdělávání, v současné době školy realizují přibližně 24 % aktivit, přitom předpokládaný posun je zde nejvýraznější (o 24 %).

Graf 29: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaný posun

polytechnického vzdělávání je omezena na realizaci pouze v souladu RVP vyučovaných oborů.

Mírně pokročilá úroveň – podpora polytechnického vzdělávání probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (rozvíjení znalostí a dovedností, které jsou součástí polytechnického vzdělávání, motivační akce pro ZŠ, aplikace různých metod ve výuce – skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, praxe atd.).

Pokročilá úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání (vzájemné propojení polytechnických předmětů a provázání s výukou matematiky, realizace aktivit nad rámec RVP, zapojování do soutěží, spolupráce se ZŠ v regionu).

Nejvyšší úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání a podpora v rámci dílčích aktivit (zpracované plány výuky polytechnických předmětů a matematiky, které jsou vzájemně provázány, individuální podpora žáků, spolupráce s VŠ v rámci maturitních oborů, podpora samostatné práce žáků – spolupráce se zaměstnavateli, VŠ a výzkumnými institucemi).

Zaměříme-li se na úroveň podpory polytechnického vzdělávání podle jednotlivých typů škol (viz příloha 9), pak **SOU** realizují v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nejčastěji pouze aktivity na základní úrovni, vyplývající z RVP (87 %). V rámci mírně pokročilé úrovně **SOU** realizují přibližně 52 % aktivit. V rámci pokročilé úrovně, která zahrnuje především směřování k systematické podpoře polytechnického vzdělávání, pak školy realizují 44 % aktivit a nejmenší podíl aktivit (25 %) realizují v rámci nejvyšší úrovně. Školy se dále chtějí zaměřit nejvíce právě na aktivity spadající do nejvyšší úrovně, tedy na systematickou podporu polytechnického vzdělávání (předpokládaný posun o 24 %).

Podobná situace je také na **SOŠ**, kde v rámci základní úrovně, která zahrnuje podporu polytechnického vzdělávání na základě RVP, školy realizují 86 % aktivit. **SOŠ** dále deklarují činnosti spadající do mírně

pokročilé úrovně (53 %) nebo pokročilé úrovně (46 %). SOŠ, podobně jako SOU očekávají další rozvoj především směrem k systematické podpoře na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 25 %).

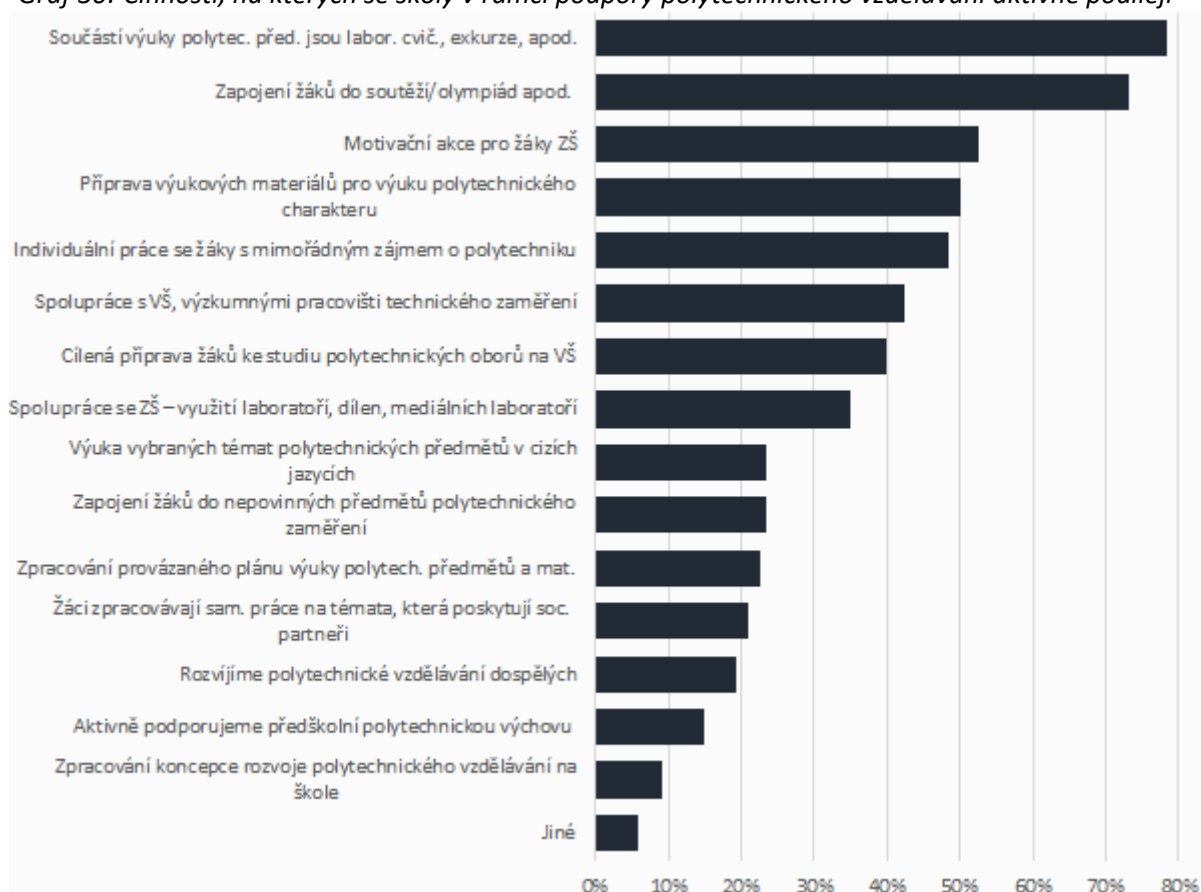
U **gymnází** probíhají v současnosti nejčastěji aktivity na základní úrovni (73 %) a dále se chtějí zaměřit zejména na aktivity související se systematickou podporou polytechnického vzdělávání, tedy na nejvyšší úroveň (předpokládaný posun o 30 %).

VOŠ realizují nejčastěji jen aktivity vyplývající z RVP (základní úroveň - 78 %) a v rámci této úrovně také očekávají největší posun (předpokládaný posun o 22 %). **Praktické školy** realizují opět nejčastěji jen aktivity stanovené v rámci RVP (92 %). V případě praktických škol nelze očekávat výrazný posun v této oblasti.

4.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci rozvoje polytechnického vzdělávání se školy zaměřují především na začleňování laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí, projektové výuky apod. do výuky (78 %) a zapojení žáků do soutěží a olympiád (73 %). Dále se asi polovina škol zabývá přípravou motivačních akcí pro žáky ze ZŠ (53 %), přípravou výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (50 %) a individuálně pracuje se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (48 %).

Graf 30: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí

Střední školy rovněž spolupracují v oblasti podpory polytechnického vzdělávání se školami, na jedné straně spolupracují s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření (43 %) a připravují cíleně žáky ke studiu polytechnických oborů na těchto VŠ (40 %), na druhé straně pak realizují i spolupráci se ZŠ, zejména v oblasti využití laboratoří a dílen (35 %). Menší část škol se věnuje i rozvoji polytechnického

vzdělávání dospělých (19 %), případně naopak podpoře polytechnického vzdělávání pro předškolní polytechnickou výchovu pro děti (15 %).

Více než pětina škol se zaměřuje na širší zapojení žáků do výuky v oblasti polytechniky, zejména na výuku vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích (23 %), zapojení žáků do nepovinných předmětů polytechnického zaměření (23 %), případně žáci zpracovávají samostatné práce na témata, která poskytují sociální partneři (21 %). S nižší frekvencí školy uvádějí, že zpracovávají provázaný plán výuky polytechnických předmětů a matematiky (23 %). Okrajově pak mají dokonce zpracovanou koncepci rozvoje polytechnického vzdělávání na škole (9 %).

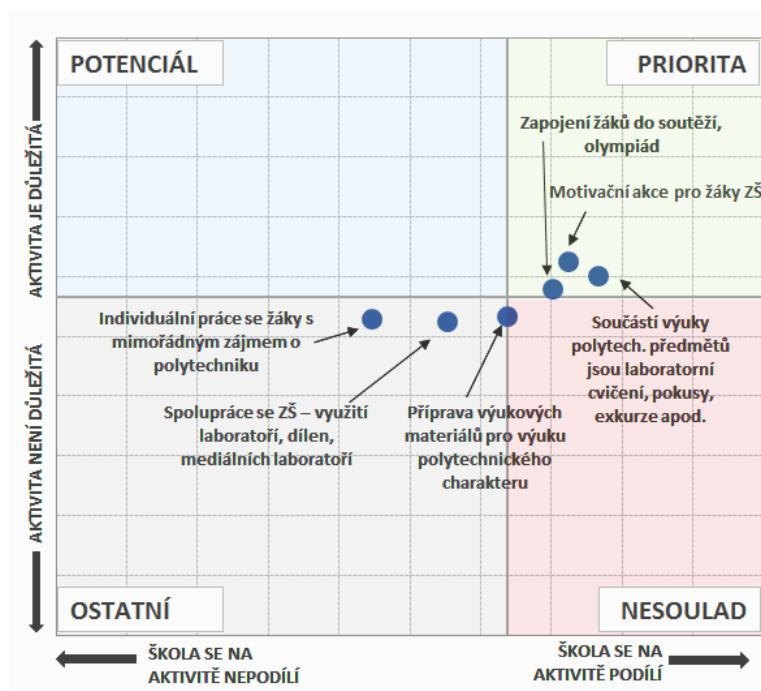
Zaměříme-li se na aktivity na podporu polytechnického vzdělávání podle jednotlivých typů škol (viz příloha 10), pak se na **SOU** jako součást výuky polytechnických předmětů realizují laboratorní cvičení, pokusy a exkurze do výuky (77 %), dále se konají motivační akce pro žáky ZŠ (72 %) a žáci se zapojují do soutěží a olympiád (70 %). Obdobně i **SOŠ** v rámci činností na podporu polytechnického vzdělávání realizují laboratorní cvičení, pokusy a exkurze do výuky (82 %), dále se konají motivační akce pro žáky ZŠ (60 %) a školy také zapojují žáky do soutěží a olympiád (78 %).

Gymnázia, kromě výše uvedených aktivit, jako je zapojení žáků do soutěží a olympiád (93 %) a toho, že součástí výuky jsou laboratorní cvičení a exkurze (90 %), spolupracují s vysokými školami a výzkumnými institucemi (68 %).

Na **VOŠ** patří k důležitým aktivitám, podobně jako na gymnáziích, rovněž spolupráce s vysokými školami nebo výzkumnými pracovišti, dále i individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku, motivační akce pro žáky ZŠ a zpracovávání samostatných prací na témata, která poskytují sociální partneři (vše shodně 56 %). Pro **praktické školy** je dalším významným opatřením příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (58 %).

4.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 31: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

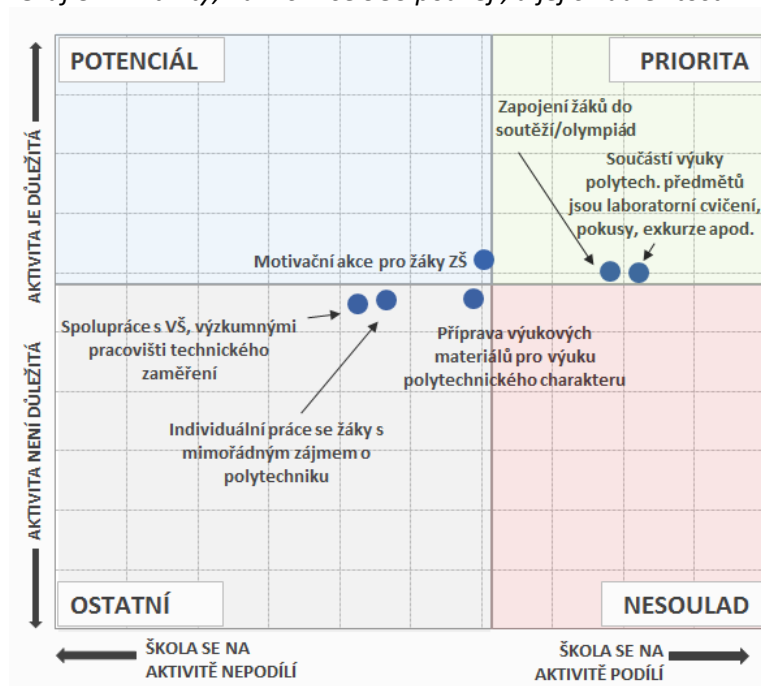

Z hlediska důležitosti a aktivit **SOU** v oblasti podpory polytechnického vzdělávání představují priority škol zapojení žáků do soutěží a olympiád, motivační akce pro žáky ZŠ a zapojování laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí do výuky polytechnických předmětů. Těmto aktivitám se věnuje největší podíl škol a zároveň je ve srovnání s ostatními sledovanými položkami považují za velmi důležité.

Školy se rovněž ve větší míře podílí na přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického

charakteru, této aktivitě ve srovnání s činnostmi spadajícími mezi priority nepřikládají tak velkou váhu.

Graf 32: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

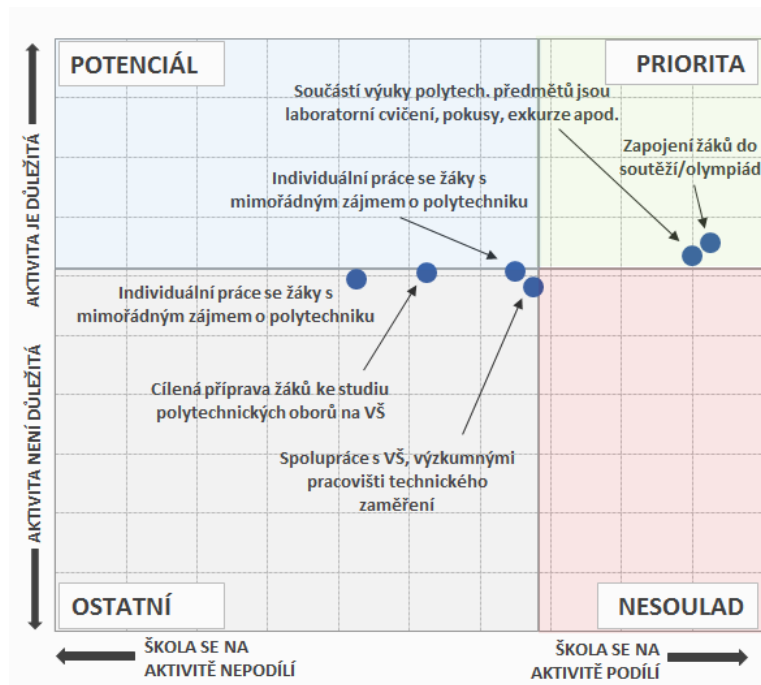

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností podpory polytechnického vzdělávání představují priority **SOŠ** začlenění laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. do výuky polytechnických předmětů a zapojení žáků do soutěží či olympiád.

Potenciál škol představuje pořádání motivačních akcí pro žáky ZŠ. Tato aktivita je pro školy ve srovnání s ostatními sledovanými položkami relativně důležitá, ale je školami realizována pouze v menší míře.

V menší míře se školy podílejí také na přípravě materiálů pro výuku polytechnického charakteru. Tato aktivita je ovšem zároveň ve srovnání s předchozími méně podstatná.

Graf 33: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností podpory polytechnického vzdělávání představuje pro **gymnázia** největší prioritu zapojení žáků do soutěží či olympiád. Další prioritou gymnázií v této oblasti je začlenění laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí apod. do výuky polytechnických předmětů. Tyto aktivity realizuje největší podíl škol a zároveň jim ve srovnání s ostatními sledovanými položkami přikládají velký význam.

Aktivitou, která je ovšem ve srovnání s předchozími méně důležitá, a školy se na ní podílejí méně často, je individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku.

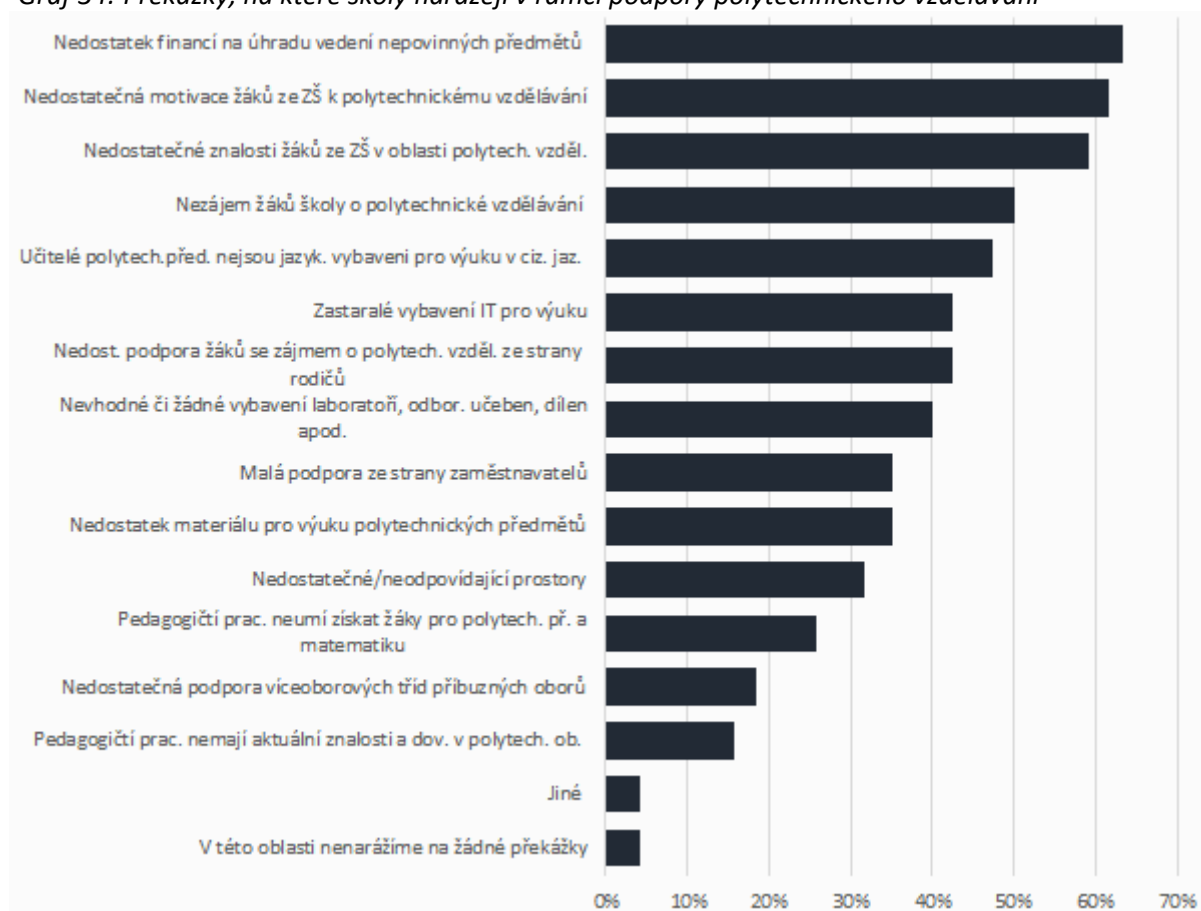
4.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Při realizaci činností v rámci podpory polytechnického vzdělávání školy naráží nejčastěji na nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (63 %), na nedostatečnou motivaci žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (62 %) a rovněž nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (59 %). Přibližně polovina škol si stěžuje v této souvislosti na nezájem žáků o polytechnické vzdělání (50 %) a nedostatečná je podle jejich názoru i podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany rodičů (43 %)

Necelá polovina škol uvádí jako překážku, že učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizím jazyce (48 %). Dále je problémem zastaralé nebo nevhodné vybavení, kdy kolem 40 % škol uvádí, že problémem je zastaralé vybavení IT pro výuku (43 %) a nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. (40 %).

Asi třetina škol si stěžuje v souvislosti s polytechnickým vzděláváním na malou podporu ze strany zaměstnavatelů (35 %), na nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů (35 %) a na nedostatečné či neodpovídající prostory (32 %).

Graf 34: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Zaměříme-li se podrobněji na rozdíly v překážkách podle typů škol (viz příloha 11), pak **SOU, SOŠ a praktické školy** nejčastěji uvádí jako překážky při realizaci činností v rámci podpory polytechnického vzdělávání nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání a nedostatečnou motivaci žáků. SOU a SOŠ dále uvádí nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů a praktické školy nezájem žáků o polytechnické vzdělávání.

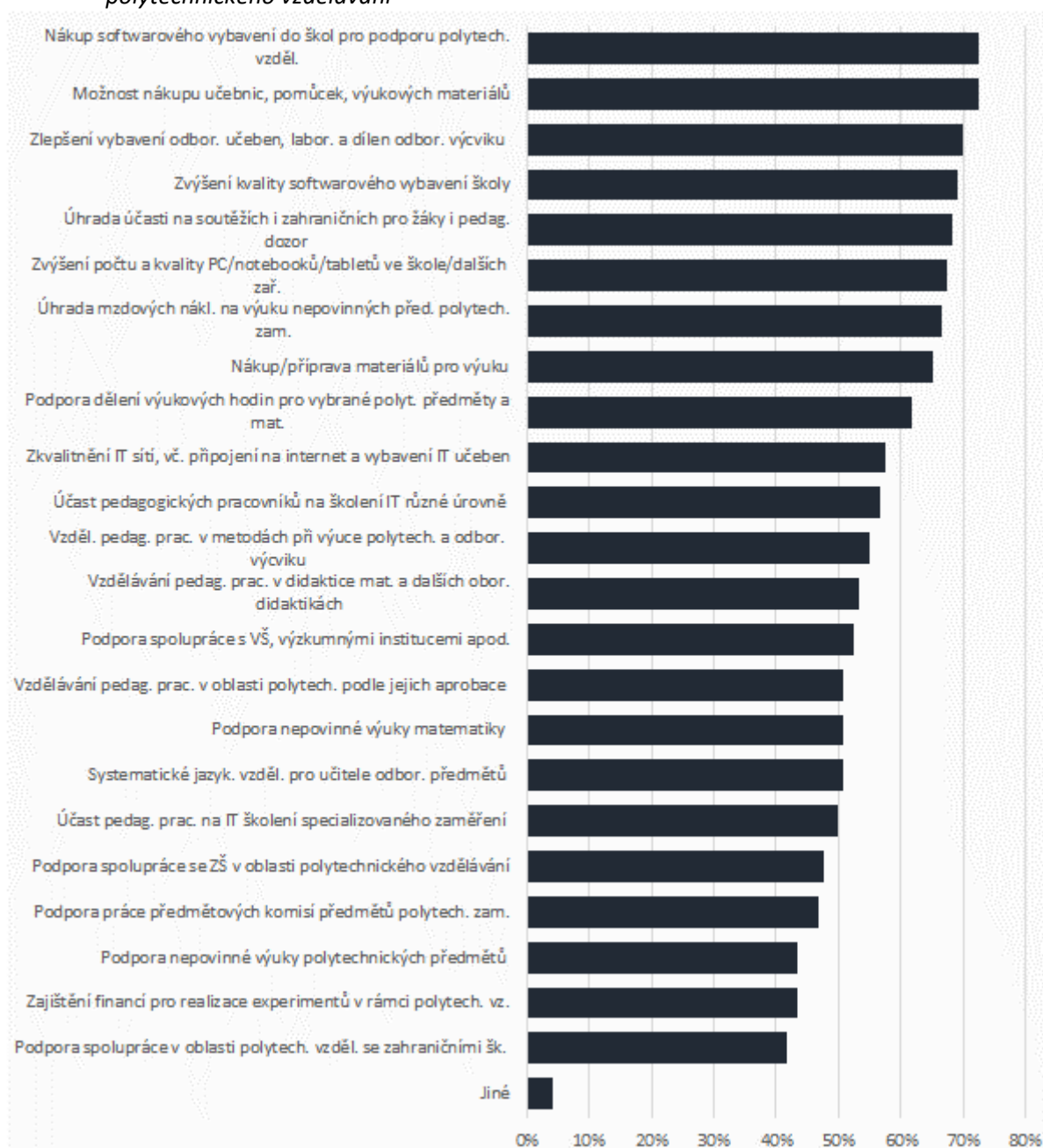
Gymnázia mezi překážkami nejčastěji zmiňují nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (75 %), nedostatečnou motivaci žáků ZŠ (63 %) a zastaralé vybavení pro IT výuku (63 %).

U **VOŠ** je problémem nezájem žáků o polytechnické vzdělávání (67 %), nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (56 %) a nedostatečné nebo neodpovídající prostory (56 %).

4.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K dosažení cíle v oblasti podpory polytechnického vzdělávání by školám nejčastěji pomohlo lepší technické a materiálové vybavení. Nejčastěji uvádějí potřebu nákupu softwarového vybavení pro podporu polytechnického vzdělávání (73 %) a možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (73 %).

Graf 35: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Školy dále potřebují lepší vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (70 %), zvýšení kvality softwarového vybavení školy (69 %), tak i zvýšení počtu a kvality PC, notebooků, tabletů a dalších zařízení ve škole (68 %). Rovněž je uváděna i potřeba nákupu nebo přípravy materiálů pro výuku (65 %).

Další oblasti, ve kterých školy potřebují podporu, jsou úhrada účasti na soutěžích (včetně zahraničních) pro žáky i pedagogický dozor (68 %), úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (67 %) a podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty (62 %). Více než polovina škol uvádí mezi potřebnými opatřeními zkvalitnění IT sítí, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (58 %). Poměrně významnou skupinu potřebných opatření tvoří vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti, zejména účast pedagogů na školeních IT různých úrovní (57 %), vzdělávání pedagogických pracovníků v metodách při výuce polytechnických předmětů (55 %), vzdělávání v didaktice matematiky a odborných předmětů (53 %), vzdělávání v oblasti polytechniky podle aproby pedagogů (51 %), jazykové vzdělávání učitelů odborných předmětů (51 %) a účast pedagogů na IT školeních (50 %).

K dalším oblastem, která jsou uváděna v rámci potřebných opatření je na jedné straně rozvoj spolupráce s VŠ a výzkumnými institucemi (53 %) a na druhé straně pak podpora spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (48 %).

Přibližně polovina škol uvádí potřebu podpory nepovinné matematiky (51 %). S nižší frekvencí pak školy uvádějí potřebu podpory práce předmětových komisí (47 %), podporu nepovinné výuky polytechnických předmětů (43 %), zajištění financí pro realizaci experimentů v rámci polytechnického vzdělávání (43 %) a podporu spolupráce se zahraničními školami v této oblasti (42 %).

Zaměříme-li se na rozdíly mezi jednotlivými typy škol (viz příloha 12) z pohledu nejdůležitějších opatření v oblasti podpory polytechnického vzdělání, pak **SOU** velmi často potřebují nákup softwarového vybavení pro podporu polytechnického vzdělávání (83 %), zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (79 %), dále i možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (77 %). Podobná situace je i na **SOŠ**, které rovněž uvádějí potřebu nákupu softwarového vybavení pro podporu polytechnického vzdělávání (78 %), zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku a podobně (81 %) a možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (74 %).

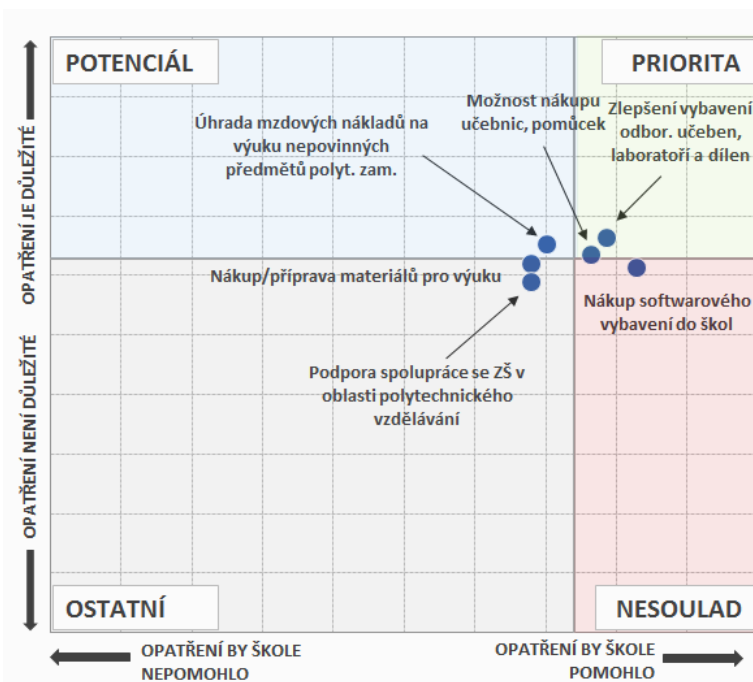
Gymnázia k dosažení cíle v oblasti podpory polytechnického vzdělávání potřebují především úhradu účasti na soutěžích (88 %), zvýšení počtu a kvality PC na školách (83 %), úhradu mzdových nákladů pro výuku polytechnických předmětů (80 %) a zvýšení kvality softwarového vybavení (80 %). Dále je také ve velké míře uváděna podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty (80 %) a podpora spolupráce s VŠ (80 %).

VOŠ podobně jako gymnázia potřebují především úhradu účasti na soutěžích, zvýšení počtu a kvality PC na školách, úhradu mzdových nákladů pro výuku nepovinných polytechnických předmětů a zvýšení kvality softwarového vybavení (vše 67 %). Pro VOŠ je dále významná také účast pedagogů na školeních IT (také 67 %).

Praktické školy z hlediska rozvoje v této oblasti potřebují zvýšení počtu a kvality PC na školách (75 %), možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (75 %) a nákup SW vybavení do škol (67 %).

4.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 36: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

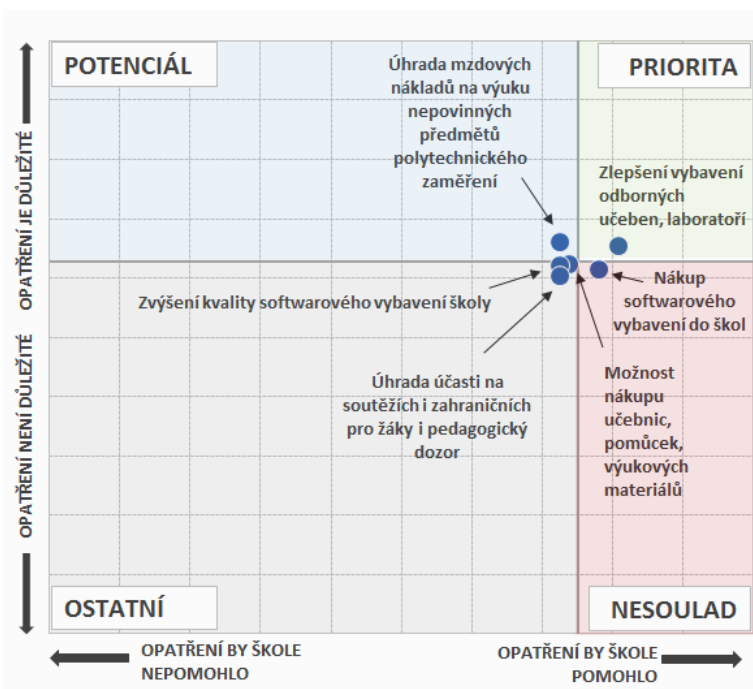

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření podpory polytechnického vzdělávání představuje největší prioritu pro **SOU** zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku a možnost nákupu pomůcek a výukových materiálů. Tato opatření zmiňoval větší podíl škol a zároveň byla považována za relativně důležitá.

Největším potenciálem je pro SOU úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření. Toto opatření je poměrně důležité i přes to, že jej zmiňoval menší

podíl škol. SOU dále uváděly, že by jim pomohl také nákup softwarového vybavení do škol, ale toto opatření hodnotí školy ve srovnání s ostatními sledovanými položkami jako méně důležité.

Graf 37: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

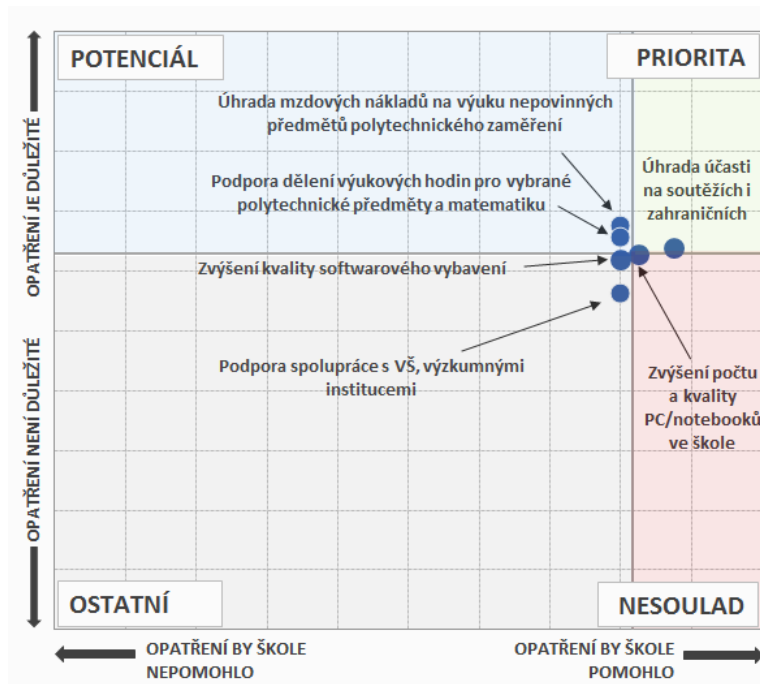

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření podpory polytechnického vzdělávání představuje pro **SOŠ** největší prioritu zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku. Toto opatření školy uváděly nejčastěji a zároveň mu ve srovnání s ostatními opatřeními přikládaly relativně velký význam.

Největší potenciál SOŠ pak spočívá v úhradě mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření. Opatření sice zmínil menší podíl škol, ale považují jej za poměrně významné. SOŠ ve

větší míře zmiňovaly také nákup softwarového vybavení do škol, toto opatření ovšem hodnotí jako méně důležité.

Graf 38: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření podpory polytechnického vzdělávání představuje největší prioritu pro gymnázia úhrada účasti na soutěžích a zvýšení počtu a kvality PC a notebooků na školách.

Dalšími opatřeními, která jsou pro gymnázia důležitá, je úhrada mzdových nákladů za výuku nepovinných předmětů polytechnického charakteru a podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku. Tato opatření ovšem školy zmiňovaly v menší míře než opatření

prioritní.

4.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora polytechnického vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti podpory polytechnického vzdělávání na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti podpory polytechnického vzdělávání. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti podpory polytechnického vzdělávání. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (87 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (74 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (62 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (62 % škol)

Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (60 % škol)

Snažíme se spolupracovat se ZŠ v regionu a umožňujeme jim využívat naše dílny či laboratoře. (51 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (77 % škol)
- Motivační akce pro žáky ZŠ (72 % škol)
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (70 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (64 % škol)
- Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří (55 % škol)
- Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (45 % škol)

Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (79 % škol)
- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (77 % škol)
- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (70 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (53 % škol)
- Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (53 % škol)
- Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů (53 % škol)

Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům

- Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (83 % škol)
- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (79 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (77 % škol)
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (70 % škol)
- Nákup/příprava materiálů pro výuku (68 % škol)
- Podpora spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (68 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (87 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (83 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (77 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (70 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (74 % škol)

Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (68 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (75 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (64 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (62 % škol)

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (60 % škol)

Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (55 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (82 % škol)
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (78 % škol)
- Motivační akce pro žáky ZŠ (60 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (59 % škol)
- Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (47 % škol)
- Cílená příprava žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ (42 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (71 % škol)
- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (70 % škol)
- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (67 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (53 % škol)
- Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (51 % škol)
- Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů (48 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (81 % škol)
- Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (78 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (74 % škol)
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (73 % škol)
- Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (73 % škol)
- Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (73 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovily SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (85 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (78 % škol)

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (78 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (73 % škol)

Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (64 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na gymnáziích

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (73 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (70 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

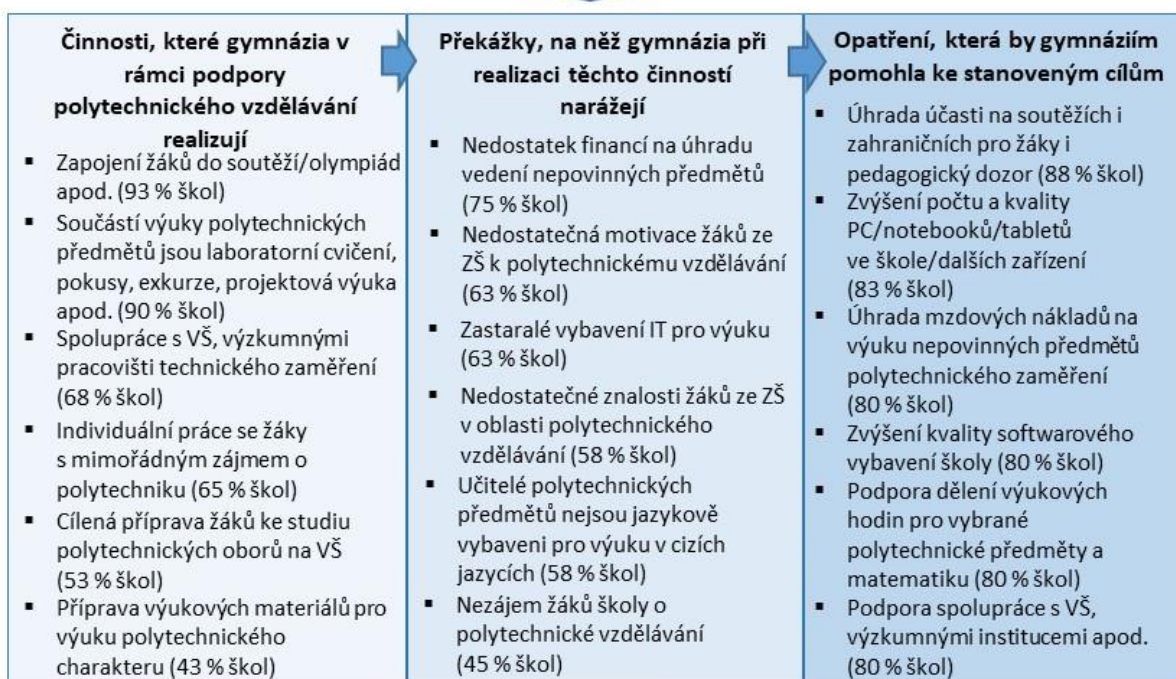
úroveň 4

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (70 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (63 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (60 % škol)

Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (55 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila gymnázia

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (80 % škol)

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (78 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Na maturitních oborech rozvíjíme spolupráci s technickými VŠ a cíleně připravujeme žáky na VŠ studium. (75 % škol)

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (73 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (73 % škol)

Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (65 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 9: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň		Předpokládaný posun	
SOU (N=49)	Průměrná úroveň		38%		+ 20%
	Základní úroveň		87%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		52%		+ 8%
	Pokročilá úroveň		44%		+ 21%
	Nejvyšší úroveň		25%		+ 24%
SOŠ (N=89)	Průměrná úroveň		40%		+ 18%
	Základní úroveň		86%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		53%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		46%		+ 17%
	Nejvyšší úroveň		28%		+ 25%
Gymnázium (N=42)	Průměrná úroveň		40%		+ 19%
	Základní úroveň		73%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		44%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		48%		+ 14%
	Nejvyšší úroveň		28%		+ 30%
VOŠ (N=12)	Průměrná úroveň		31%		+ 11%
	Základní úroveň		78%		+ 22%
	Mírně pokročilá úroveň		42%		+ 6%
	Pokročilá úroveň		30%		+ 9%
	Nejvyšší úroveň		27%		+ 13%
Praktická škola (N=11)	Průměrná úroveň		25%		+ 11%
	Základní úroveň		92%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		35%		+ 10%
	Pokročilá úroveň		25%		+ 14%
	Nejvyšší úroveň		18%		+ 10%

Příloha 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Součástí výuky polytec. před. jsou labor. cvič., exkurze, apod.	36		94	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	34		63	
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	33		88	
SOŠ (N=73)	Součástí výuky polytec. před. jsou labor. cvič., exkurze, apod.	60		94	
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	57		88	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	44		63	
Gymnázium (N=40)	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	37		88	
	Součástí výuky polytec. před. jsou labor. cvič., exkurze, apod.	36		94	
	Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	27		51	
VOŠ (N=9)	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	7		88	
	Součástí výuky polytec. před. jsou labor. cvič., exkurze, apod.	6		94	
	Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	5		51	
	Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	5		58	
	Motivační akce pro žáky ZŠ	5		63	
	Žáci zpracovávají sam. práce na témata, která poskytují soc. partneři	5		25	
Praktická škola (N=12)	Motivační akce pro žáky ZŠ	8		94	
	Součástí výuky polytec. před. jsou labor. cvič., exkurze, apod.	7		88	
	Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru	7		63	

Příloha 11: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytech. vzděl.	37	79%	71	59%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	36	77%	74	62%
	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	33	70%	76	63%
SOŠ (N=73)	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	52	71%	74	62%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytech. vzděl.	51	70%	71	59%
	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	49	67%	76	63%
Gymnázium (N=40)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	30	75%	76	63%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	25	63%	74	62%
	Zastaralé vybavení IT pro výuku	25	63%	51	43%
VOŠ (N=9)	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	6	67%	60	50%
	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	5	56%	76	63%
	Nedostatečné/neodpovídající prostory	5	56%	38	32%
Praktická škola (N=12)	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	5	42%	60	50%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	5	42%	74	62%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytech. vzděl.	5	42%	71	59%

Příloha 12: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytech. vzděl.	39	83%	87	73%
	Zlepšení vybavení odbor. učeben, labor. a dílen odbor. výcviku	37	79%	84	70%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	36	77%	87	73%
SOŠ (N=73)	Zlepšení vybavení odbor. učeben, labor. a dílen odbor. výcviku	59	81%	84	70%
	Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytech. vzděl.	57	78%	87	73%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	54	74%	87	73%
Gymnázium (N=40)	Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedag. dozor	35	88%	82	68%
	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zař.	33	83%	81	68%
	Úhrada mzdových nákl. na výuku nepovinných před. polytech. zam.	32	80%	80	67%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	32	80%	83	69%
	Podpora dělení výukových hodin pro vybrané polyt. předměty a mat.	32	80%	74	62%
	Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod.	32	80%	63	53%
VOŠ (N=9)	Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedag. dozor	6	67%	82	68%
	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zař.	6	67%	81	68%
	Úhrada mzdových nákl. na výuku nepovinných před. polytech. zam.	6	67%	80	67%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	6	67%	83	69%
	Účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně	6	67%	68	57%
Praktická škola (N=12)	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zař.	9	75%	81	68%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	9	75%	87	73%
	Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytech. vzděl.	8	67%	87	73%

5 Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Jihomoravském kraji

Koncept celoživotního učení je vyjádřen v Memorandu o celoživotním učení (EK, 2001), kdy se pojmem celoživotní učení rozumí „veškeré účelné formalizované i neformální činnosti související s učením, které se průběžně realizují s cílem dosáhnout zdokonalení znalostí, dovedností a odborných předpokladů“. Celoživotní učení v tomto kontextu obsahuje veškeré vzdělávací aktivity jedince, které mají za cíl rozvoj kompetencí, které umožňují jak jeho osobnostní rozvoj a růst, tak občanské a profesní uplatnění. Rozvoj sítí středních škol jako Center CŽU.

Koncept škol jako center CŽU zahrnuje působení škol, zařazených v systému počátečního vzdělávání, i v systému dalšího vzdělávání: v rovině systému life-long je umožněna jedinci individuální volba vzdělávací dráhy během života a volba způsobu získání svého vzdělání (rekvalifikace, rozšíření kompetencí, zvýšení kvalifikace), v rovině life-wide je poskytováno vzdělání různého charakteru: formální a nonformální, jsou vytvářeny příležitosti pro informální učení (učení v praxi) a jsou uznávány výsledky nejen formálního, ale se stejnou platností i výsledky nonformálního vzdělávání a informálního učení. Vzdělávání různého charakteru v obou rovinách tvoří celek a je propojováno.

- Škola je schopna v rámci profesního vzdělávání poskytovat vzdělávání různého charakteru: formální – výsledkem dosažení stupně vzdělání, kvalifikace; nonformální – např. aktualizace, prohloubení znalostí).
- Škola může poskytovat i vzdělávání občanské a zájmové v rámci celé životní dráhy jedince jako dospělého, později seniora (rovina life-long).

V předchozím období byly krajské sítě středních odborných škol zakládány v souladu s celorepublikovým projektem ESF UNIV 2 KRAJE, realizovaným NÚV, a bylo podporováno jejich využití při profesním vzdělávání dospělých (následný projekt UNIV 3). V tomto období bude kladen důraz na aktivitu krajských sítí v jednotlivých krajích a rozšiřování jejich funkcí vůči zapojeným školám, dalším zájemcům z řad škol i vzdělávacímu prostředí dospělých (poradenství zájemcům o další vzdělávání dospělých z řad veřejnosti, poradenství poskytovatelům DVD, sdružování škol s různými obory vzdělávání do společných vzdělávacích projektů, sdílení zkušeností s profesním vzděláváním dospělých, informování o programech DVD poskytovaných středními školami v regionu ad.) Do sítě by se mohly se svými vzdělávacími programy určenými dospělým zapojit nově i gymnázia a lycea. Sítě by mohly svou působnost rozšířit (např. o působení v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku programy DVPP) a spolupráci s jinými vzdělávacími organizacemi, které se podílejí na celoživotním vzdělávání v kraji.

Funkce Center CŽU ve středních odborných školách:

- **Vzdělávací** zahrnující poskytování dalšího vzdělávání dospělých (dále DVD) a vzdělávání seniorů.
- **Informační** zahrnující poskytování informací veřejnosti i jednotlivcům o organizaci a podmínkách DVD, včetně Národní soustavy povolání (NSP) a Národní soustavy kvalifikací (NSK).
- **Poradenská** zahrnující poradenství v oblasti orientace v DVD, individuální kariérové poradenství zaměřené na získání kvalifikace nebo rekvalifikace, provádění procesem uznávání (role průvodce).

Složky poskytovaného dalšího vzdělávání dospělých (DVD):

- Vzdělávání profesní,
- Vzdělávání zájmové,
- Vzdělávání občanské,
- Vzdělávání seniorů.

Předpokládá se rozšíření počtu středních a vyšších odborných škol, které budou poskytovat DVD **profesní**, vedoucí ke složení zkoušky podle standardů Národní soustavy kvalifikací (NSK) v systému uznávání neformálních a informálních výsledků učení (předchozích výsledků učení), a zároveň budou působit jako autorizované osoby pro tuto zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb.

Školy poskytující tento druh DVD musí vzdělávat podle programů akreditovaných MŠMT, a pokud chtějí zároveň působit jako zkušební orgán pro určitou profesní kvalifikaci, musí mít autorizaci. Školy mají v současnosti volně k dispozici přes 350 vzdělávacích programů z různých oborů, vytvořených a pilotovaných v projektu UNIV 3, právě tak jsou k dispozici i ověřená konkrétní zadání pro zkoušku k získání jednotlivých profesních kvalifikací podle standardů NSK.

Zájemci z řad škol, které dosud nemají s profesním vzděláváním vedoucím k získání profesní kvalifikace zkušenost, mohou absolvovat v rámci intervence P-KAP program vzdělávání k přípravě a vedení zkoušky i k tvorbě vzdělávacího programu. Pedagogičtí pracovníci, kteří působí jako lektori DVD, by si mohli rozšířit svoji kvalifikaci a získat profesní kvalifikaci lektor dalšího vzdělávání dospělých.

Zájmové vzdělávání dospělých, ale i dětí, poskytované středními školami, není předmětem zvýšené podpory vzdělávací politiky. Existuje celá státem podporovaná oblast zájmového vzdělávání se specializovanými institucemi a pedagogy. Zájmové vzdělávání je ale součástí komplexního pojetí celoživotního učení a školy mají možnost poskytovat vzdělávací programy i tohoto typu. Většinou nabízejí specifické vzdělávací programy, které nejsou součástí běžné vzdělávací nabídky, jsou veřejností žádané a vycházejí z oboru vzdělání, které škola poskytuje (např. programy zhotovování oděvů a konstrukce stříhů; vyřezávání ovoce, míchané nápoje; roubování; aranžování květin). Programy zájmového vzdělávání, pro které školy mohou pravděpodobně získat podporu v rámci projektů, jsou programy určené předškolním dětem v oblasti polytechnického vzdělávání a žákům základních škol ve stejné oblasti.

Další oblastí vzdělávání dospělých, na které se střední školy mají podílet, je vzdělávání občanské a zájmové. Výzvou je rozšířit působení středních škol především v oblasti občanského vzdělávání. Toto vzdělávání nemá stejný cíl a obsah jako školní **občanské vzdělávání** v počátečním vzdělávání, je určeno občanům proto, aby si aktualizovali své znalosti nebo získávali nové znalosti především ve státem preferovaných oblastech – ve vybraných gramotnostech společných občanům EU: digitální, environmentální, finanční, jazyková (cizí jazyky jako prostředek porozumění občanů v rámci Evropy – ne cizojazyčné vzdělávání pro potřeby výkonu profese, jako např. němčina pro tesaře, angličtina pro kosmetičky nebo **zájmové**, kdy je studium jazyka koníčkem a předmětem osobnostního rozvoje, které školy také poskytují), dále politická (např. systém státní správy a politický systém včetně volebního), právní, také ve vzdělávání zaměřeného oblast zdravotní a bezpečnostní (zdravotní prevence, zdravý životní styl včetně cvičení, první pomoc, sebeobrana, ochrana spotřebitele, ochrana před živelními pohromami), znalost regionů (historie, osobnosti, příroda, umění), příprava na stáří a stárnutí, vzdělávání rodičů ad. Školy tak mohou vytvářet vzdělávací programy využívající znalostí učitelů podle oborů vzdělání, které škola poskytuje v počátečním vzdělávání, nebo podle zájmových specializací učitelů.

Poslední oblastí celoživotního vzdělávání je **vzdělávání seniorů**. Střední školy mají být dalším vzdělávacím prostředím tohoto vzdělávání kromě univerzit třetího věku, knihoven, vzdělávacích agentur a kulturních center. Seniorům tak může být rozšířena dostupnost vzdělávání jak zvýšením dosažitelnosti v blízkosti bydliště, tak nabízenými tématy.

U vzdělávání seniorů ve středních školách je upřednostňováno mezigenerační učení, kdy se na programech podílejí žáci školy jako lektori, asistenti lektorů či instruktoři. Zároveň ale učitelé ve vzdělávání vytvářejí situace vzájemného učení i opačným směrem, kdy se žáci učí od seniorů.

Školy mohou pro seniory vytvářet programy občanského nebo zájmového vzdělávání podle svých možností i cílů kurikula počátečního vzdělávání (např. obory gastronomické – moderní stravování

a příprava pokrmů; sociální péče a zdravotnické – tréninky paměti, rozpomínání, arteterapie; technické školy – digitální vzdělávání aj.). Žáci účastníci se programů pro seniory si nejen procvičují získané znalosti, ale mohou je i prokázat jinak, než je běžné v rámci zkoušení, tedy tím, že učí druhé. Mohou si procvičovat i specifické profesní dovednosti spojené s komunikací. Zároveň, a to je výchovný přínos pro počáteční vzdělávání žáků, společná účast v programech slouží k mezigeneračnímu poznávání a porozumění. Vztah k seniorům je součástí kultivačního působení školy a promítá se do celé kultury školy.

V rámci intervence P-KAP v této oblasti mohou školy získat podporu pro tvorbu vzdělávacích programů založených na principech mezigeneračního učení a pro vzdělávací postupy modifikované pro seniory.

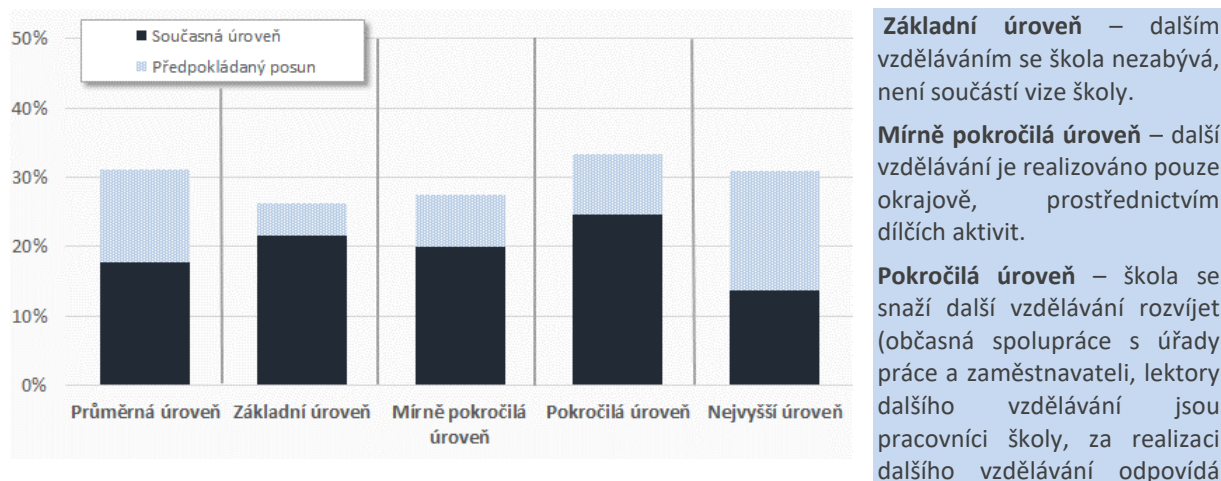
Hlavní zjištění

- Školy v oblasti celoživotního učení poměrně často realizují pouze aktivity na základní úrovni – na tuto oblast se primárně nezaměřují (22 %). Přibližně 25 % aktivit probíhá na pokročilé úrovni, kdy se školy snaží tuto oblast dále rozvíjet. V rámci nejvyšší úrovně realizují školy aktivity pouze ve 14 % případů - očekávaný posun je v této oblasti ovšem nejvyšší (17 %).
- Odborné školy nejčastěji realizují odborné vzdělávání pro zaměstnavatele, rekvalifikace a další vzdělávání pedagogů. Gymnázia se zaměřují na další vzdělávání pedagogů, zájmové vzdělávání pro veřejnost a vzdělávání v oblasti ICT dovedností (na objednávku firem i zájmové pro občany).
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatkem finančních prostředků pro pracovníka, který by tuto oblast zajišťoval, malým zájmem dospělých a zaměstnavatelů o další vzdělávání a administrativou spojenou se získáním akreditace rekvalifikací.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v naplnění zvolených cílů, jsou získání financí na kvalitní materiál, provádění rekvalifikací pro úřady práce bez výběrového řízení a příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání. Na SOU je opatřením, které by školám pomohlo v realizaci zvolených cílů, zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik a prioritou gymnázií je zlepšení ICT vybavení školy.

5.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy v oblasti celoživotního učení poměrně často realizují pouze aktivity na základní úrovni, kdy se škola dalším vzděláváním nezabývá (22 %). Na této úrovni je rovněž předpokládán již jen menší posun. Školy v rámci mírně pokročilé úrovně, kdy je další vzdělávání realizováno pouze okrajově, prostřednictvím dílčích aktivit, realizují přibližně 20 % aktivit. V rámci pokročilé úrovně, kdy se školy snaží další vzdělávání rozvíjet, např. na základě spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, kdy pracovníci školy působí jako lektori dalšího vzdělávání a podobně, probíhá 25 % aktivit. Očekávaný posun na těchto úrovních činí 8 %, resp. 9%. V rámci nejvyšší úrovně, kdy je další vzdělávání plnohodnotnou součástí práce školy a je systematicky rozvíjeno, realizují školy pouze asi 14 % aktivit - očekávaný posun je v této oblasti ovšem nejvyšší (17 %).

Graf 39: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun

pověřený pracovník školy, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb.).

Nejvyšší úroveň – další vzdělávání je plnohodnotnou součástí práce školy a je systematicky rozvíjeno (spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, realizace kurzů pro samoplátce, příprava programů dalšího vzdělávání, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb. a realizuje kurzy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá pověřený pracovník školy, většina lektorů prošla vzděláváním v oblasti lektorských dovedností, realizace zájmového a občanského vzdělávání).

Zaměříme-li se na úroveň aktivit v oblasti podpory celoživotního učení v rozdělení podle jednotlivých typů škol (viz příloha 13), pak **SOU** realizují v oblasti rozvoje školy jako center celoživotního učení nejčastěji aktivity na pokročilé úrovni (37 %) nebo nejvyšší úrovni (23 %). Nejvíce se přitom chtějí zaměřit na rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni, kdy se další vzdělávání má stát plnohodnotnou součástí práce školy (předpokládaný posun o 26 %). Podobná situace je na **SOŠ** – aktivity spadající do pokročilé úrovně realizuje 36 % škol, 19 % škol rozvíjí tuto oblast systematicky (nejvyšší úroveň). Největší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně.

V případě **gymnází** není na rozvoj této oblasti kladen příliš velký důraz – 33 % škol se pohybuje v rámci základní úrovně. 24 % deklaruje realizaci aktivit v rámci mírně pokročilé úrovně. Lze předpokládat, že posun nebude v této oblasti příliš výrazný.

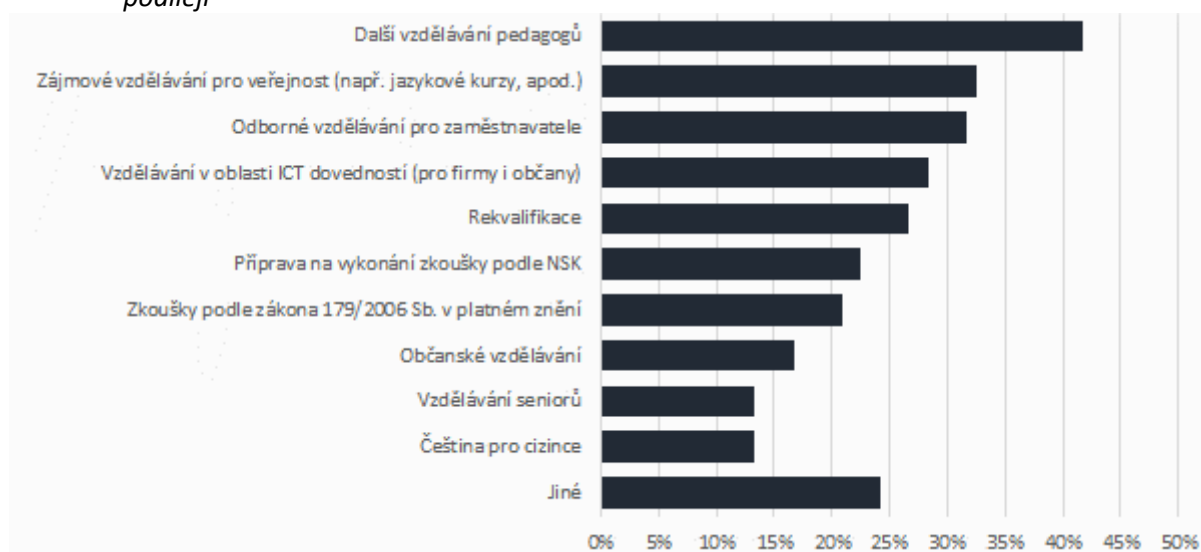
VOŠ jsou naopak orientovány na rozvoj školy jako centra celoživotního učení poměrně výrazně - 35 % vykonává aktivity na pokročilé úrovni a výrazný posun očekávají v zaměření na aktivity nejvyšší úrovně.

U **praktických škol** probíhají aktivity zaměřené na rozvoj školy jako centra celoživotního učení omezeně, nejčastěji školy realizují aktivity na základní (29 %) nebo mírně pokročilé úrovni (17 %).

5.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci celoživotního učení školy poskytují nejčastěji další vzdělávání pedagogů (42 %). Ostatní aktivity realizují méně často. Patří k nim zejména zájmové vzdělávání pro veřejnost, například jazykové kurzy (33 %) a vzdělávání v oblasti ICT dovedností pro firmy i občany (28 %). Asi třetina škol poskytuje v rámci celoživotního učení i odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (32 %). K podstatným aktivitám patří i oblast rekvalifikací (27 %), poskytování přípravy na vykonání zkoušky podle NSK (23 %) a realizace zkoušek podle zákona 179/2006 Sb. v platném znění (21 %). V menší míře se pak školy podílejí na občanském vzdělávání, vzdělávání seniorů a výuce češtiny pro cizince.

Graf 40: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí

Pozn.: V rámci možnosti „Jiné“ školy primárně uváděly, že se oblasti celoživotního učení nevěnují (70 %).

Zaměříme-li se podrobněji na činnosti v oblasti celoživotního učení tak, jak jsou realizovány na jednotlivých typech škol (viz příloha 14), pak nejčastějšími aktivitami v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení na odborných školách (SOU, SOŠ i VOŠ) je odborné vzdělávání pro zaměstnavatele, rekvalifikace a další vzdělávání pedagogů. Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele realizuje 57 % **SOU**. Dále v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení poskytují rekvalifikace (47 %) a další vzdělávání pedagogů (45 %). Aktivity **SOŠ** jsou zaměřeny obdobně, ale ve srovnání se SOU jsou realizovány méně často.

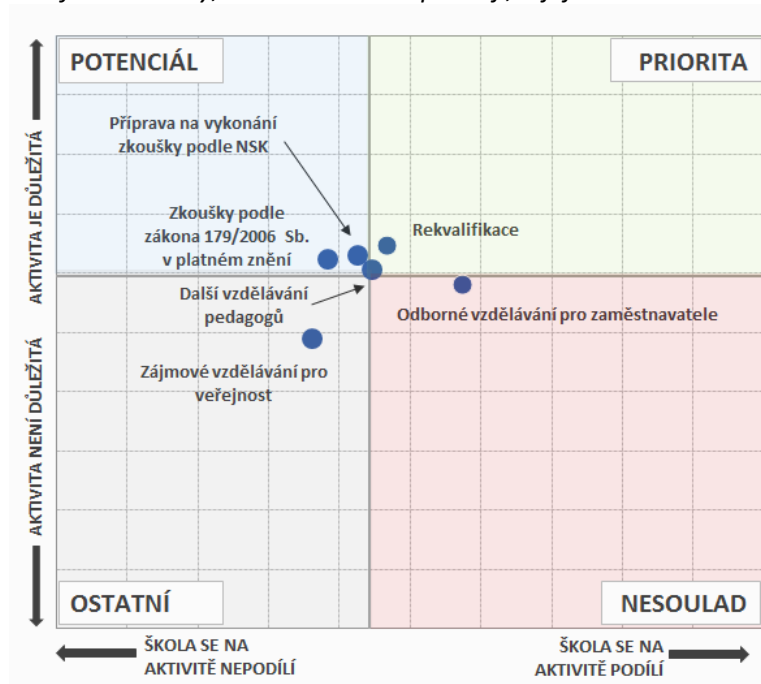
Gymnázia realizují nejčastěji další vzdělávání pedagogů (43 %) a zájmové vzdělávání pro veřejnost (40 %), méně často pak i vzdělávání v oblasti ICT (30 %).

VOŠ se zaměřují rovněž na další vzdělávání pedagogů a odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (shodně 56 %). Dále podobně jako gymnázia poskytují zájmové vzdělávání pro veřejnost (44 %) a navíc i občanské vzdělávání a rekvalifikace (shodně 44 %).

Konzervatoře a **praktické školy** se shodně zaměřují především na další vzdělávání pedagogů a dále pak na odborné vzdělávání pro zaměstnavatele.

5.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 41: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

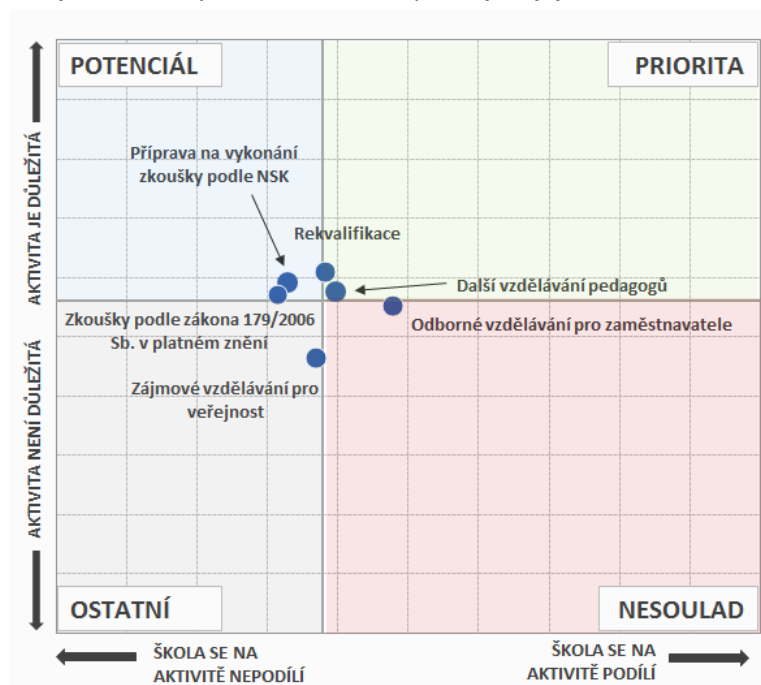

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního učení představují pro SOU priority především rekvalifikace a dále pak s nižší mírou důležitosti další vzdělávání pedagogů. Tyto aktivity školy realizují relativně často a zároveň jim ve srovnání s ostatními sledovanými položkami přiřkládají relativně vysokou důležitost.

Dalšími důležitými aktivitami, na kterých se školy ovšem zatím dostatečně nepodílejí, jsou příprava na vykonání zkoušky podle NSK a zkoušky podle zákona 179/2006 sb. – tyto aktivity

představují pro SOU další rozvojový potenciál. SOU se ve velké míře podílejí na odborném vzdělávání pro zaměstnavatele, ale tuto aktivitu nepovažují ve srovnání s ostatními za příliš důležitou.

Graf 42: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

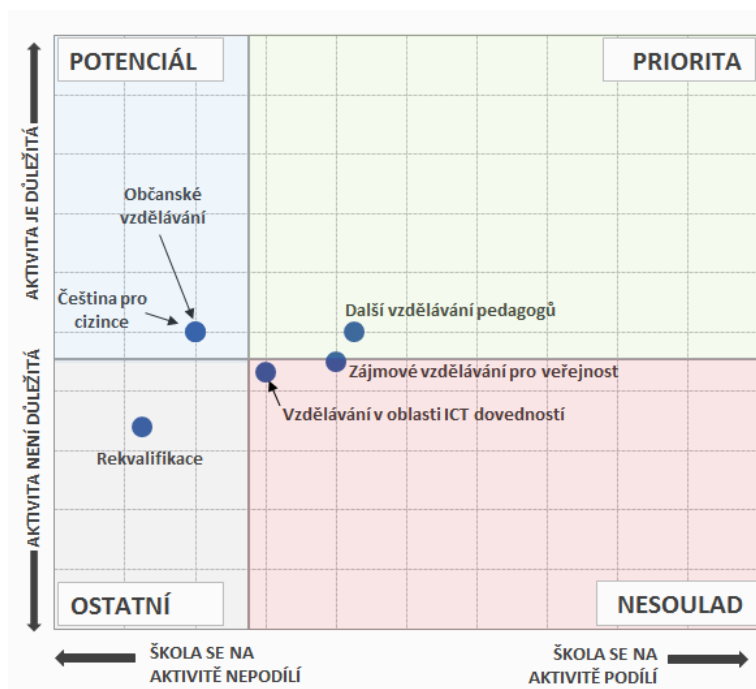

Z hlediska důležitosti a zapojení SOŠ do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního vzdělávání představují pro školy priority další vzdělávání pedagogů a částečně i odborné vzdělávání pro zaměstnavatele a rekvalifikace. Do těchto aktivit se školy v největší míře zapojují a zároveň jim přiřkládají relativně velký význam.

Dalšími pro školy důležitými aktivitami, na kterých se však dosud příliš nepodílí, jsou příprava pro vykonání zkoušky podle NSK a zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. v platném znění. Tyto aktivity představují určitý potenciál

dalšího rozvoje celoživotního učení.

Graf 43: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení gymnázií do jednotlivých činností rozvoje školy jako centra celoživotního učení představují priority škol další vzdělávání pedagogů a zájmové vzdělávání pro veřejnost. Na těchto aktivitách se školy podílejí v největší míře a zároveň jim přiřkládají relativně velký význam.

Gymnázia se dále podílejí na vzdělávání v oblasti ICT, ale tato aktivita je ve srovnání s ostatními sledovanými položkami hodnocena jako méně důležitá.

Potenciálně rozvojovými aktivitami jsou občanské vzdělávání a čeština pro cizince.

Tyto aktivity sice realizuje menší podíl škol, ale je jim přiřkládán relativně velký význam.

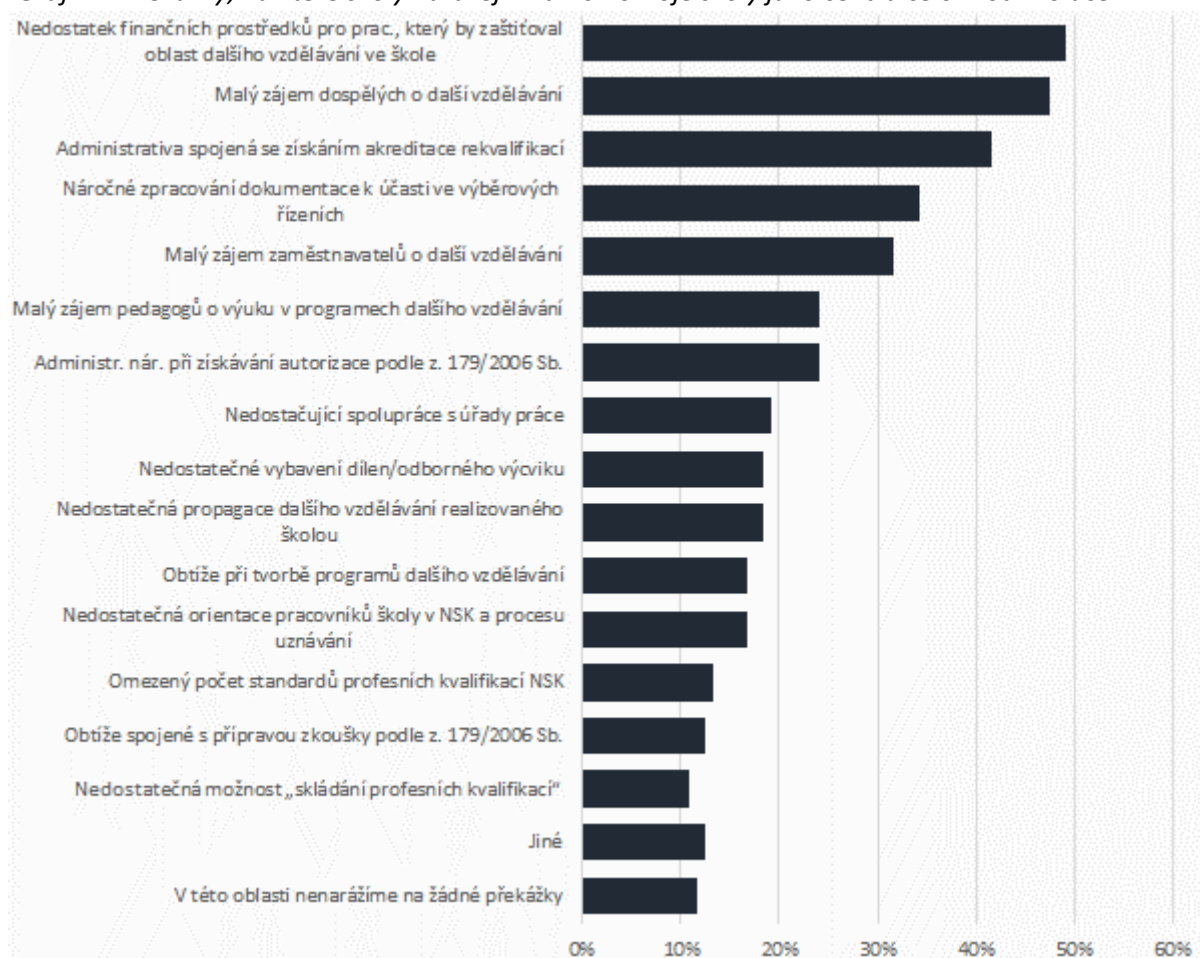
5.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Při realizaci činností v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení školy nejčastěji naráží na nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole (49 % škol) a nezájem dospělých o další vzdělávání (48 % škol). Dále školy uvádějí náročnou administrativu spojenou se získáním akreditace pro rekvalifikace (42 %) a obtížné zpracování dokumentace k účasti ve výběrových řízeních (34 %).

Problémem je pro školy i malý zájem o celoživotní vzdělávání jak ze strany zaměstnavatelů (32 %), tak i malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (24 %). Školy si dále stěžují na administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb. (24 %) a nedostačující spolupráci s úřady práce (19 %). Problémem pro necelou pětinu škol je nedostatečné vybavení dílen odborného výcviku (18 %). Dále školy uvádějí jako překážku nedostatečnou propagaci dalšího vzdělávání (18 %) a obtíže při tvorbě programů dalšího vzdělávání (17 %).

S menší frekvencí školy uvádějí komplex překážek spojených s NSK, jak na straně školy, tak i systému NSK, jako např. nedostatečnou orientaci pracovníků školy v NSK a procesu uznávání kvalifikací (17 %), omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK (13 %), obtíže spojené s přípravou zkoušky podle z. 179/2006 Sb. (též 13 %) a na nedostatečnou možnost „skládání profesních kvalifikací“ (11 %).

Graf 44: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Zaměříme-li se na jednotlivé typy škol (viz příloha 15) pak téměř na všech typech škol patří k největším překážkám při realizaci činností v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení nedostatek finančních prostředků na pracovníka, který by oblast dalšího vzdělávání na škole zaštiťoval, a malý zájem dospělých o další vzdělávání.

Nedostatek finančních prostředků na pracovníka, který by oblast dalšího vzdělávání na škole zaštiťoval uvádí 60 % **SOU**. Stejně procento škol zmiňuje malý zájem dospělých o další vzdělávání. Dále se **SOU** potýkají s náročností administrativy spojené se získáním akreditace rekvalifikací (55 %).

SOŠ, stejně jako **SOU**, uvádějí jako překážku nedostatek finančních prostředků na pracovníka, který by oblast dalšího vzdělávání na škole zaštiťoval, malý zájem dospělých o další vzdělávání. Dalším problémem je náročné zpracování dokumentaci k účasti na výběrových řízeních.

Gymnázia pak kromě výše uvedených zdůrazňují nedostatečné vybavení dílen odborného výcviku (28 %) a pro **VOŠ** je pak specifickým problémem malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (56 %).

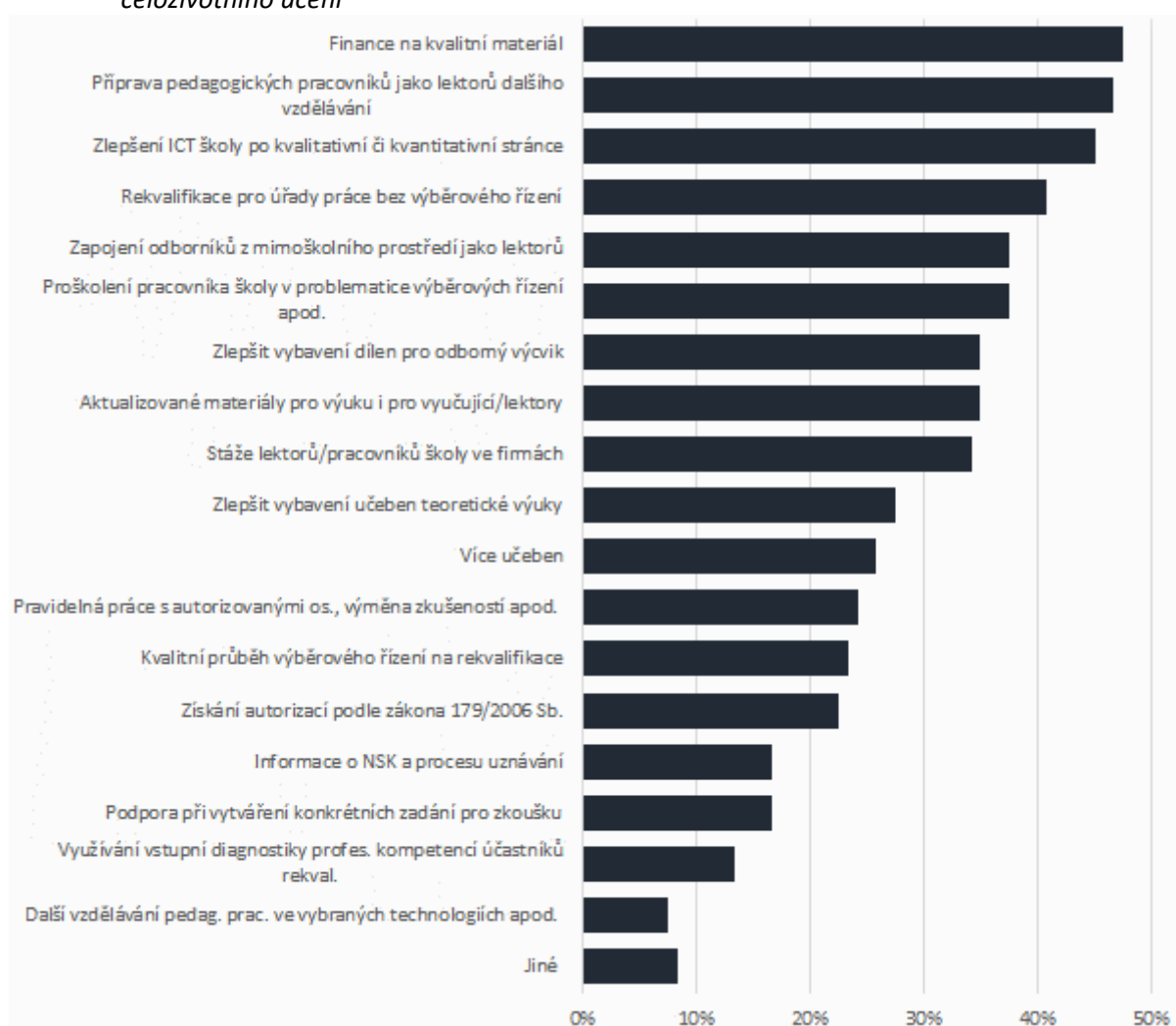
Konzervatoře si rovněž stěžují na malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání a nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by oblast zaštiťoval. Z **pohledu praktických** škol jsou překážky v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení obdobné, školy je ovšem zmiňují méně často.

5.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K dosažení zvoleného cíle v rozvoji školy jako centra celoživotního učení by školám nejčastěji pomohly finance na kvalitní materiál (48 %), příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (47 %), zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (45 %) a rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení (41 %).

Dále školy uvádějí potřebu většího propojení školy s praxí, např. prostřednictvím zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (38 %) nebo stáží lektorů a pracovníků školy ve firmách (34 %). Další potřebnou oblastí opatření je zlepšení materiálových podmínek, zejména lepší vybavení dílen pro odborný výcvik (35 %) a učeben teoretické výuky (28 %), dále obecně i více učeben (26 %) a aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující a lektory (35 %).

Graf 45: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Další potřebnou skupinu opatření představuje podpora v oblasti výběrových řízení, proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení (38 %) a kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikace (23 %). V oblasti realizace NSK školy uváděly jako potřebná opatření pravidelnou práci s autorizovanými osobami a výměnu zkušeností (24 %), získání autorizací podle zákona 179/2006 Sb. (23 %), větší informovanost o NSK a procesu uznávání kvalifikací (17 %), podporu při vytváření

konkrétních zadání pro zkoušku (17 %) a rovněž i využívání vstupní diagnostiky profesních kompetencí účastníků rekvalifikací (13 %).

Zaměříme-li se na potřebná opatření z oblasti celoživotního učení opět podrobněji podle jednotlivých typů škol (viz příloha 16), pak **SOU** potřebují pro rozvoj školy jako centra celoživotního učení především zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik (68 %), rekvalifikace pro úřady práce bez výběrových řízení (66 %) a zajištění financí na kvalitní materiál (60 %). Tato opatření jsou uváděna SOU častěji, než odpovídá průměru za kraj.

SOŠ potřebují, podobně jako SOU, rekvalifikace pro úřady práce bez výběrových řízení (59 %) a navýšení finančních prostředků na kvalitní materiál (55 %). SOŠ dále uvádějí, že by jim pomohla příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (48 %) a stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách (48 %).

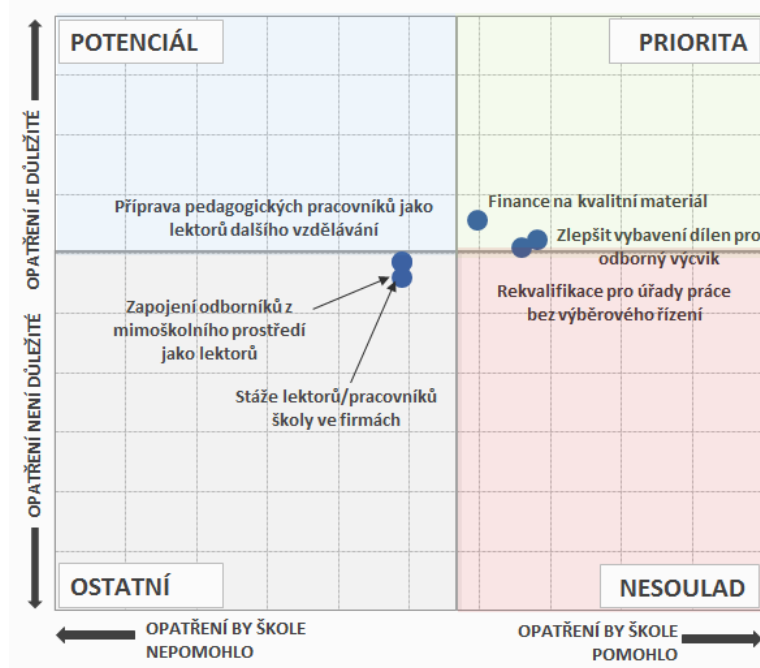
Gymnázia uvádějí jako potřebná opatření nejčastěji zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (55 %), přípravu pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (50 %) a potřebu proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení (38 %).

VOŠ potřebují, podobně jako ostatní odborné školy, finance na kvalitní materiál a rekvalifikace pro úřady práce bez výběrových řízení. VOŠ dále uvádějí potřebu zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (67 %).

Konzervatořím a praktickým školám by pomohla především příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání, poskytnutí financí na kvalitní materiál a zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce a praktickým školám by dále také pomohlo zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik (33 %).

5.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 46: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

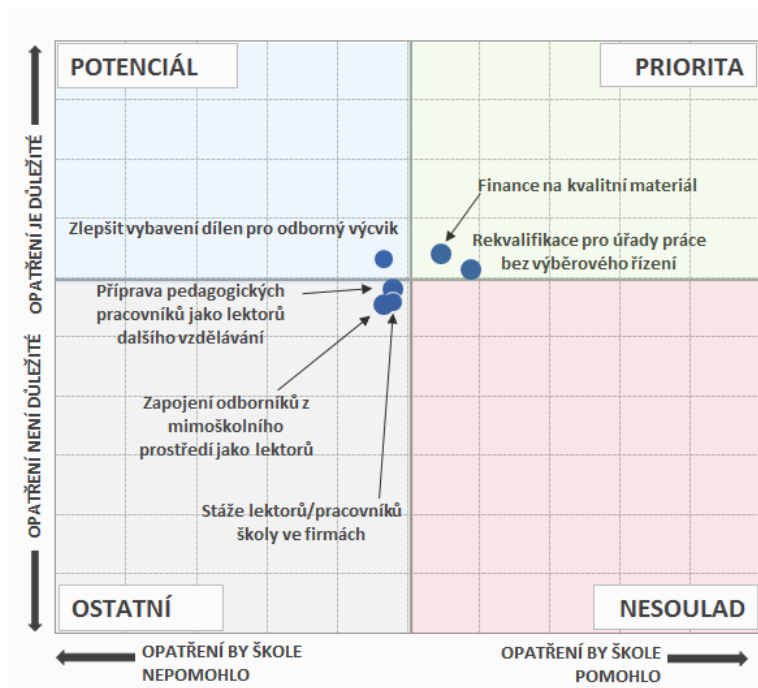

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje školy jako centra celoživotního učení představuje největší prioritu pro **SOU** zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik, poskytnutí financí na kvalitní materiál a možnost provádění rekvalifikací pro úřady práce bez výběrového řízení. Tato opatření školy zmiňoval největší podíl škol a zároveň byly ve srovnání s ostatními položkami označena jako relativně důležitá.

Opatření, která jsou relativně méně důležitá a školám by zároveň pomohla jen v menší

míře, jsou příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání, zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů a stáže lektorů ve firmách.

Graf 47: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

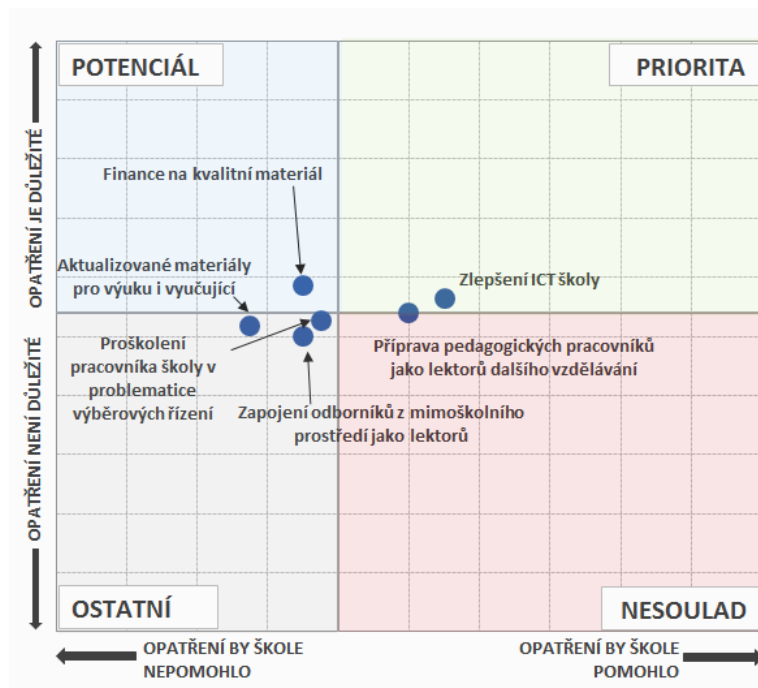
Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje školy jako centra celoživotního učení představuje největší prioritu pro SOŠ zajištění financí na kvalitní materiál.

Dalším opatřením, které je pro školy důležité, je možnost provádění rekvalifikací pro úřady práce bez výběrového řízení. Tato opatření byla školami zmiňována nejčastěji a zároveň jim byl přikládán relativně velký význam.

Největší potenciál pro SOŠ představuje zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik. Toto opatření sice zmiňoval nižší podíl

škol, ale zároveň bylo ve srovnání s ostatními položkami považováno za relativně důležité.

Graf 48: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje školy jako centra celoživotního učení představují největší priority pro gymnázia zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce a příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání. Tato opatření zmiňoval největší podíl školy a zároveň jsou jimi považována za relativně důležitá.

Důležité opatření, které představuje největší potenciál gymnázií, je získání financí na kvalitní materiál.

K relativně méně důležitým opatřením patří získání aktualizovaných materiálů pro výuku a vyučující, proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů.

5.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj školy jako centra celoživotního učení“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

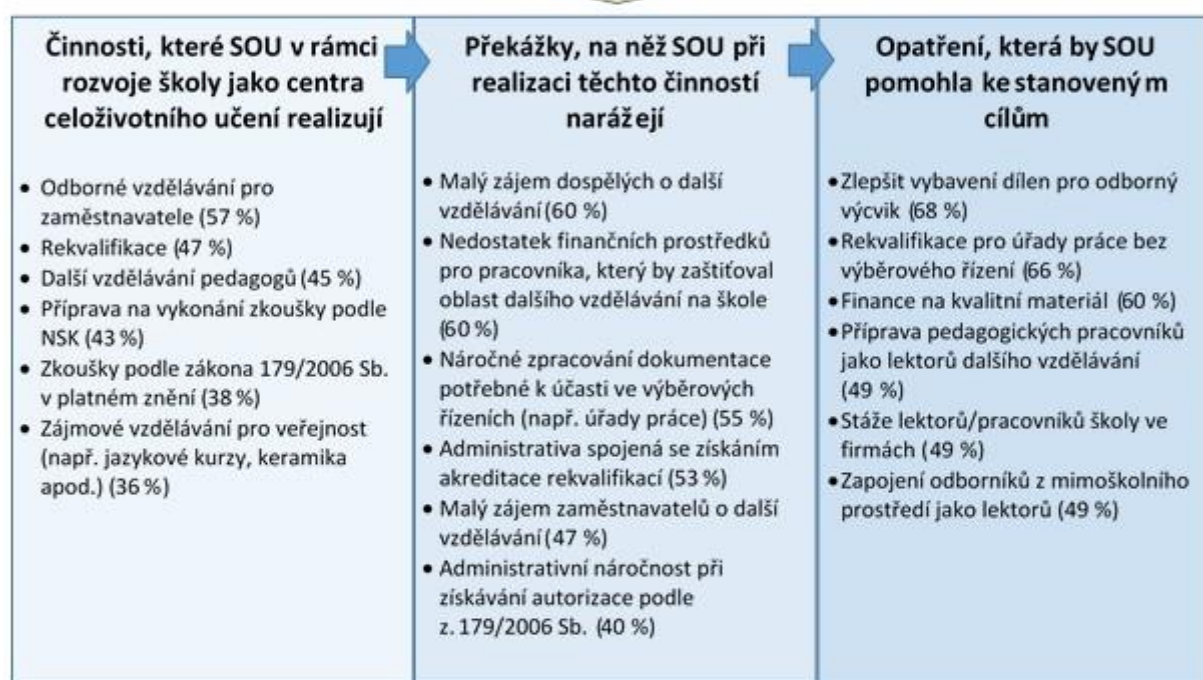
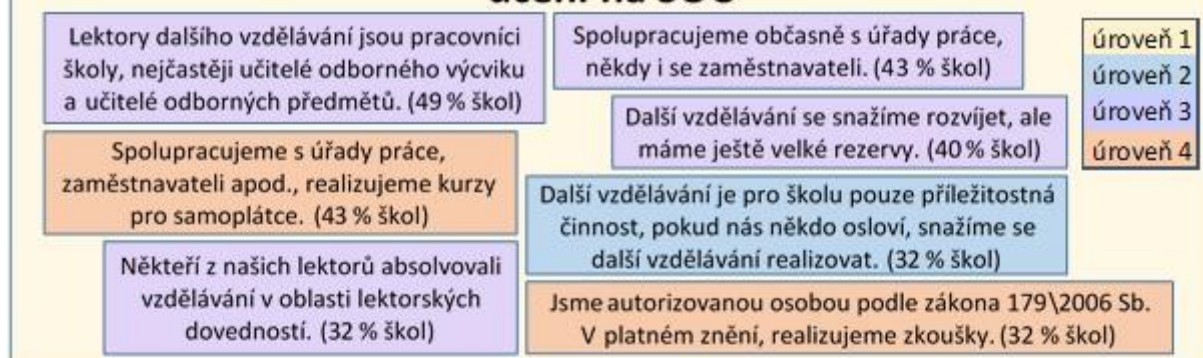
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj školy jako centra celoživotního učení* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOU

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila SOU

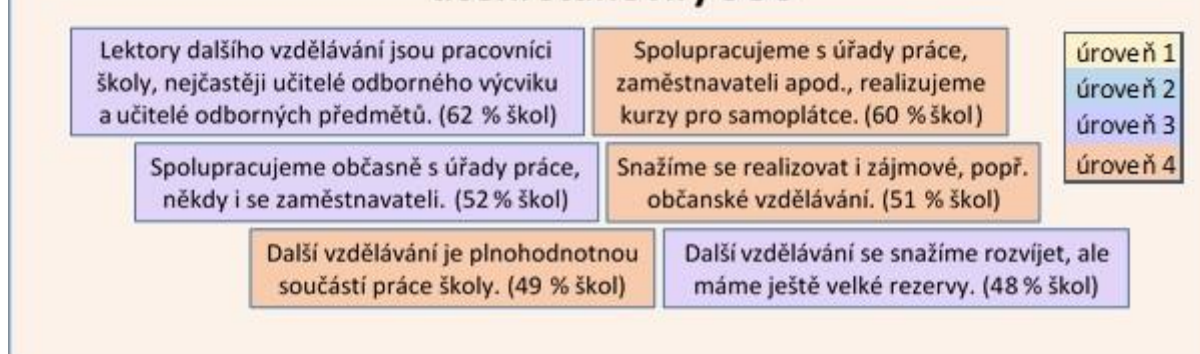

* Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOŠ

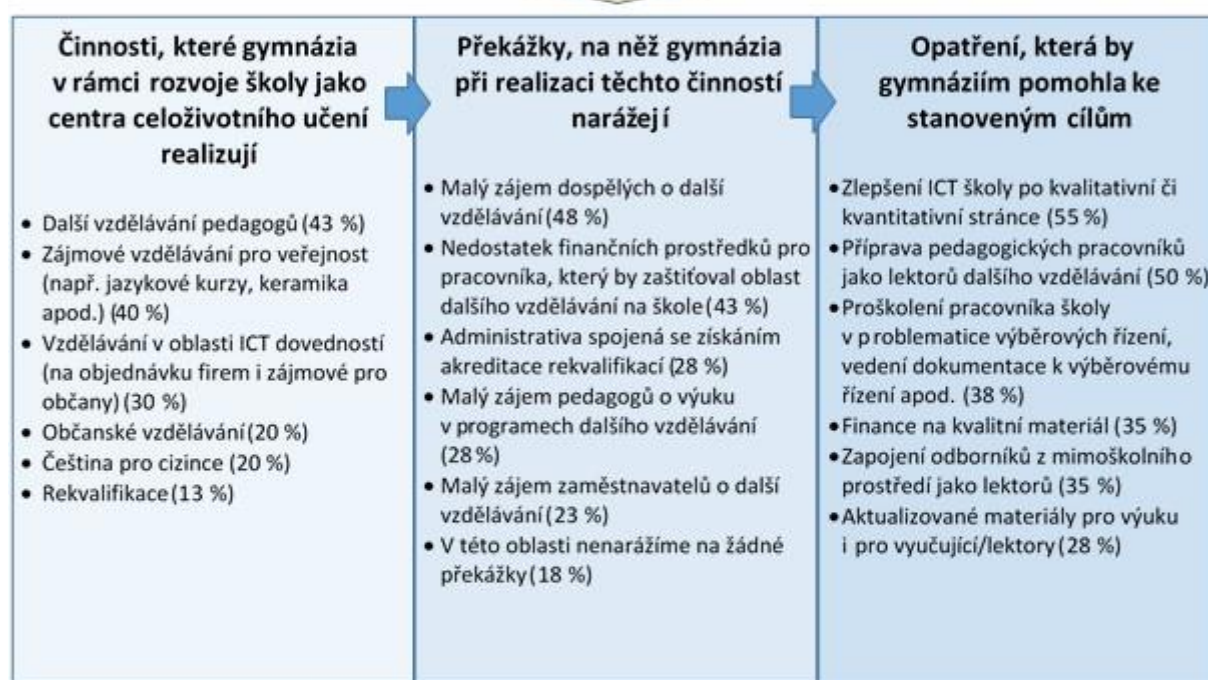
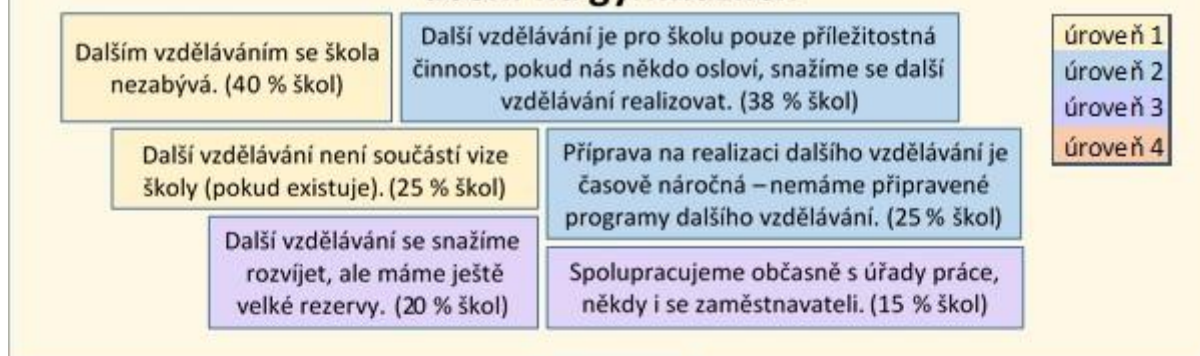

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovily SOŠ

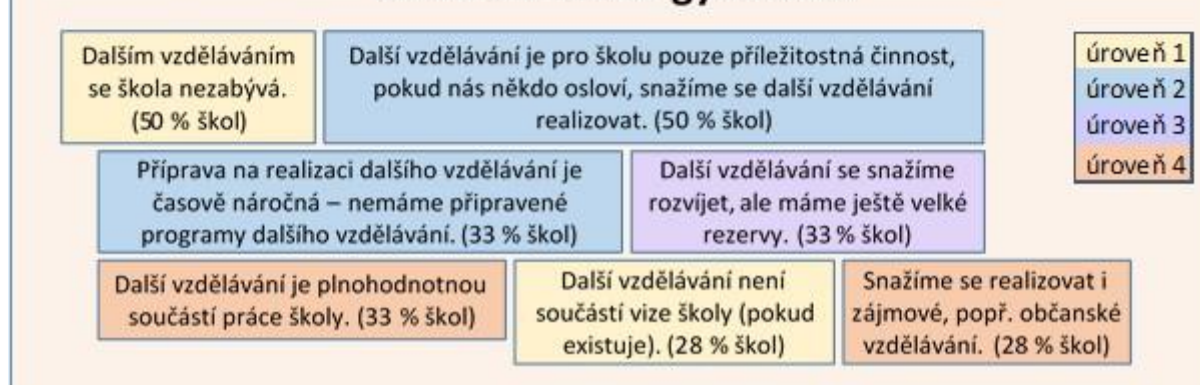

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na gymnáziích

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 13: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=47)	Průměrná úroveň	26%	+ 18%
	Základní úroveň	12%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	37%	+ 6%
	Nejvyšší úroveň	23%	+ 26%
SOŠ (N=73)	Průměrná úroveň	24%	+ 17%
	Základní úroveň	12%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	21%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	36%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	19%	+ 23%
Gymnázium (N=40)	Průměrná úroveň	9%	+ 9%
	Základní úroveň	33%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	24%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	10%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	5%	+ 9%
VOŠ (N=9)	Průměrná úroveň	23%	+ 11%
	Základní úroveň	17%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	11%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	35%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	19%	+ 19%
Konzervatoř (N=2)	Průměrná úroveň	37%	+ 18%
	Základní úroveň	50%	+ 25%
	Mírně pokročilá úroveň	50%	+ 38%
	Pokročilá úroveň	50%	+ 8%
	Nejvyšší úroveň	28%	+ 19%
Praktická škola (N=12)	Průměrná úroveň	10%	+ 7%
	Základní úroveň	29%	+ 8%
	Mírně pokročilá úroveň	17%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	14%	+ 4%
	Nejvyšší úroveň	6%	+ 8%

Příloha 14: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	21	57%	38	32%
	Rekvalifikace	17	47%	32	27%
	Další vzdělávání pedagogů	27	45%	50	42%
SOŠ (N=73)	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	35	48%	38	32%
	Další vzdělávání pedagogů	29	40%	50	42%
	Rekvalifikace	28	38%	32	27%
Gymnázium (N=40)	Další vzdělávání pedagogů	17	43%	50	42%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, apod.)	16	40%	39	33%
	Vzdělávání v oblasti ICT dovedností (pro firmy i občany)	12	30%	34	28%
VOŠ (N=9)	Další vzdělávání pedagogů	5	56%	50	42%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	5	56%	38	32%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, apod.)	4	44%	39	33%
	Občanské vzdělávání	4	44%	20	17%
	Rekvalifikace	4	44%	32	27%
Konzervatoř (N=2)	Další vzdělávání pedagogů	1	50%	50	42%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	1	50%	38	32%
Praktická škola (N=12)	Další vzdělávání pedagogů	1	33%	39	42%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	1	8%	38	32%

Příloha 15: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	28	60%	59	48%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	28	60%	57	49%
	Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	26	55%	41	34%
SOŠ (N=73)	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	43	59%	59	49%
	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	40	55%	57	48%
	Náročné zpracování dokumentace k účasti ve výběrových řízeních	40	55%	50	42%
Gymnázium (N=40)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	19	48%	57	48%
	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	17	43%	59	49%
	Náročné zpracování dokumentace k účasti ve výběrových řízeních	11	28%	50	42%
	Nedostatečné vybavení dílen/odborného výcviku	11	28%	29	24%
VOŠ (N=9)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	6	67%	57	48%
	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	6	67%	59	49%
	Náročné zpracování dokumentace k účasti ve výběrových řízeních	5	56%	50	42%
	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	5	56%	38	32%
Konzervatoř (N=2)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	1	50%	57	48%
	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	1	50%	59	49%
Praktická škola (N=12)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	3	25%	57	48%
	Nedostatek finančních prostředků pro prac., který by zaštiťoval oblast dalšího vzdělávání ve škole	3	25%	59	49%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	3	25%	14	13%

Příloha 16: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	32	68%	42	35%
	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	31	66%	49	41%
	Finance na kvalitní materiál	28	60%	57	48%
SOŠ (N=73)	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	43	59%	49	41%
	Finance na kvalitní materiál	40	55%	57	48%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzděl.	35	48%	56	47%
	Stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách	35	48%	41	34%
Gymnázium (N=40)	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	22	55%	54	45%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzděl.	20	50%	56	47%
	Proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení	15	38%	45	38%
VOŠ (N=9)	Finance na kvalitní materiál	7	78%	57	48%
	Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	6	67%	45	38%
	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	5	56%	49	41%
Konzervatoř (N=2)	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	1	50%	56	47%
	Finance na kvalitní materiál	1	50%	57	48%
	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	1	50%	54	45%
Praktická škola (N=12)	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzděl.	5	42%	56	47%
	Finance na kvalitní materiál	4	33%	57	48%
	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	4	33%	54	45%
	Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	4	33%	42	35%

6 Rozvoj kariérového poradenství v Jihomoravském kraji

Podle definice Evropské sítě politik celoživotního poradenství (ELGPN) je kariérové poradenství „Interakcí mezi kariérovým poradcem a jednotlivcem. Individuální nebo skupinový proces poradenství ve vzdělávání, zaměstnání a v rozhodování při přechodech a také při zvládání reakcí na změny po celou dobu života s důrazem na posilování sebeuvědomění, porozumění a usnadňování směřování k uspokojivému a smysluplnému životu a zaměstnání.“

Tato tematická oblast se soustředí na poradenství ve středním a vyšším odborném školství. Od rozvoje kariérového poradenství ve středním školství si lze slibovat **snížení nezaměstnanosti absolventů, snížení počtu předčasných odchodů ze vzdělávání** a naopak **vyšší množství žáků, kteří se budou vzdělávat i po úspěšném absolvování aktuálního vzdělávání** a kteří se budou **schopni snáze adaptovat na změny pracovního trhu v průběhu celé své životní-profesní dráhy**.

Kariérové poradenství ve škole by ve své optimální podobě mělo mít svého **koordinátora kariérového poradenství** (koordinace podpůrných služeb, které škola svým žákům poskytuje). Nemělo by však být vykonáváno jen tímto jediným pracovníkem, ale podílet by se na něm měli **všichni pracovníci školy. Posláním školy je připravit mladého člověka na život, a tedy i na jeho kariérovou dráhu**. Kariérové poradenství by proto mělo být **provázáno s celou vzdělávací a výchovnou činností školy**. Vedle **obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů**, kde by se žáci měli mj. dozvídat, jak konkrétní znalosti, dovednosti, postoje či návyky využijí v pracovním životě, se jedná **zejména o rozvoj klíčových kompetencí, které jsou základem pro osobní rozvoj žáků, jejich aktivního zapojení do společnosti a uplatnění v životě. Osobní rozvoj žáků je nedílnou součástí kariérového poradenství** - se znalostí svých silných stránek a schopností reflexe těch slabých se žák může např. daleko **snáz rozhodovat o svém profesním zaměření** a daleko **snáz se bude adaptovat na pracovní trh a změny**, které v posledních letech přináší. Některé školy již dnes nenabízí kariérové poradenství pouze svým žákům, ale i širší veřejnosti.

Je zřejmé, že cesta k optimálnímu pojetí kariérového poradenství je v současných podmínkách pro většinu škol dlouhá a náročná. Lze ji však zvládat postupně a dosahovat takové úrovně, která je pro školu v daném časovém období realistická.

Na úrovni středních škol lze odlišit tři oblasti rozvoje kariérového poradenství:

- **Kurikulární oblast**, kde žáci dostávají užitečné informace či absolvují praktická cvičení v rámci běžné výuky (např. průřezové téma Člověk a svět práce).
- **Oblast interních služeb kariérového poradenství**, kde žáci školy mohou navštěvovat skupinové či individuální poradenství, pro které byl vyčleněn prostor a které poskytuje adekvátně vzdělaná osoba.
- **Oblast externích služeb kariérového poradenství**, kde škola organizuje návštěvy jiných poradenských pracovišť (např. PPP, IPS ÚP) nebo si škola platí služby, které by jinak měla problém zajistit (např. sběr a vyhodnocení psychometrických dat).

Obecně lze říci, že kariérové poradenství ve středním školství se realizuje prostřednictvím několika forem, které by v optimálním případě měly být propojené a vzájemně se doplňovat:

- **Diagnostika a sebepoznání**: Poradce (případně jiný specialista) pomáhá klientovi uvědomit si jeho charakteristiky (zájmy, předpoklady, limity). Využívá přitom různé diagnostické metody a prostředky (rozhovor, zájmové dotazníky, osobnostní testy, výkonové testy, projekční metody aj.).
- **Vzdělávání**: Klient (žák, student) si osvojuje kompetence vedoucí k jeho osobnímu rozvoji - schopnost **identifikovat** a vyhodnocovat dostupné informační zdroje a poradenské služby, schopnost rozhodovat se, plánovat svou **kariérovou** dráhu, schopnost komunikovat (návčik

přijímacího pohovoru apod.), schopnost adaptovat se na změny v průběhu své vzdělávací či pracovní dráhy apod.

- **Poskytování informací:** Klient (žák, student) dostává nabídku informací. Poradce mu buď podá konkrétní informace na základě jeho dotazu, nebo mu doporučí určité informační zdroje.
- **Komplexní poradenství:** Poradce poskytuje klientovi komplexní poradenskou podporu v návaznosti na jeho konkrétní situaci a potřeby. Možnosti by mu měly být předkládány tak, aby se na jejich základě dokázal klient sám rozhodovat. Součástí komplexního poradenství přitom jsou i všechny tři výše uvedené formy, v míře a úrovni odpovídající situaci a potřebám klienta.

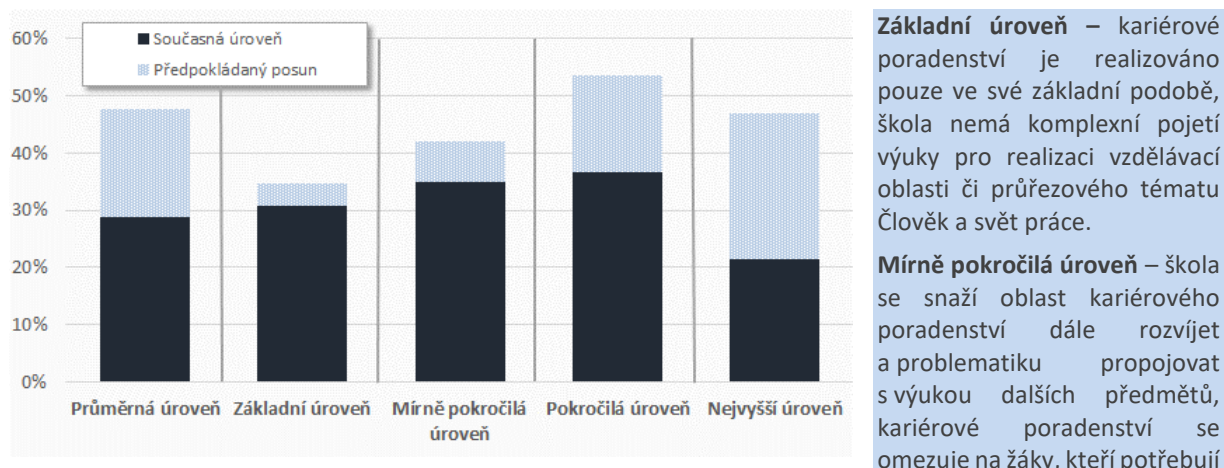
Hlavní zjištění

- Školy v oblasti podpory kariérového poradenství nejčastěji vykonávají aktivity na základní úrovni. Přibližně třetina škol realizuje aktivity na mírně pokročilé úrovni a snaží se oblast kariérového poradenství více rozvíjet, 37 % škol má zpracováno komplexní pojetí kariérového poradenství (pokročilá úroveň). Školy se chtějí nejvíce věnovat rozvoji aktivit na nejvyšší úrovni, tedy budovat interní systém kariérového poradenství, do kterého budou zapojeni i externí pracovníci, pozice kariérového a výchovného poradce budou odděleny apod.
- Školy nejčastěji organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků, spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách, podporují žáky se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním, spolupracují s rodiči při představení profese.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole, malým zájmem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů a nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství. Problémem je i absence pozice samostatného kariérového poradce.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou získání financí na pořádání exkurzí, besed apod. a možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ. Na SOU a SOŠ jsou opatřeními, která by školám pomohla v realizaci zvolených cílů, zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy. Významnými opatřeními na gymnáziích a VOŠ jsou rozvoj spolupráce s VŠ a na gymnáziích pak i vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství.

6.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy v oblasti podpory kariérového poradenství nejčastěji vykonávají aktivity v rámci pokročilé úrovně, což znamená, že školy usilují o zpracování komplexního pojetí kariérového poradenství. V rámci této úrovně je realizováno v průměru asi 37 % aktivit. Přitom plánovaný posun v aktivitách na této úrovni je poměrně výrazný a dosahuje kolem 17 %. V rámci mírně pokročilé úrovně, kdy se školy snaží oblast kariérového poradenství více rozvíjet a propojovat tuto problematiku s výukou dalších předmětů je realizováno asi 35 % aktivit. Předpokládaný posun na této úrovni je ovšem rovněž nízký, kolem 7 %. V případě aktivit spadajících do základní úrovně je realizováno přibližně 31 % aktivit. Na této úrovni už se nepředpokládá výrazný posun, pouze asi o 4 %. V rámci nejvyšší úrovně, kdy školy chtějí budovat interní systém kariérového poradenství, do kterého budou zapojeni i externí pracovníci a usilují o oddělení pozice kariérového a výchovného poradce, sledují předčasné odchody ze vzdělávání a další, je realizováno v současnosti pouze asi 22 % aktivit, předpokládaný posun je zde ale nejvyšší a dosahuje 25 %.

Graf 49: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství a předpokládaný posun

změnit obor.

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí kariérového poradenství, služby kariérového poradenství obsahují prvky prevence předčasných odchodů, školy v rámci této oblasti příležitostně spolupracují s externími odborníky a sociálními partnery, kariérové poradenství je využíváno především vyššími ročníky, pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejvyšší úroveň – škola má interní systém pro poskytování služeb kariérového poradenství, do kterého jsou zapojeni také externí pracovníci, oblast kariérového poradenství je rozvíjena dalšími činnostmi (pozice kariérového a výchovného poradce jsou oddělené, škola systematicky sleduje předčasné odchody ze vzdělávání a s výsledky cíleně pracuje, nabízí poradenství všem žákům, výuka je zaměřena na utváření pozitivního vztahu k profesi či dalšímu studiu).

Zaměříme-li se na současnou úroveň aktivit v oblasti kariérového poradenství a předpokládaný posun z hlediska jednotlivých typů škol (viz příloha 17), pak **SOU** realizují v oblasti rozvoje kariérového poradenství nejčastěji aktivity na mírně pokročilé nebo pokročilé úrovni - snaží se problematiku kariérového poradenství rozvíjet nebo mají zpracované komplexní pojetí kariérového poradenství. V rámci nejvyšší úrovně **SOU** realizují jen 25 % aktivit. Největší posun očekávají **SOU** v rozvoji aktivit na nejvyšší úrovni (+ 27 %), tedy těch aktivit, které zahrnují zejména vybudování interního systému kariérového poradenství.

Podobná situace je u **SOŠ**, kde v rámci pokročilé úrovně probíhá v současnosti 41 % aktivit a v rámci nejvyšší úrovně, kdy školy usilují o rozpracování interního systému kariérového poradenství, probíhá

25 % aktivit. Největší posun, podobně jako v jiných oblastech, očekávají SOŠ v rámci aktivit na nejvyšší úrovni (+ 26 %).

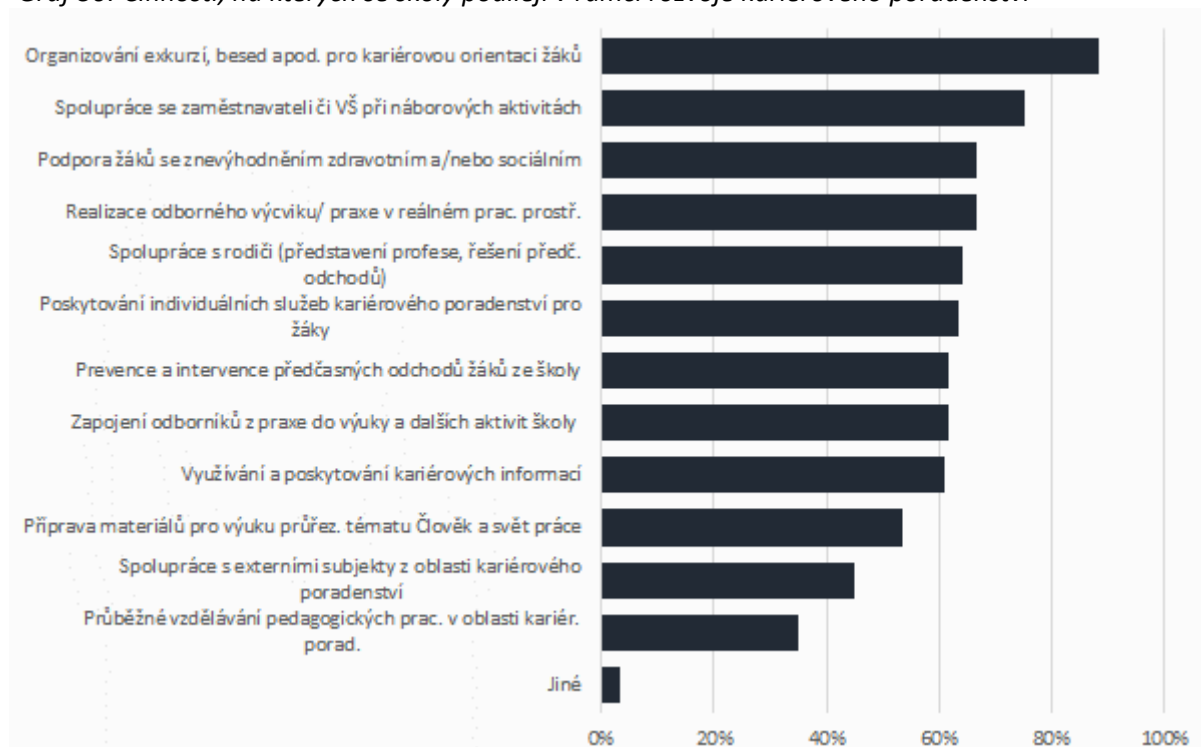
U **gymnází** je v rámci kariérového poradenství realizováno nejvíce aktivit v rámci mírně pokročilé úrovně. Větší podíl aktivit je pak realizován také v rámci základní a pokročilé úrovně. Největší posun se podobně jako v případě SOU a SOŠ očekává rovněž u aktivit nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 29 %).

VOŠ realizují nejčastěji aktivity na pokročilé úrovni (37 %), z aktivit na nejvyšší úrovni je realizováno kolem 24 %. VOŠ očekávají v této oblasti již jen menší posun (+ 13 %). **Praktické školy** realizují nejčastěji aktivity na základní úrovni (33 %) nebo na pokročilé úrovni (31 %).

6.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci této intervence většina škol organizuje exkurze nebo besedy pro kariérovou orientaci žáků (88 %), přitom kolem 67 % škol pomáhá v kariérovém rozhodování i v případě žáků se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním. Asi 75 % škol spolupracuje se zaměstnavateli, příp. s VŠ při náborových aktivitách. 67 % škol realizuje odbornou praxi v reálném prostředí a umožňuje tak žákům udělat si představu o charakteru a náplni práce.

Graf 50: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Spolupráce s rodiči, která zahrnuje např. představení profese rodičům nebo řešení předčasných odchodů ze škol realizuje kolem 64 % škol. Více než 60 % škol poskytuje individuální služby kariérového poradenství pro žáky (63 %), věnuje se prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy (62 %) a využívá a poskytuje kariérové informace (61 %). K podstatným aktivitám i v oblasti kariérového poradenství patří propojování s oblastí praxe, např. zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (62 %), příprava materiálů pro výuku průřezového tématu Člověk a svět práce (53 %) nebo spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství (45 %). Více než třetina škol se věnuje průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství (35 %).

Zaměříme-li se podrobněji na aktivity, které realizují jednotlivé typy škol (viz příloha 18), pak napříč všemi typy škol (s výjimkou konzervatoří) patří v rámci rozvoje kariérového poradenství k nejdůležitějším aktivitám organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků.

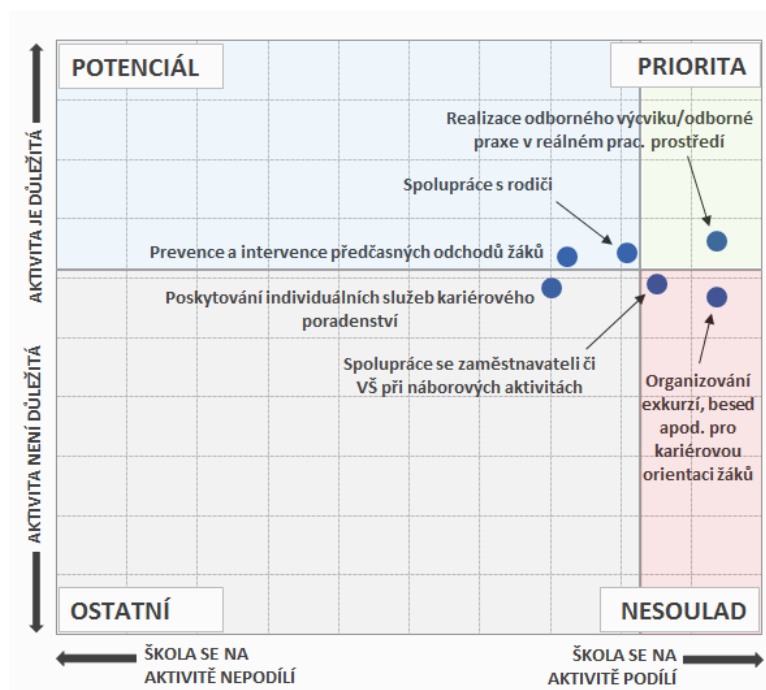
Naprostá většina **SOU** i **SOŠ** dále pořádá odborný výcvik nebo odbornou praxi v reálném pracovním prostředí (SOU 94 %, SOŠ 89 %) a spolupracuje se zaměstnavateli či VŠ na náborových aktivitách (SOU 85 %, SOŠ 86 %). U **VOŠ** patří kromě již uvedeného pořádání odborné praxe v reálném pracovním prostředí (100 %) a organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (89 %) i zapojení odborníků z praxe do výuky (100 %).

Na **gymnáziích** se ke stěžejním aktivitám řadí rovněž organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (93 %) a dále i spolupráce se zaměstnavateli a VŠ při náborových aktivitách (75 %) a podpora žáků se znevýhodněním (73 %).

Pro **praktické školy** jsou kromě exkurzí a besed (75 %) významnými aktivitami prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy (75 %) a podpora žáků se znevýhodněním (75 %).

6.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 51: Aktivita, na nichž se SOU podílí, a jejich důležitost

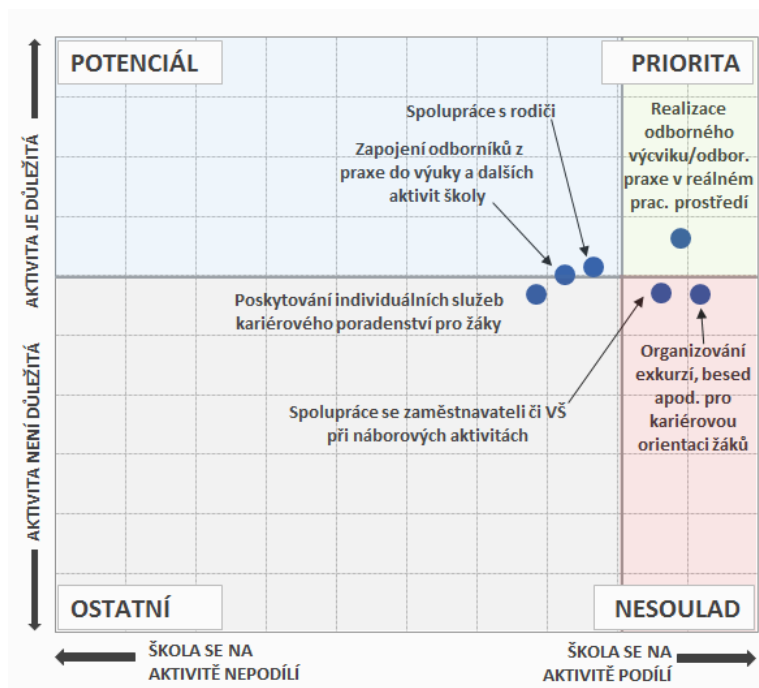

Z hlediska zapojení škol do jednotlivých činností rozvoje kariérového poradenství a jejich důležitosti představuje prioritu **SOU** realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí. Tuto aktivitu zmiňoval velký podíl škol a zároveň byla ve srovnání s ostatními sledovanými položkami označována za velmi důležitou.

Důležitými aktivitami, které představují určitý rozvojový potenciál pro **SOU**, je větší spolupráce s rodiči a prevence předčasných odchodů žáků ze škol.

SOU dále ve větší míře také organizují besedy a exkurze, případně spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách, ale tyto aktivity ve srovnání s ostatními sledovanými položkami nepovažují za stěžejní.

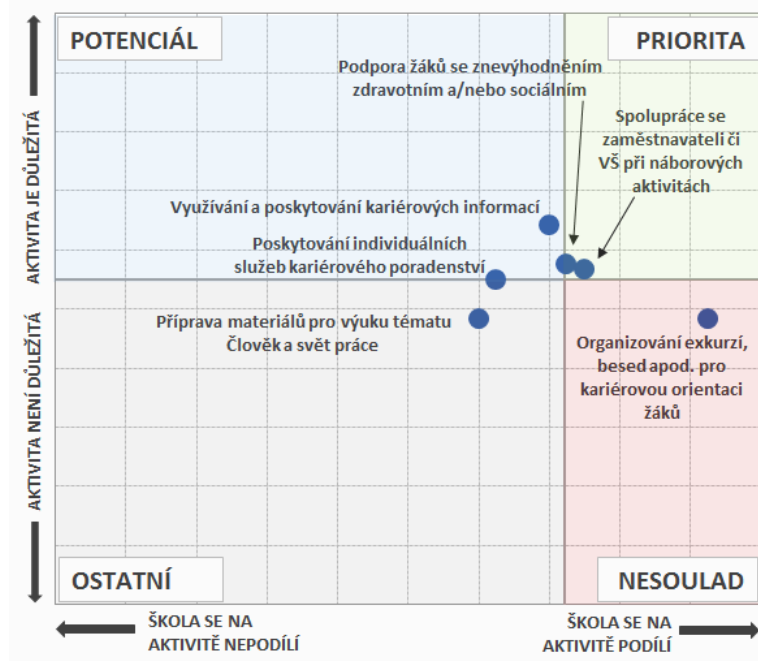
Graf 52: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

kariérového poradenství na školách.

Školy se aktivně podílí na organizování exkurzí, besed a podobně a na spolupráci se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách, tyto aktivity ovšem nepovažují za prioritní.

Graf 53: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

informací a poskytování individuálních služeb kariérového poradenství. Tyto aktivity sice realizuje menší podíl škol, ale považují je za velmi významné. Gymnázia také organizují exkurze a besedy pro kariérovou orientaci žáků, ale nepovažují tuto aktivitu za příliš důležitou.

Z hlediska důležitosti a zapojení SOŠ do jednotlivých činností rozvoje kariérového poradenství na školách představuje prioritu realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí. Tuto aktivitu školy zmiňovaly velmi často a zároveň ji ve srovnání s ostatními sledovanými položkami považují za velmi důležitou.

Pro školy důležitými aktivitami jsou také spolupráce s rodiči a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit. Tyto aktivity však zmiňoval nižší podíl školy a tak představují spíše potenciál dalšího rozvoje

Z hlediska důležitosti a zapojení gymnázií do jednotlivých činností rozvoje kariérového poradenství na školách představuje prioritu spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách a podpora žáků se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním. Tyto aktivity školy velmi často zmiňovaly a zároveň jim ve srovnání s ostatními sledovanými položkami přikládaly relativně vysokou důležitost.

Důležitými aktivitami, které představují rozvojový potenciál v oblasti kariérového poradenství, jsou využívání a poskytování kariérových

6.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Při realizaci činností v rámci rozvoje kariérového poradenství školy narážejí nejčastěji na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství (58 %), na nízkou časovou dotaci poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (45 %) nebo absenci pozice samostatného kariérového poradce (42 %). Do této skupiny omezení můžeme přiřadit i nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradce (32 %).

Důležitým omezujícím faktorem je malý zájem žáků a rodičů o kariérové poradenství (51 %). Školy dále uvádějí jako překážku i nedostatečný zájem ze strany zaměstnavatelů (38 %).

Další oblast překážek spočívá v oblasti vzdělávání v kariérovém poradenství. Školy v této souvislosti uvádějí nedostatečné vzdělání kariérových (výchovných) poradců (26 %) i nedostatek příležitostí pro jejich vzdělávání (23 %). Z hlediska vnější podpory školy zmiňují i nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství (23 %) a s menší frekvencí i nedostatečnou podporu ze strany zřizovatele (18 %). Problémem je také nedostatečná podpora oblasti kariérové orientace ve škole (13 %). Asi 12 % škol v oblasti kariérového poradenství a jeho podpory nenaráží na žádné překážky.

Graf 54: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Zaměříme-li se podrobněji na převažující překážky v oblasti kariérového poradenství na jednotlivých typech škol (viz příloha 19), pak nejčastějšími překážkami při realizaci činností v rámci rozvoje kariérového poradenství jsou na všech typech škol nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole.

Pro odborné školy (SOU, SOŠ, VOŠ) a praktické školy je významným problémem také malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů a (s výjimkou VOŠ) nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství. Pro **VOŠ** je podstatný nezájem o poradenství ze strany zaměstnavatelů (56 %) a nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových poradců (44 %).

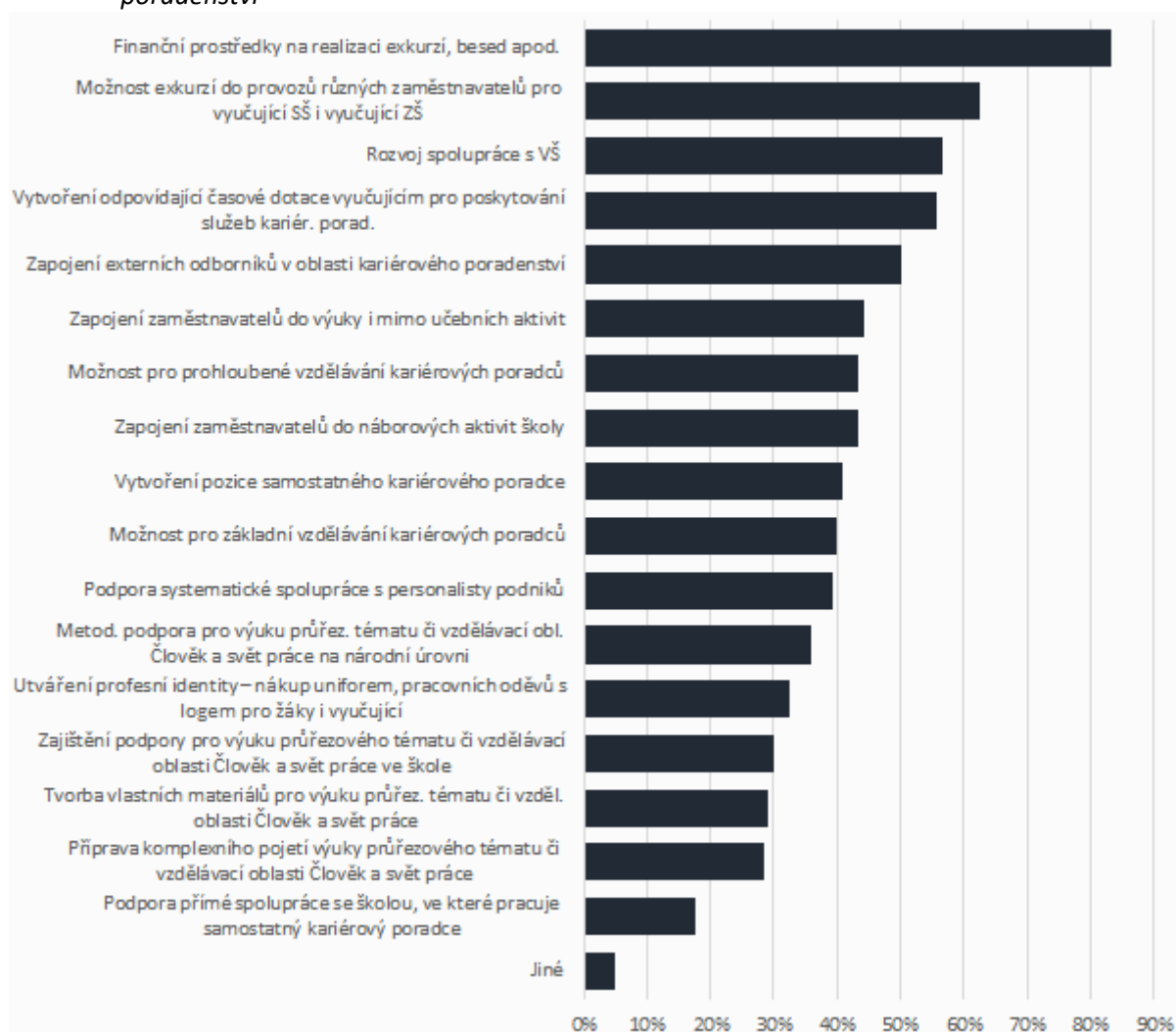
Gymnázia uvádějí jako překážky zejména nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství (65 %), dále nízkou časovou dotaci pro kariérové služby (43 %) a absenci pozice samostatného kariérového poradce (43 %).

Konzervatoře uvádějí mezi nejdůležitějšími překážkami rovněž nedostatek finančních prostředků, dále nízkou časovou dotaci pro kariérové služby a absenci pozice samostatného kariérového poradce (shodně 50 %).

6.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K dosažení zvoleného cíle v rozvoji kariérového poradenství školy výrazně nejčastěji potřebují finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed, tedy k seznámení žáků s pracovním prostředím a s charakterem práce (83 %). Dále uvádějí potřebu exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (63 %), rozvoj spolupráce s VŠ (57 %) a vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariér. porad. (56 %).

Graf 55: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství

Další důležitá skupina opatření spočívá ve spolupráci škol se zaměstnavateli a externími odborníky. Školy v této souvislosti uvádějí potřebu zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství

(50 %) i zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (44 %), zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (43 %) a podporu systematické spolupráce s personalisty podniků (39 %).

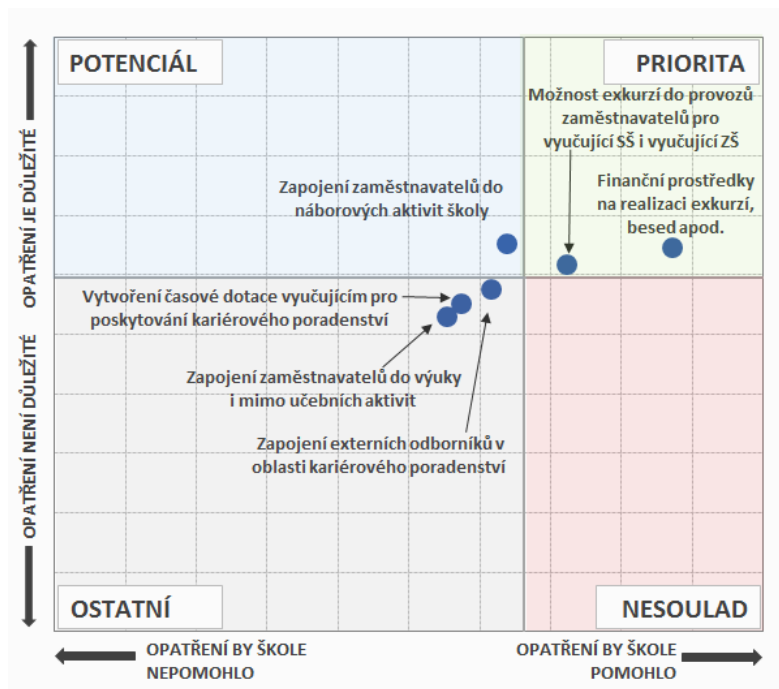
Důležitá opatření představuje i podpora různých forem vzdělávání v této oblasti, a to jak základního (40 %) tak i prohloubeného (43 %) vzdělávání kariérových poradců, a s tím souvisí i vytvoření pozice samostatného kariérového poradce (41 %). Asi třetina škol mezi potřebná opatření řadí podporu výuky průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (36 %), včetně metodické podpory, komplexnějšího pojetí a materiálové vybavenosti.

Zaměříme-li se na nejdůležitější opatření z pohledu jednotlivých typů škol (viz příloha 20), pak na všech typech škol (s výjimkou konzervatoří) je nejdůležitějším opatřením k dosažení zvoleného cíle v rozvoji kariérového poradenství zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. Na **SOU** je potřebná možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (72 %) a dále zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (64 %). **SOŠ**, podobně jako na ostatní typy škol, rovněž potřebují možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (68 %) a dále vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (60 %). V rámci **VOŠ** je nejčastěji uváděným opatřením zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed (89 %), dále zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební plán (89 %). Specifickou potřebou je v případě VOŠ i rozvoj spolupráce s VŠ (78 %). Mezi další důležitá opatření patří možnost exkurzí do provozů pro vyučující ZŠ i SŠ a zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (78 %).

Pro **gymnázia** jsou důležité zejména finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed (88 %), rozvoj spolupráce s VŠ (78 %) a vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (60 %). Pro **praktické školy** je mimo výše zmíněné důležitá tvorba vlastních materiálů pro výuku průřezového tématu Člověk a svět práce (42 %).

6.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

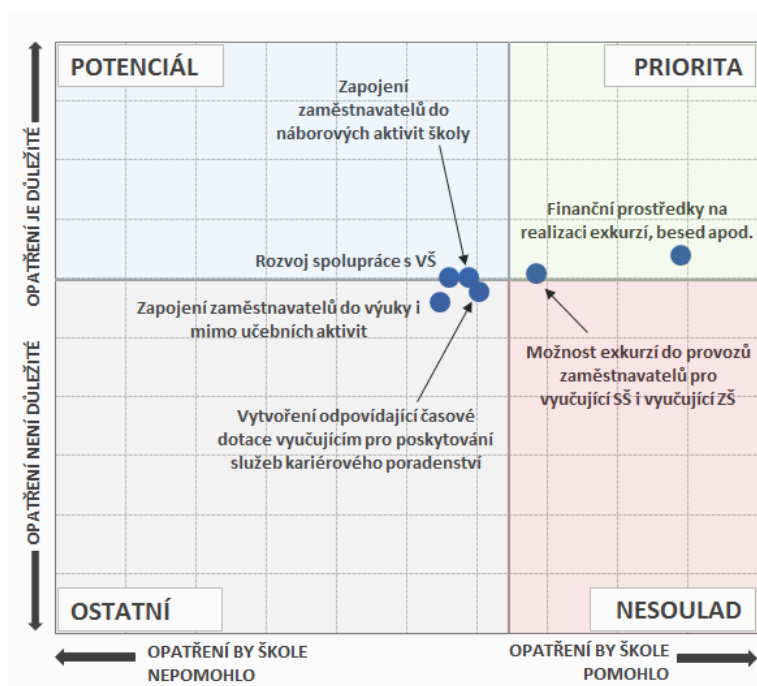
Graf 56: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje kariérového poradenství představují největší priority pro **SOU** získání finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed a možnost exkurzí do různých provozů zaměstnavatelů pro vyučující středních i základních škol. Tato opatření školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň jim přikládaly relativně velký význam.

Z hlediska dalšího rozvoje oblasti školy vidí potenciál zejména v zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy.

Graf 57: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

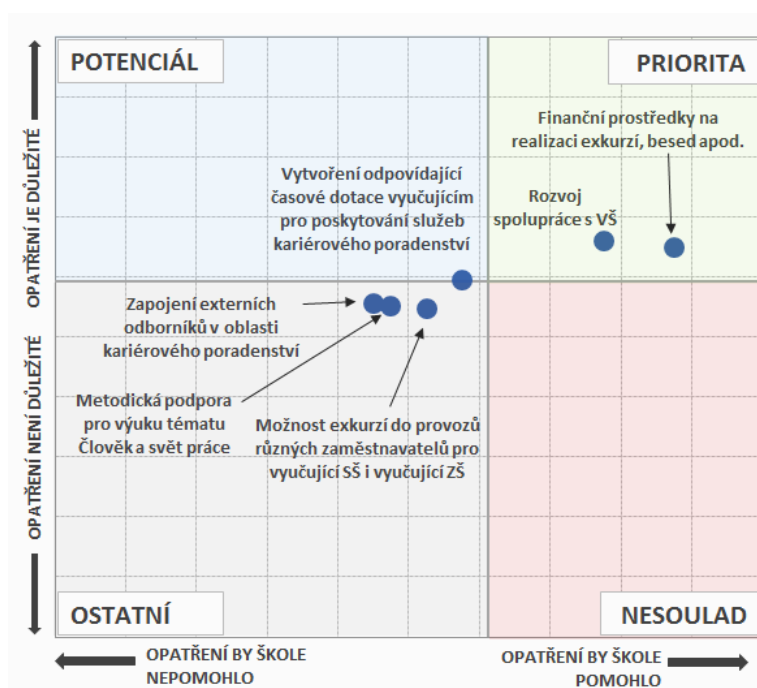

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje kariérového poradenství představuje největší prioritu pro SOŠ zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. Toto opatření uvedl nejvyšší podíl škol a ty mu zároveň přikládají ve srovnání s ostatními položkami největší význam. Dalším opatřením, které by školám pomohlo a je pro ně důležité, je možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ.

Pro SOŠ představuje potenciál zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy a rozvoj

spolupráce s VŠ. Tato opatření sice uvedl menší podíl škol, ale ty mu přikládají nadprůměrný význam.

Graf 58: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření rozvoje kariérového poradenství představuje největší priority pro gymnázia rozvoj spolupráce s VŠ a zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed. Tato opatření školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň jim v porovnání s ostatními sledovanými položkami přikládaly největší význam.

Potenciálně důležitým opatřením je vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství. Toto opatření sice zmínil menší podíl škol, ale ty mu

ve srovnání s ostatními položkami přikládaly relativně velký význam.

6.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj kariérového poradenství“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

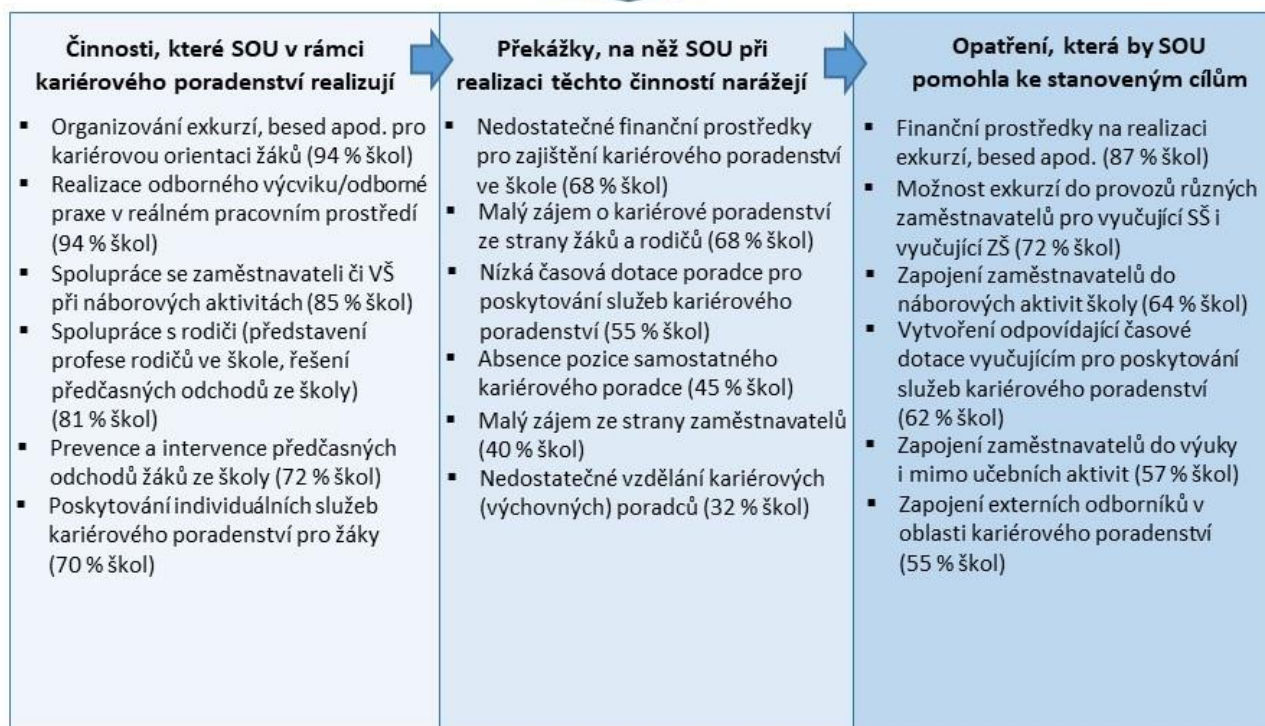
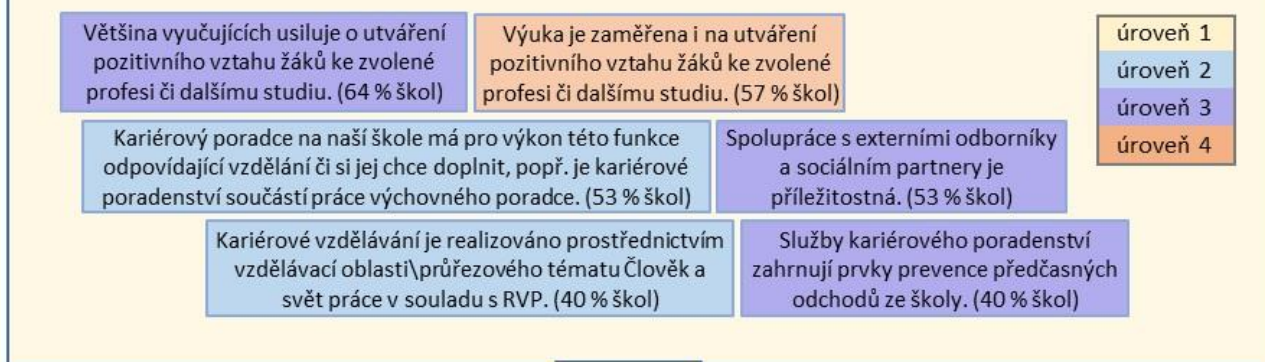
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj kariérového poradenství* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

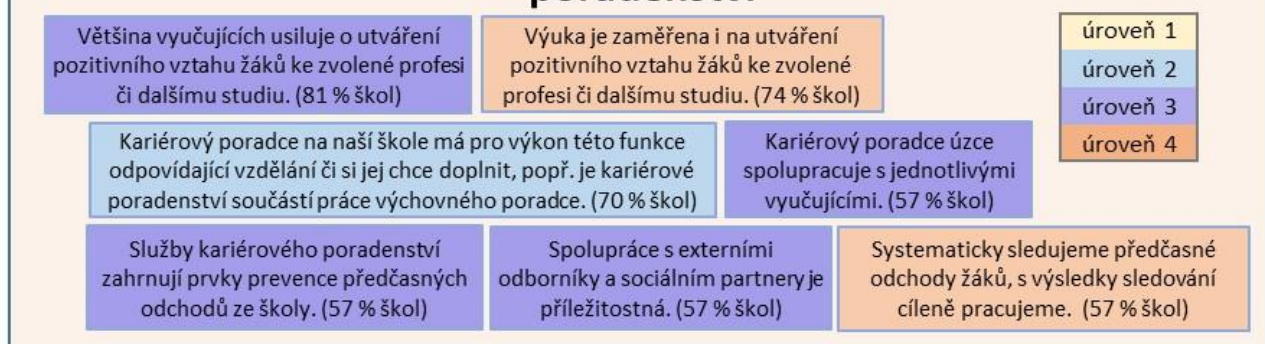
V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav kariérového poradenství na SOU

Cíle, které si SOU stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav kariérového poradenství na SOŠ

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (64 % škol)

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (59 % škol)

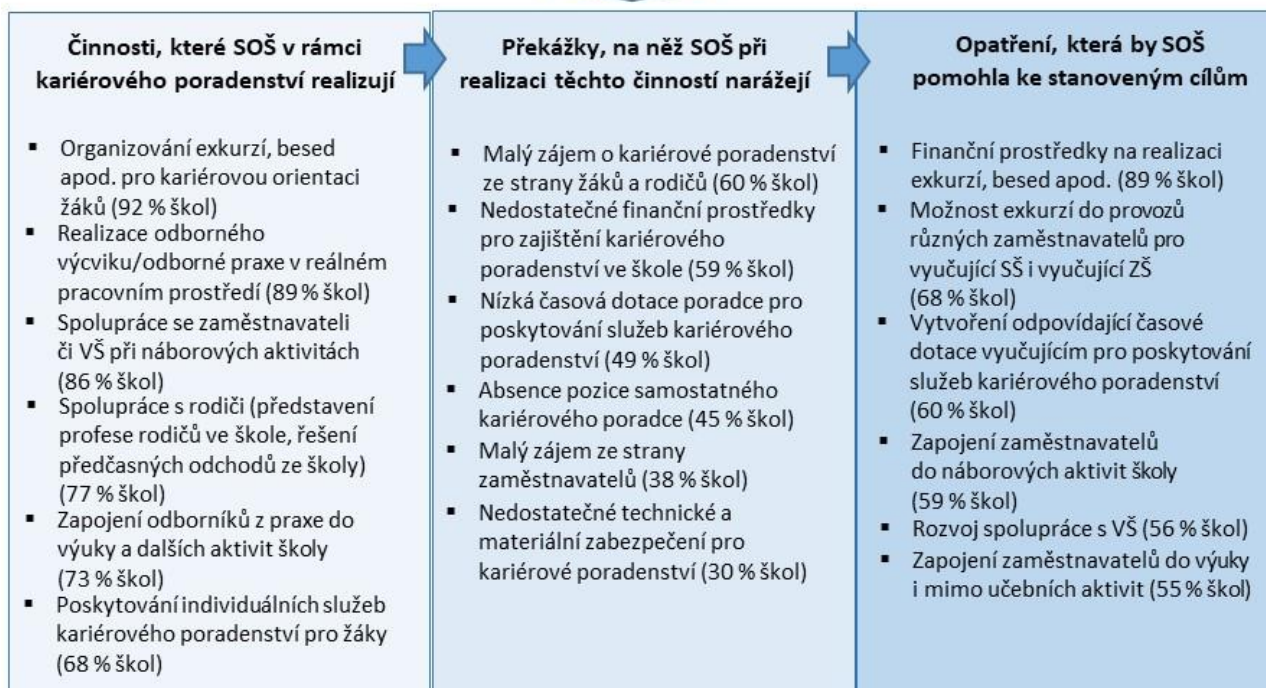
úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná. (56 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (55 % škol)

Kariérové vzdělávání je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti/průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP. (44 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (44 % škol)

Cíle, které si SOŠ stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (82 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (73 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (73 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná. (62 % škol)

Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími. (60 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (59 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav kariérového poradenství na gymnáziích

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (65 % škol)

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (55 % škol)

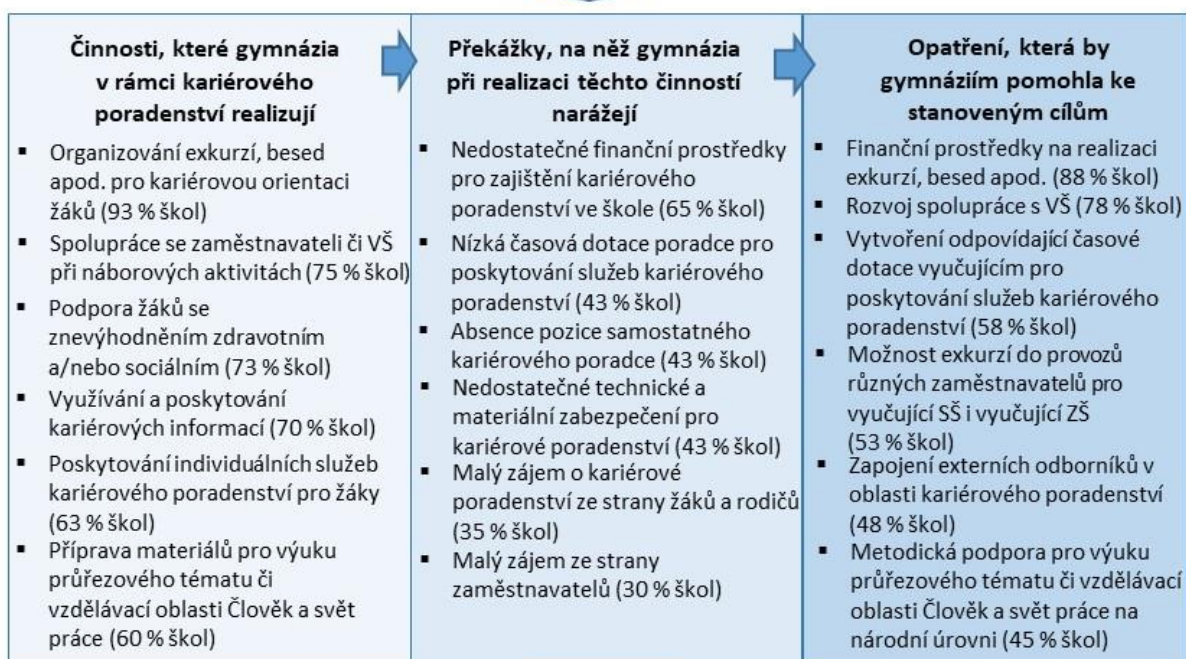
úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Kariérové vzdělávání je realizováno prostřednictvím vzdělávací oblasti průřezového tématu Člověk a svět práce v souladu s RVP. (53 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná. (48 % škol)

Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu. (43 % škol)

Realizace vzdělávací oblasti (gymnázia) či průřezového tématu (SOŠ) Člověk a svět práce je v souladu s RVP, nemáme komplexní pojetí výuky. (43 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje kariérového poradenství stanovila gymnázia

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (78 % škol)

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (78 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (63 % škol)

Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům, pozornost soustředíme zejména na žáky se speciálními vzdělávacími

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání. (58 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná. (55 % škol)

Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími. (55 % škol)

Individuální i skupinové kariérové poradenství je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. (55 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 17: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=47)	Průměrná úroveň	31%	+ 20%
	Základní úroveň	27%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	35%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	39%	+ 17%
	Nejvyšší úroveň	25%	+ 27%
SOŠ (N=73)	Průměrná úroveň	32%	+ 20%
	Základní úroveň	32%	+ 5%
	Mírně pokročilá úroveň	36%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	41%	+ 17%
	Nejvyšší úroveň	25%	+ 26%
Gymnázium (N=40)	Průměrná úroveň	27%	+ 20%
	Základní úroveň	34%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	37%	+ 5%
	Pokročilá úroveň	33%	+ 17%
	Nejvyšší úroveň	19%	+ 29%
VOŠ (N=9)	Průměrná úroveň	27%	+ 11%
	Základní úroveň	17%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	22%	+ 4%
	Pokročilá úroveň	37%	+ 13%
	Nejvyšší úroveň	24%	+ 13%
Konzervatoř (N=2)	Průměrná úroveň	13%	+ 33%
	Základní úroveň	50%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	30%	+ 10%
	Pokročilá úroveň	8%	+ 33%
	Nejvyšší úroveň	7%	+ 43%
Praktická škola (N=12)	Průměrná úroveň	26%	+ 12%
	Základní úroveň	33%	+ 8%
	Mírně pokročilá úroveň	25%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	31%	+ 13%
	Nejvyšší úroveň	23%	+ 13%

Příloha 18: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	44	94%	106	88%
	Realizace odborného výcviku/ praxe v reálném prac. prostř.	41	94%	80	67%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	40	85%	90	75%
SOŠ (N=73)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	67	92%	106	88%
	Realizace odborného výcviku/ praxe v reálném prac. prostř.	65	89%	80	67%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	63	86%	90	75%
Gymnázium (N=40)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	38	93%	106	88%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	35	75%	90	75%
	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	33	73%	80	67%
VOŠ (N=9)	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	9	100%	74	62%
	Realizace odborného výcviku/ praxe v reálném prac. prostř.	9	100%	80	67%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	8	89%	106	88%
Konzervatoř (N=2)	Realizace odborného výcviku/ praxe v reálném prac. prostř.	2	100%	80	67%
	Využívání a poskytování kariérových informací	2	100%	73	61%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	2	100%	90	75%
Praktická škola (N=12)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	9	75%	106	88%
	Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy	9	75%	74	62%
	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	9	75%	80	67%

Příloha 19: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	32	68%	69	58%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	32	68%	61	51%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariér. por.	26	55%	54	45%
SOŠ (N=73)	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	44	60%	61	51%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	43	59%	69	58%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariér. por.	36	49%	54	45%
Gymnázium (N=40)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	26	65%	69	58%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariér. por.	17	43%	54	45%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	17	43%	50	42%
VOŠ (N=9)	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	5	56%	61	51%
	Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	5	56%	46	38%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	4	44%	69	58%
	Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců	4	44%	27	23%
Konzervatoř (N=2)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	1	50%	69	58%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariér. por.	1	50%	54	45%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	1	50%	50	42%
Praktická škola (N=12)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového porad.	7	58%	69	58%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	6	50%	61	51%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariér. por.	5	42%	54	45%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	5	42%	50	42%

Příloha 20: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	41	87%	100	87%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ	34	72%	75	72%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	30	64%	52	64%
SOŠ (N=73)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	65	89%	100	83%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ	50	68%	75	63%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariér. porad.	44	60%	67	56%
Gymnázium (N=40)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	35	88%	100	83%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	31	78%	68	57%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariér. porad.	23	58%	67	56%
VOŠ (N=9)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	8	89%	100	83%
	Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učebních aktivit	8	89%	53	44%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	7	78%	68	57%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ	7	78%	75	63%
	Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	7	78%	60	50%
Konzervatoř (N=2)	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	2	100%	75	63%
	Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	2	100%	60	50%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	2	100%	68	57%
Praktická škola (N=12)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	8	67%	100	83%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ	8	67%	75	63%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariér. porad.	5	42%	67	56%
	Tvorba vlastních materiálů pro výuku průřez. tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	5	42%	35	29%

7 Podpora inkluzivního vzdělávání v Jihomoravském kraji

Inkluzivní vzdělávání, označované také pojmem společné vzdělávání, vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům. V takovém prostředí lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku; lze také pracovat s různou úrovní předpokladů, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

Zároveň je potřeba chápat, že **pro žáky s handicapem je zásadní volba vhodného oboru,** který odpovídá jejich osobním možnostem i omezením. Důležité je tedy racionální pochopení reálných hranic inkluze tak, aby byla skutečně přínosem pro všechny, neboť stanovení nereálných studijních cílů nepovede, ani při maximálním využití odpovídajících podpůrných opatření, k jejich naplnění, a v konečném důsledku povede naopak ke ztížení pracovního, a pravděpodobně i společenského uplatnění handicapovaného žáka v budoucnu. Zde je potřeba vyzdvihnout také význam motivace takových žáků ke správnému postoji, kde prioritní není dosažení nějaké formy úlevy, ale spíše využití podpory k rozvoji takového žáka.

Je důležité **neopomenout ani význam podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků** a vytváření (inkluzivního) prostředí, ve kterém budou mít možnost efektivně své nadání rozvíjet. V této souvislosti je potřeba nepodceňovat význam včasné identifikace, nebo i diagnostiky nadání a význam dostatečné metodické podpory dotčených pedagogů v této oblasti.

V této souvislosti chceme zmínit z důvodu **vymezení nadání** Renzulliho model¹ (1986), dle kterého mají lidé uznali za své výrazné výkony poměrně dobře definovatelnou sadu tří vzájemně se prolínajících shluků:

- nadprůměrná schopnost,
- angažovanost v úkolu,
- tvořivost.

Je důležité upozornit, že žádná z těchto komponent samostatně nadání netvoří. Jedná se totiž o interakci mezi zmíněnými třemi shluky.

Vývoj v této oblasti intervence se dá v podstatě popsat jako **posun od integrace k inkluzi**. Proto je důležité také vzájemné vymezení pojmů inkluze versus integrace. Dle Tomáše Houšky² na rozdíl od integrace, kdy se pomůže jednotlivci v začlenění do třídy a přizpůsobení se třídě, znamená inkluze vytvoření diferencovaných podmínek různým dětem tak, že všechny – ač se svými schopnostmi mohou lišit – získají prostředí, které je optimálně rozvíjí a přitom mohou pracovat ve společné, výkonově heterogenní sociální skupině.

Definice oblasti této intervence je dána naplněním těchto základních znaků inkluzivního vzdělávání:

- ke vzdělávání mají přístup všichni bez rozdílu,
- vzdělávání je snadno a bezpečně fyzicky přístupné,
- vzdělávání si mohou dovolit všichni, je ekonomicky dostupné,
- vzdělávání je poskytováno v odpovídající kvalitě, reaguje na potřeby měnící se společnosti, včetně odborného náhledu na potřeby zdravotně postižených i komunit z odlišného kulturního a sociálního prostředí.

Základním a logickým východiskem je především novela školského zákona č. 82/2015 Sb. v platném znění, respektive vyhláška č. 416/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků

¹ www.nadanedeti.cz/pro-odborniky-modely-nadani

² HOUŠKA, T. Inkluzivní škola, Osmileté gymnázium Buďanka o.p.s. Praha: Česká pedagogická komora, 2007. str. 7

se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb. Těmito právními normami je zaváděn systém 5 stupňů podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Příslušná vyhláška popisuje Podpůrná opatření prvního stupně jako opatření, která představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost a jsou financována v režii školy. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Financování těchto stupňů nárokuje škola ze státního rozpočtu. **Podpůrná opatření jsou definována výše uvedeným zákonem a jejich úplný přehled je uveden v příloze č. 1 výše uvedené Vyhlášky.**

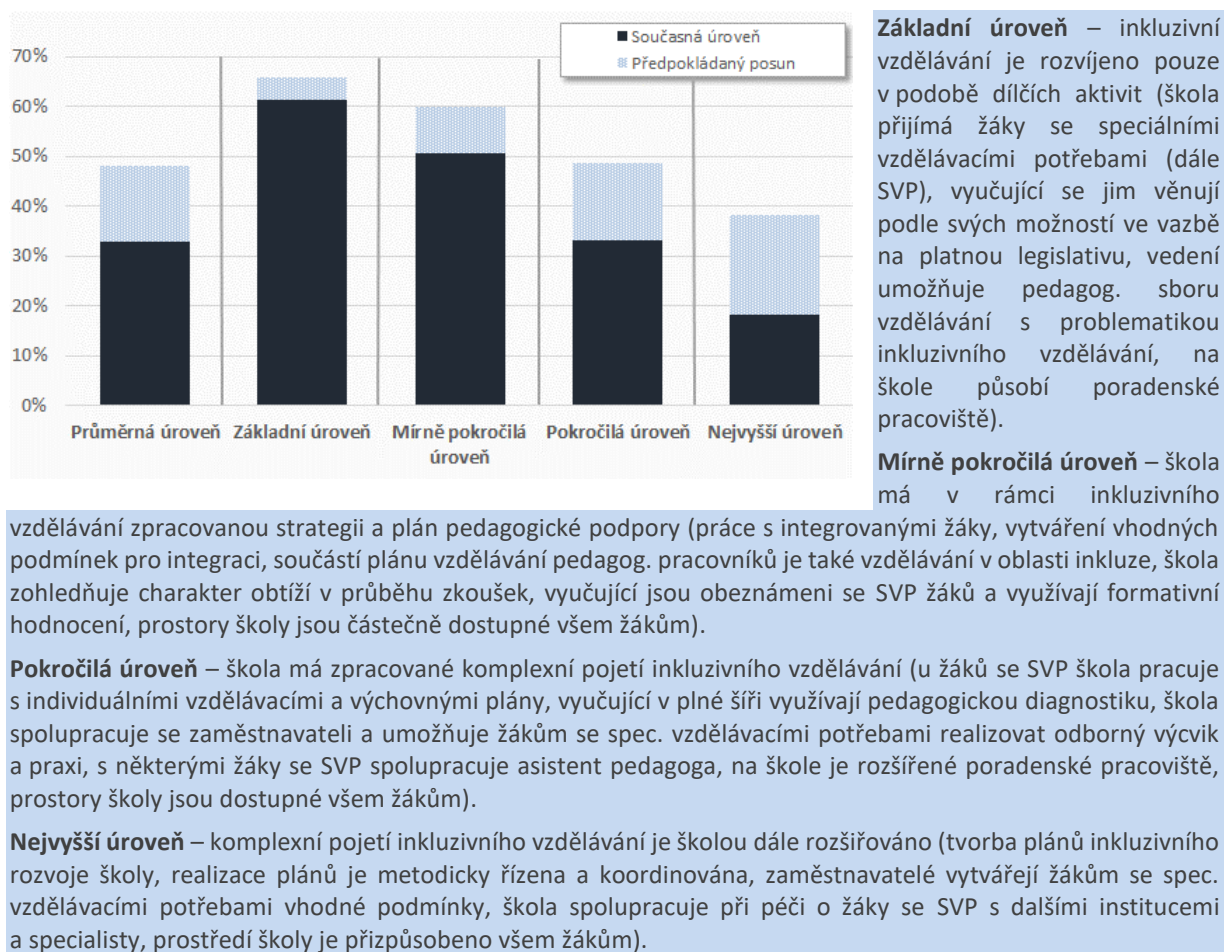
Hlavní zjištění

- Školy v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání nejčastěji vykonávají aktivity na základní úrovni (62 %). Více než polovina aktivit škol probíhá i na mírně pokročilé úrovni (školy mají zpracovanou strategii a plán pedagogické podpory práce s integrovanými žáky) a přibližně třetina škol má zpracované komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání (pokročilá úroveň). Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na pokročilé a nejvyšší úrovni, tedy směrem ke komplexnímu pojetí, tvorbě plánů inkluzivního rozvoje školy, přizpůsobení prostředí školy apod.
- Školy nejčastěji evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků a spolupracují při péči o žáky se SVP se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči. Školy dále zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia. VOŠ uvádějí, že zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací/výchovné plány.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatečnými finančními prostředky, technickým a materiálním zabezpečením, příliš velkým počtem žáků ve třídách, absencí školního poradenského pracoviště v rozšířené podobě a nedostačujícími možnostmi pro zajištění asistentů pedagogů. Dále školy uvádějí nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů a nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání.
- Opatřením, které by školám nejvíce pomohlo v realizaci zvolených cílů, je vytvoření odpovídajících finančních a personálních podmínek, včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti.

7.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Školy v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání nejčastěji vykonávají aktivity na základní úrovni (61 %) a předpokládaný posun na této úrovni je už malý (+ 5 %). Na mírně pokročilé úrovni, kdy školy zejména usilují o zpracování strategií a plánů pedagogické podpory práce s integrovanými žáky, probíhá více než polovina aktivit. Předpokládaný posun na této úrovni je ovšem rovněž relativně nízký a činí asi 9 %. V rámci pokročilé úrovně, která zahrnuje zejména zpracování komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání, je realizována asi třetina aktivit a školy zde plánují výraznější rozvoj (předpokládaný posun o 16 %). Na nejvyšší úrovni, která zahrnuje zejména rozvoj komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání, například tvorbu plánů inkluzivního rozvoje školy, spolupráci při péči o žáky se SVP a další, probíhá jen asi 18 % aktivit, ale předpokládaný posun v této oblasti je nejvýraznější (+ 20 %).

Graf 59: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání a předpokládaný posun

Zaměříme-li se na předpokládané posuny v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání v Jihomoravském kraji podle jednotlivých typů škol (viz příloha 21), můžeme konstatovat, že všechny typy škol realizují v oblasti inkluzivního vzdělávání nejčastěji aktivity na základní úrovni, tedy přijímají žáky se SVP a věnují se jim na základě platné legislativy. Aktivity v rámci mírně pokročilé úrovně, kdy školy mají v rámci inkluzivního vzdělávání zpracovanou strategii a plán pedagogické podpory, jsou realizovány asi z 50 % napříč všemi typy škol s výjimkou konzervatoří.

V rámci aktivit na pokročilé úrovni, kdy školy zpracovávají komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání, je realizována asi třetina aktivit, konkrétně 38 % v případě SOU, 35 % u SOŠ a 29 % u gymnázií. V rámci VOŠ je realizace aktivit na pokročilé úrovni zastoupena méně často (17 %). Vzhledem ke svému

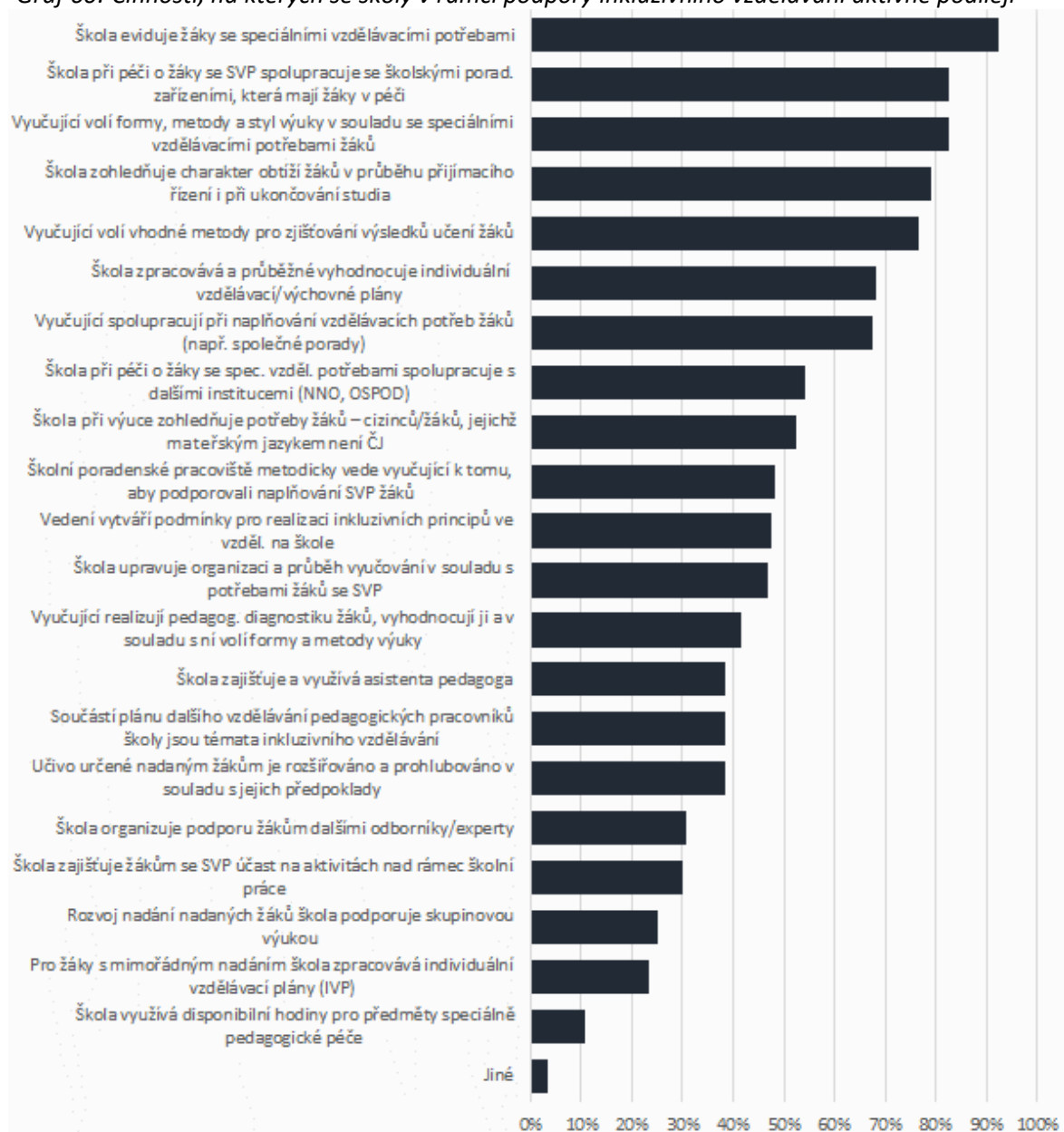
zaměření na žáky se SVP je situace u praktických škol odlišná - aktivity spadající do pokročilé úrovně, kdy škola usiluje o zpracování komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání a pracuje s individuálními vzdělávacími plány žáků, realizují asi z 60 %. Aktivity spadající do nejvyšší úrovně realizuje většina typů škol spíše v menší míře. Výjimku tvoří praktické školy, kde je v rámci této úrovně realizováno 41 % aktivit a školy se dále ještě chtějí na tuto oblast zaměřit (předpokládaný posun o 13 %).

V rámci oblasti podpory inkluzivního vzdělávání se školy plánují zaměřit především na rozvoj aktivit spadající do nejvyšší úrovně. V případě SOU, SOŠ a gymnázií je v rámci nejvyšší úrovně předpokládán posun přibližně o 20 %. Výjimku pak tvoří VOŠ a konzervatoře. VOŠ plánují rozvoj především v rámci základní úrovně a konzervatoře se chtějí rozvíjet především v rámci pokročilé úrovně.

7.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

Většina škol v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání eviduje žáky se SVP (93 %). 83 % škol volí formy a metody v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Graf 60: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí

Školy v této oblasti také spolupracují se školskými poradenskými zařízeními (83 %) a více než polovina z nich i s dalšími institucemi (NNO, OSPOD). Většina škol zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (79 %) a vyučující v průběhu výuky volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (77 %). Školy dále zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací/výchovné plány (68 %) a vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků, například v rámci konání společných porad (68 %).

Více než polovina škol uvedla, že při výuce zohledňuje potřeby žáků cizinců a těch žáků, jejichž mateřským jazykem není český jazyk (53 %).

V rámci podpory inkluzivního vzdělávání probíhá spolupráce i metodická a organizační podpora na různých úrovních. Školní poradenská pracoviště metodicky vedou vyučující k tomu, aby podporovali naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků (48 %). Vedení škol vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (48 %) a upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se SVP (47 %). Vyučující dále realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují ji a v souladu s ní volí formy a metody výuky (42 %). Více než třetina škol (38 %) rovněž zajišťuje a využívá asistenta pedagoga.

Mezi další činnosti, které školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání realizují, patří vytváření plánů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jejichž tématem je rovněž inkluzivní vzdělávání (38 % škol), rozšiřování učiva nadaným žákům (38 %), organizace podpory žáků dalšími odborníky nebo experty (31 %). Dále školy zajišťují žákům se SVP účast na aktivitách nad rámec školní práce (30 %), podporují rozvoj žáků skupinovou výukou (25 %) a pro mimořádně nadané žáky zpracovávají individuální vzdělávací plány (23 %).

Zaměříme-li se na činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání podílejí v podrobnějším pohledu podle typu škol (viz příloha 22), pak napříč všemi typy patří mezi hlavní aktivity v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Druhou dominantní aktivitou, kterou uvádějí rovněž všechny typy škol, s výjimkou VOŠ je spolupráce při péči o žáky se SVP se školskými poradenskými zařízeními.

SOU dále velmi často zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i ukončování studia (85 %). Na **SOŠ** kromě výše uvedených aktivit vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu s potřebami žáků se SVP (59 %).

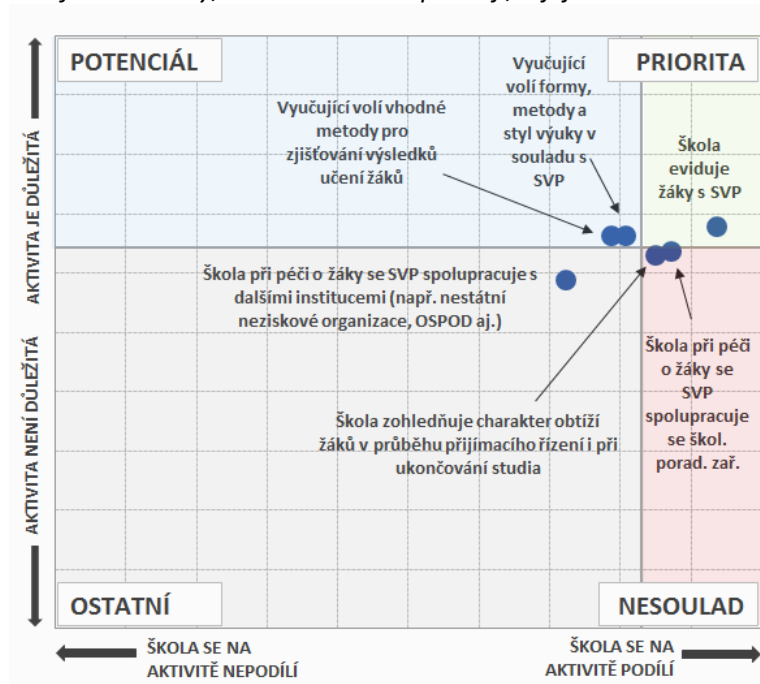
Podobná situace je na **gymnáziích**, kdy naprostá většina z nich eviduje žáky se SVP (95 %), vyučující volí styl a metody práce v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (88 %) a školy spolupracují při péči o žáky se SVP se školskými poradenskými zařízeními (83 %).

Na **VOŠ** vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu s potřebami žáků se SVP (89 %) a rovněž i vhodné metody pro zjišťování výsledků žáků (78 %) a dále evidují žáky se SVP (78 %) a zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací/výchovné plány (78 %). Rovněž **konzervatoře** evidují žáky se SVP, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními a zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací/výchovné plány.

Praktické školy specificky uvádějí, že ve velké míře upravují organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se SVP (92 %).

7.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Graf 61: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

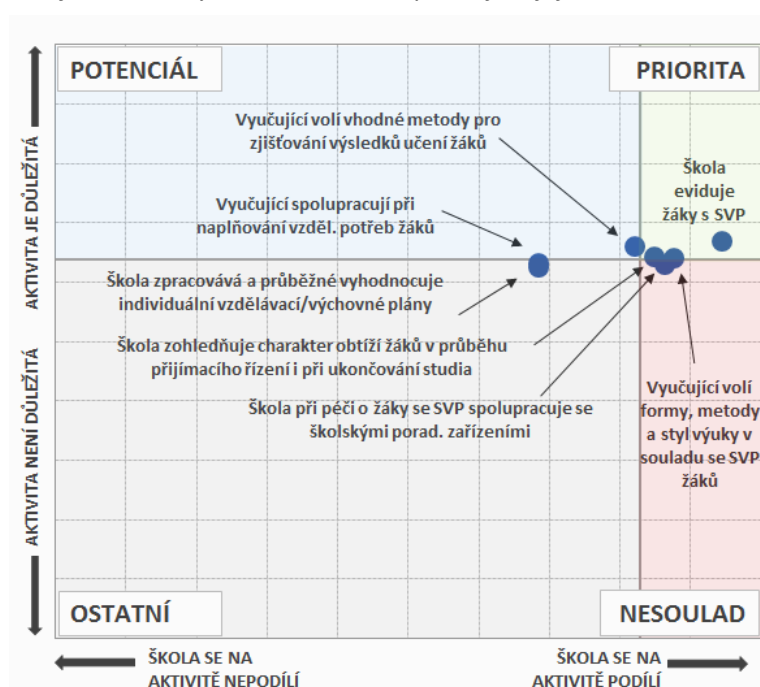

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje pro **SOU** prioritu zejména evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školy rovněž spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči, a zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia, ale těmto aktivitám přiřkládají menší význam. Potenciálně rozvojovými aktivitami pro SOU jsou pak volby vhodných metod pro výuku v souladu se speciálními

vzdělávacími potřebami žáků a volba vhodných metod zjišťování výsledků žáků. Tyto činnosti školy sice realizují v menší míře, ale přiřkládají jim relativně velký význam.

Graf 62: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

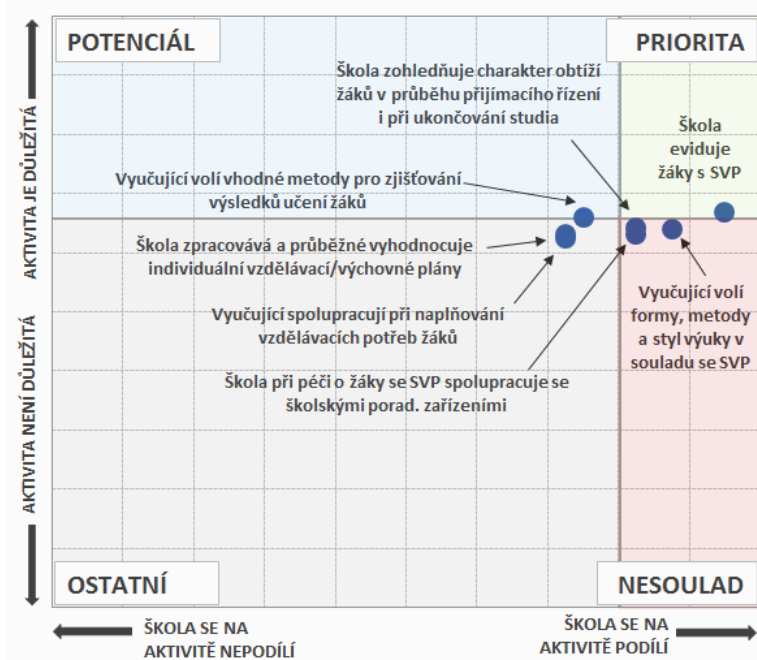

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje prioritu **SOŠ** evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tuto činnost realizují školy nejčastěji a zároveň ji ve srovnání s ostatními sledovanými položkami považují za relativně důležitou.

Vyučující dále volí formy a metody a styl výuky v souladu se SVP žáků, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními a zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia. Tyto aktivity

ale považují za méně důležité. Naopak k důležitým aktivitám, na kterých se ovšem školy podílejí méně často, a které tedy představují určitý potenciál rozvoje, patří volba vhodných metod zjišťování výsledků učení, spolupráce při naplňování potřeb žáků a zpracovávání a průběžné vyhodnocování individuálních vzdělávacích a výchovných plánů.

Graf 63: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v rámci realizace inkluzivního vzdělávání představuje prioritu pro **gymnázia**, podobně jako v případě SOU a SOŠ, evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Potenciálně důležitou aktivitou je pro gymnázia volba vhodných metod pro zjišťování výsledků učení žáků.

Vyučující na gymnáziích dále volí formy, metody a styl výuky v souladu se SVP žáků, spolupracují se školskými poradenskými zařízeními

a zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia, tyto ale hodnotí jako méně důležité.

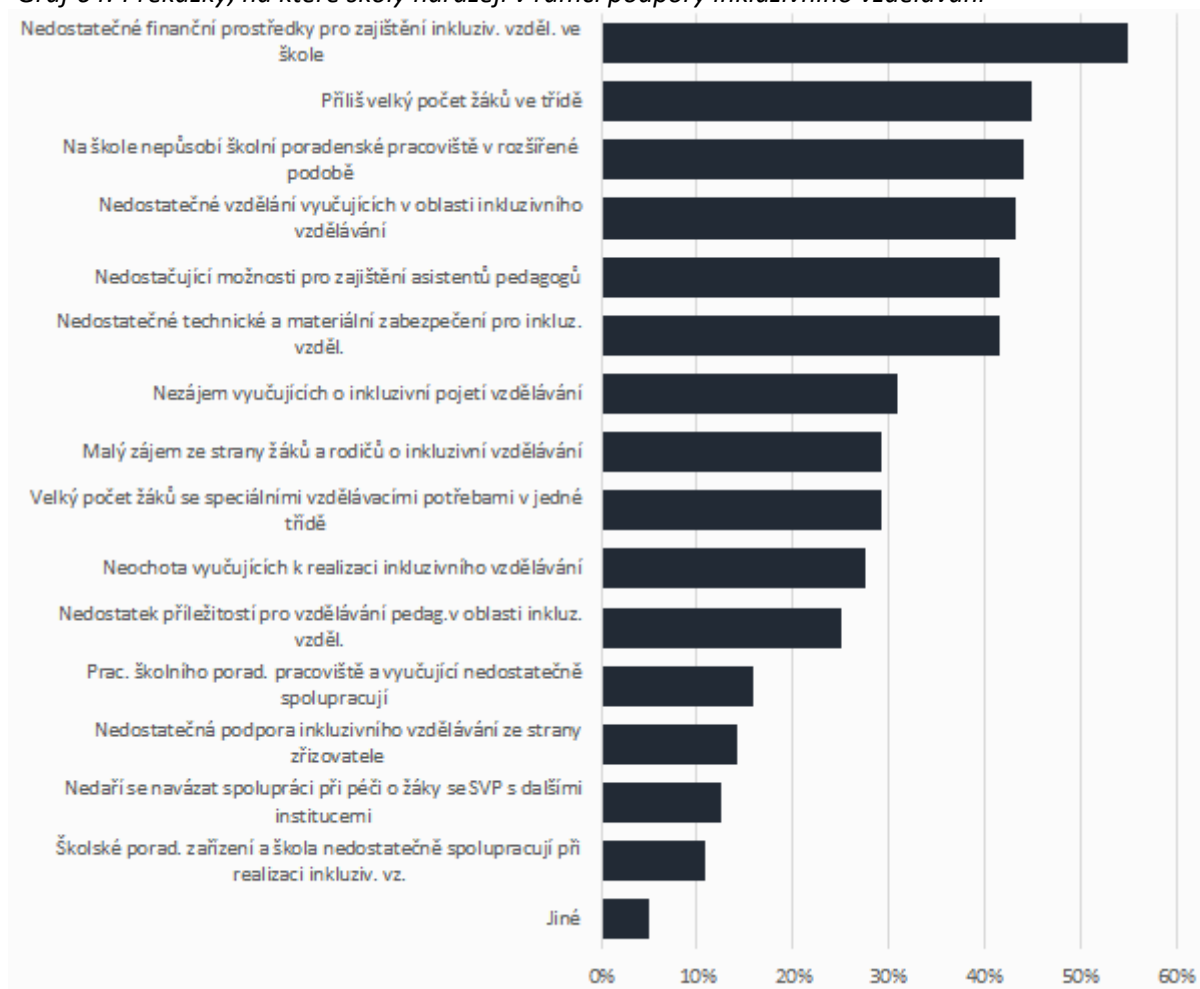
7.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Školy při realizaci činností v rámci rozvoje inkluzivního vzdělávání naráží především na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání (55 %), dále uvádějí příliš velký počet žáků ve třídě (45 %), chybějící vhodné podmínky, kdy na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (44 %). Problémem je dále nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (43 %), nedostačující možnosti zajištění asistentů pedagoga (42 %) a nedostatečné technické a materiální zajištění (42 %).

Mezi překážky, které uvádí asi třetina škol, patří dále nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání (31 %), malý zájem o inkluzivní vzdělávání ze strany žáků a rodičů (29 %), velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě (29 %) a neochota vyučujících k realizaci inkluzivního vzdělávání (28 %). Asi čtvrtina škol uvádí mezi překážkami i nedostatek příležitostí pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání (25 %).

Méně než pětina škol dále jako překážky rozvoje inkluzivního vzdělávání uvedla nedostatečnou spolupráci pracovníků školního poradenského pracoviště a vyučujících (16 %), nedostatečnou podporu inkluzivního vzdělávání ze strany zřizovatele (14 %), školám se také v menší míře nedaří navázat při péči o žáky se SVP spolupráci s dalšími institucemi (13 %) a 11 % škol má problémy se spoluprací se školskými poradenskými zařízeními.

Graf 64: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Podíváme-li se na nejčastější překážky v oblasti rozvoje inkluzivního vzdělávání podle jednotlivých typů škol (viz příloha 23), pak pro **SOU** je významnou překážkou nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (62 %) a dále školy rovněž uvádějí nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (49 %) a nedostatečné technické a materiální zabezpečení (49 %).

Na **SOŠ** jsou významnou překážkou rovněž nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (55 %) a nedostatečné technické a materiální zabezpečení (48 %). Na rozdíl od SOU ovšem jako problém SOŠ zdůrazňují také příliš vysoký počet žáků ve třídách (51 %).

Gymnázia relativně častěji uváděla, kromě nedostatečných finančních prostředků (68 %) i to že vyučující nemají dostatečné vzdělání v oblasti inkluzivního vzdělávání (65 %) a že na školách nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (55 %).

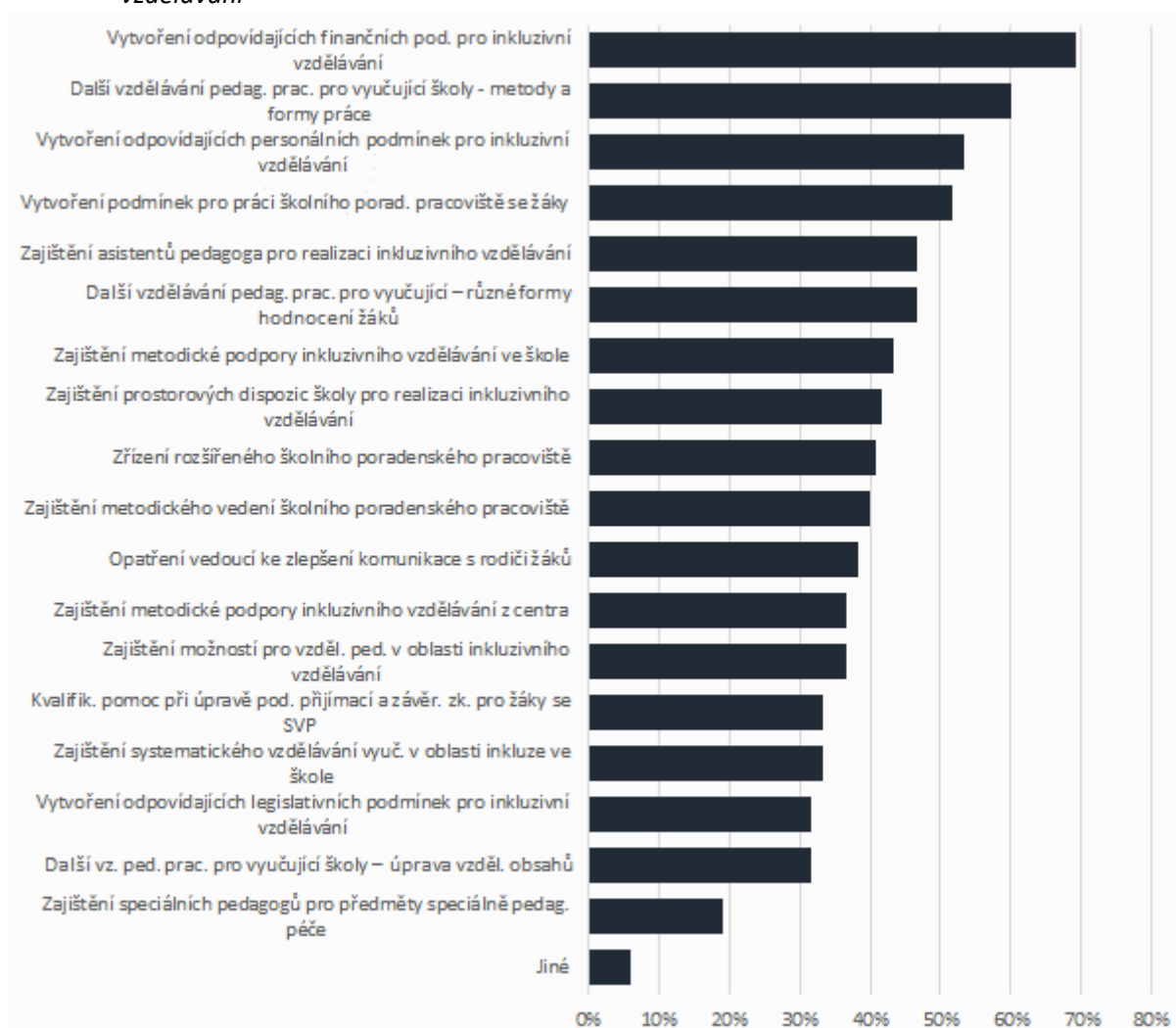
VOŠ podobně jako SOŠ uvádějí příliš vysoký počet žáků ve třídách (56 %) a rovněž nedostatek možností vzdělávání pedagogů v této oblasti (56 %). **Konzervatoře a praktické školy** mimo nedostatečné finanční prostředky narážejí na problémy především v souvislosti s malým zájmem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání a nezájmem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání. **Praktické školy** se potýkají s nedostačující možností zajištění asistentů pedagogů (42 %), absencí školního poradenského pracoviště v rozšířené podobě (25 %) a velkým počtem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě (25 %).

7.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K dosažení cíle v rozvoji inkluzivního vzdělávání by školy nejčastěji potřebovaly vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (69 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy v oblasti metod a forem práce a organizaci vzdělávání (60 %). K dalším opatřením patří vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (53 %) a podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (52 %).

Necelá polovina škol uvádí mezi potřebnými opatřeními zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (47 %), další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující v oblasti forem hodnocení žáků (47 %) a zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (43 %).

Graf 65: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Kolem 40 % škol mezi potřebnými opatřeními udává zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (42 %), zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště (41 %) a zajištění metodického vedení školního poradenského pracoviště (40 %). Podle více než třetiny škol patří mezi potřebná opatření vedoucí ke zlepšení v této oblasti zejména komunikace s rodiči žáků (38 %), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra (37 %) a zajištění možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání (37 %). Rovněž je potřebná kvalifikovaná pomoc při úpravě

podmínek přijímacích a závěrečných zkoušek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (33 %) a zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze na škole (33 %). Více než 30 % škol dále uvádí potřebu vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání a další vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti úpravy vzdělávacích obsahů. S nižší frekvencí je pak zmiňována potřeba zajištění speciálních pedagogů pro předměty speciálně pedagogické péče.

Zaměříme-li se na potřebná opatření podrobněji z pohledu jednotlivých typů škol (viz příloha 24), pak k dosažení cíle v rozvoji inkluzivního vzdělávání většina typů odborných škol (SOU, SOŠ i VOŠ) a gymnázia nejčastěji potřebují vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání. **SOU** dále potřebují další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy v oblasti metod a forem práce (66 %) a vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (53 %). **SOŠ**, podobně jako **SOU**, potřebují další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy v oblasti metod a forem práce (67 %) a dále zdůrazňují potřebu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v různých formách hodnocení žáků (56 %).

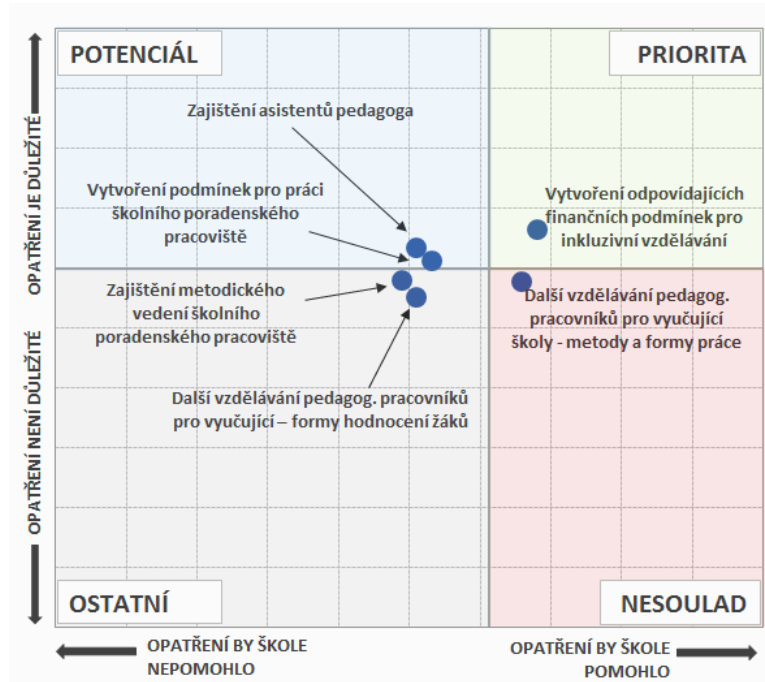
Pro **gymnázia** je podstatné vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (75 %) a více než polovina gymnázií jako významné opatření uvádí rovněž potřebu zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (58 %).

VOŠ potřebují kromě vytvoření odpovídajících finančních (67 %) i personálních (56 %) podmínek další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy, a to jak v oblasti metod a forem práce, tak i různých forem hodnocení žáků (shodně 56 %). Podstatné je pro ně i zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání na škole (též 56 %).

Pro **praktické školy a konzervatoře** je potřebné zejména další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce a vytvoření podmínek pro práci školního pedagogického pracoviště se žáky. Podstatné jsou i personální podmínky a v případě praktických škol zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště.

7.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Graf 66: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

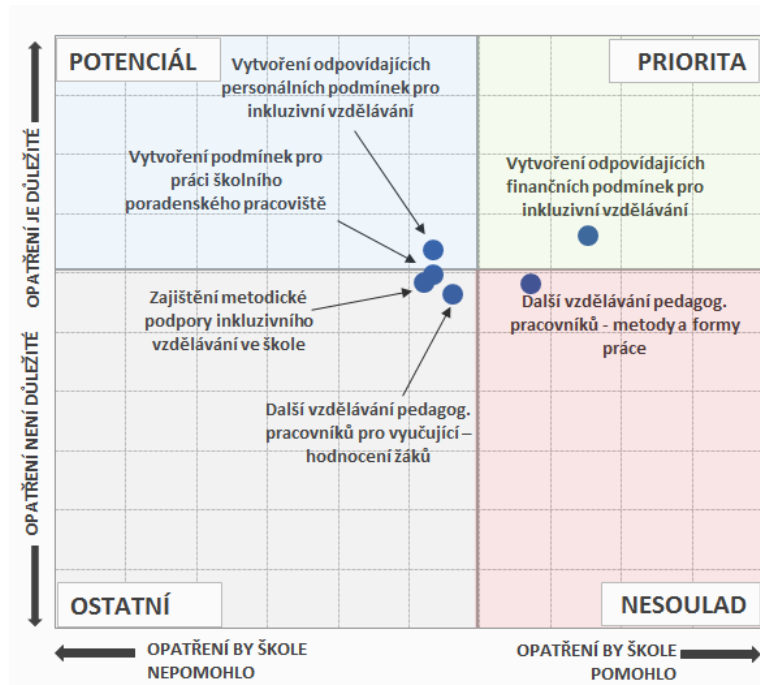

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje největší prioritu **SOU** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání. Toto opatření zmiňovaly školy nejčastěji a zároveň mu ve srovnání s ostatními sledovanými položkami přiřadily největší význam.

Důležitými opatřeními jsou pro školy také zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání

a vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště. Vzhledem k tomu, že tato opatření zmiňoval menší podíl škol, představují pro SOU potenciál rozvoje v této oblasti. SOU by dále uvítaly další vzdělávání pedagogických pracovníků především v oblasti metod a forem práce i přesto, že toto opatření nepovažují za příliš důležité.

Graf 67: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

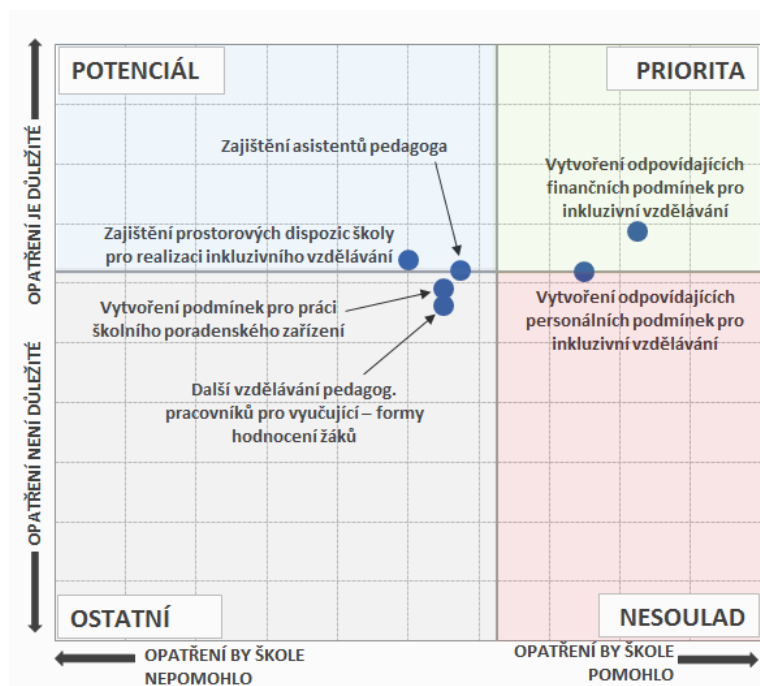

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje největší prioritu **SOŠ** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání.

Pro školy důležitými rozvojovými opatřeními jsou také vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání a vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště. Vzhledem k tomu, že tato opatření zmiňoval menší podíl škol, představují pro SOŠ potenciál rozvoje v této oblasti.

SOŠ by dále uvítaly také další vzdělávání pedagogických pracovníků především v oblasti metod a forem práce i přesto, že toto opatření nepovažují za příliš důležité.

Graf 68: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření realizace inkluzivního vzdělávání na školách představuje největší prioritu **gymnázií** vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání a do jisté míry také vytvoření odpovídajících personálních podmínek.

Dalšími pro gymnázia důležitými opatřeními jsou zajištění asistentů pedagoga a zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání. Vzhledem k tomu, že tato opatření zmiňoval menší podíl škol, představují pro gymnázia potenciál dalšího

rozvoje v této oblasti.

7.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora inkluzivního vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

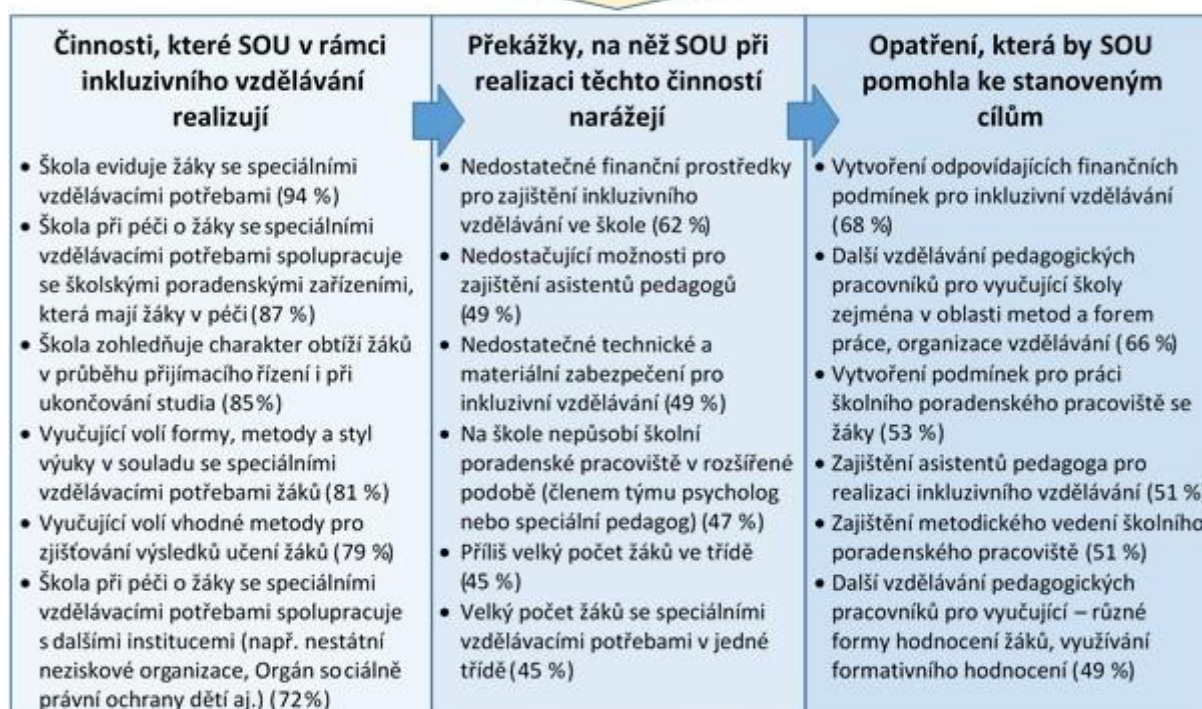
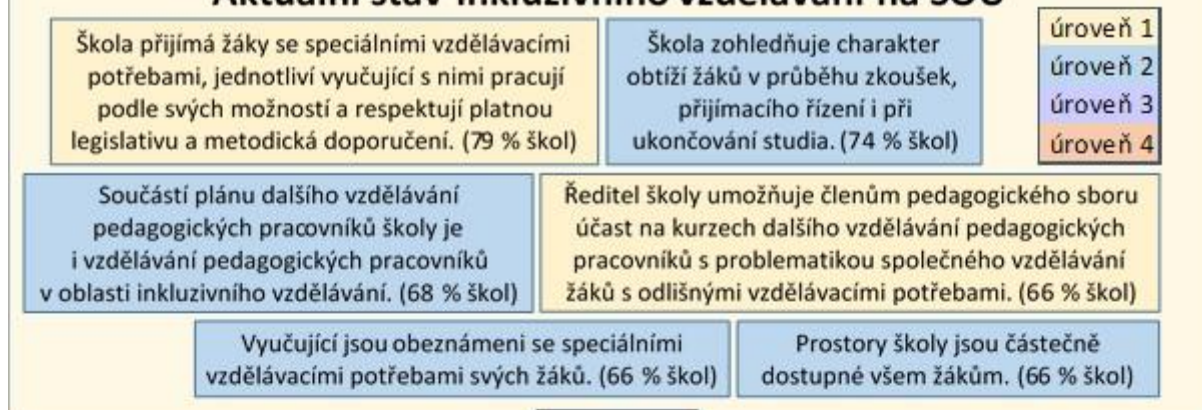
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

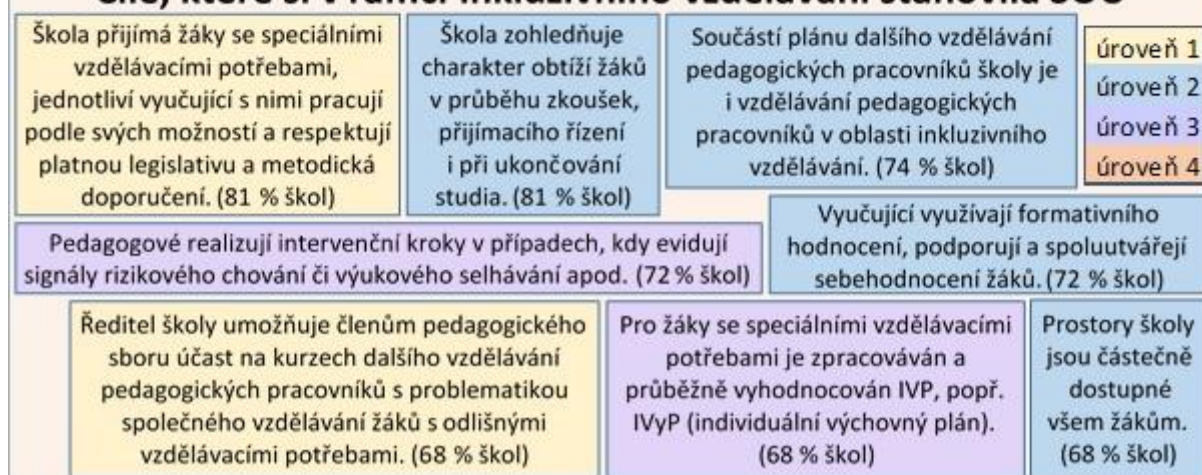
V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOU

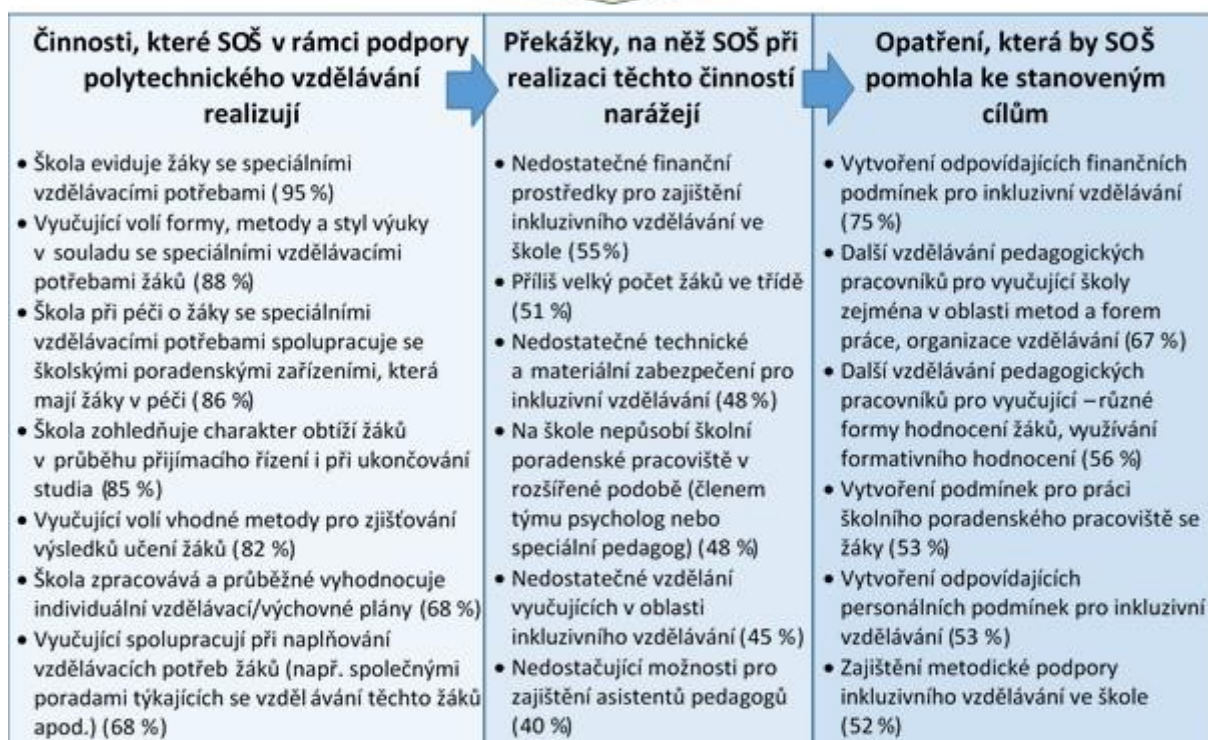
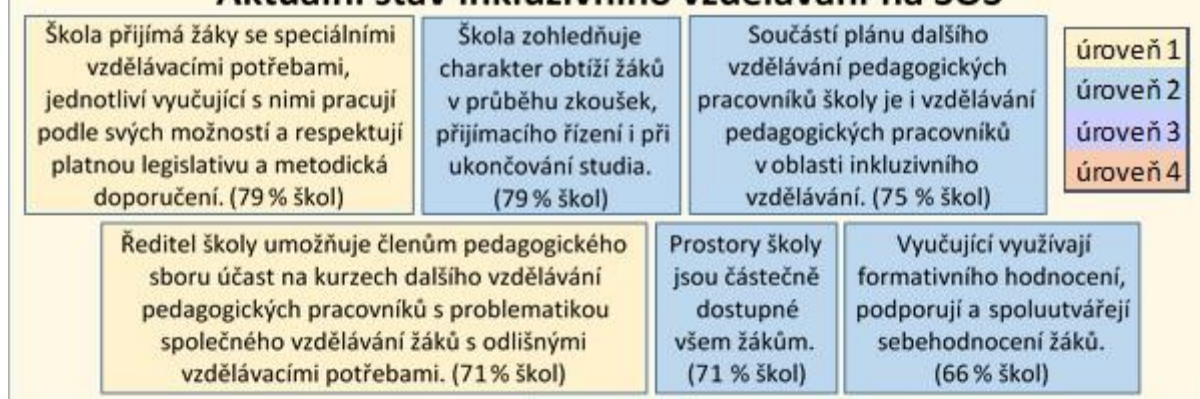

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila SOU

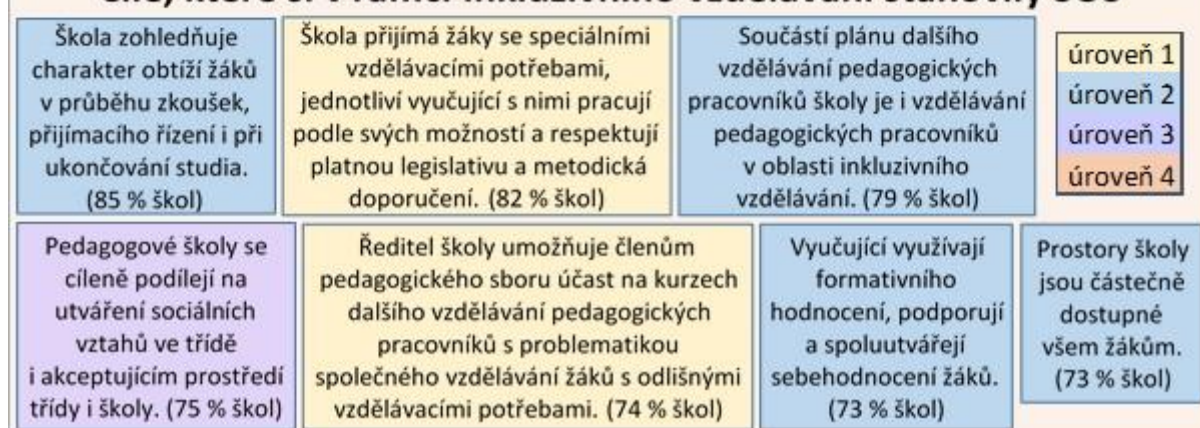

* Každé schéma zobrazuje prvních 6-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOŠ

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovily SOŠ

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na gymnáziích

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (88 % škol)

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (83 % škol)

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (75 % škol)

Součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání. (73 % škol)

Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (68 % škol)

Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (63 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Činnosti, které gymnázia v rámci inkluzivního vzdělávání realizují

- Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (95 %)
- Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (88 %)
- Škola při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči (83 %)
- Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (83 %)
- Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (75 %)
- Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány (73 %)
- Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto žáků apod.) (73 %)

Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (68 %)
- Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (65 %)
- Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (členem týmu psycholog nebo speciální pedagog) (55 %)
- Příliš velký počet žáků ve třídě (53 %)
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (50 %)
- Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (48 %)

Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům

- Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (83 %)
- Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (75 %)
- Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (58 %)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy zejména v oblasti metod a forem práce, organizace vzdělávání (55 %)
- Vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (55 %)
- Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (50 %)

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila gymnázia

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (90 % škol)

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (90 % škol)

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (78 % škol)

Součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je i vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání. (78 % škol)

Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (75 % škol)

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zpracováván a průběžně vyhodnocován IVP, popř. IVYP (individuální výchovný plán). (73 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 21: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání
a předpokládaný posun – podle typu školy*

			Současná úroveň		Předpokládaný posun
SOU (N=47)	Průměrná úroveň		35%		+ 16%
	Základní úroveň		62%		+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň		50%		+ 9%
	Pokročilá úroveň		38%		+ 15%
	Nejvyšší úroveň		20%		+ 23%
SOŠ (N=73)	Průměrná úroveň		35%		+ 16%
	Základní úroveň		65%		+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň		56%		+ 9%
	Pokročilá úroveň		35%		+ 16%
	Nejvyšší úroveň		19%		+ 22%
Gymnázium (N=40)	Průměrná úroveň		30%		+ 18%
	Základní úroveň		64%		+ 5%
	Mírně pokročilá úroveň		50%		+ 14%
	Pokročilá úroveň		29%		+ 19%
	Nejvyšší úroveň		15%		+ 21%
VOŠ (N=9)	Průměrná úroveň		26%		+ 5%
	Základní úroveň		56%		+ 11%
	Mírně pokročilá úroveň		54%		+ 1%
	Pokročilá úroveň		17%		+ 5%
	Nejvyšší úroveň		11%		+ 7%
Konzervatoř (N=2)	Průměrná úroveň		15%		+ 16%
	Základní úroveň		50%		+ 13%
	Mírně pokročilá úroveň		35%		+ 5%
	Pokročilá úroveň		6%		+ 22%
	Nejvyšší úroveň		6%		+ 19%
Praktická škola (N=12)	Průměrná úroveň		51%		+ 10%
	Základní úroveň		69%		+ 8%
	Mírně pokročilá úroveň		51%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		60%		+ 11%
	Nejvyšší úroveň		41%		+ 13%

*Příloha 22: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí –
podle typu školy*

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	44	94%	111	93%
	Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými porad. zařízeními, která mají žáky v péči	41	87%	99	83%
	Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia	40	85%	95	79%
SOŠ (N=73)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	51	70%	111	93%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků	43	59%	99	83%
	Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými porad. zařízeními, která mají žáky v péči	40	55%	99	83%
Gymnázium (N=40)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	38	95%	111	93%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků	35	88%	99	83%
	Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými porad. zařízeními, která mají žáky v péči	33	83%	99	83%
VOŠ (N=9)	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků	8	89%	99	83%
	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	7	78%	111	93%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	7	78%	92	77%
	Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány	7	78%	82	68%
Konzervatoř (N=2)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	2	100%	111	93%
	Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými porad. zařízeními, která mají žáky v péči	1	50%	99	83%
	Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány	1	50%	99	68%
Praktická škola (N=12)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	11	92%	111	93%
	Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými porad. zařízeními, která mají žáky v péči	11	92%	99	83%
	Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se SVP	11	92%	56	47%

Příloha 23: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluziv. vzděl. ve škole	29	62%	66	55%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	23	49%	50	42%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluz. vzděl.	23	49%	50	42%
SOŠ (N=73)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluziv. vzděl. ve škole	40	55%	66	55%
	Příliš velký počet žáků ve třídě	37	51%	54	45%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluz. vzděl.	35	48%	50	42%
Gymnázium (N=40)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluziv. vzděl. ve škole	27	68%	66	55%
	Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	26	65%	52	43%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	22	55%	53	44%
VOŠ (N=9)	Příliš velký počet žáků ve třídě	5	56%	54	45%
	Nedostatek příležitostí pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzděl.	5	56%	30	25%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluziv. vzděl. ve škole	4	44%	66	55%
Konzervatoř (N=2)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	1	50%	66	55%
	Malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání	1	50%	35	29%
	Nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání	1	50%	37	31%
Praktická škola (N=12)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluziv. vzděl. ve škole	6	50%	66	55%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	5	42%	50	42%
	Malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání	3	25%	35	29%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	3	25%	53	31%
	Velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě	3	25%	35	44%
	Nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání	3	25%	37	29%

Příloha 24: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	Vytvoření odpovídajících finančních pod. pro inkluzivní vzdělávání	32	68%	83	69%
	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující školy - metody a formy práce	31	66%	72	60%
	Vytvoření podmínek pro práci školního porad. pracoviště se žáky	25	53%	62	52%
SOŠ (N=73)	Vytvoření odpovídajících finančních pod. pro inkluzivní vzdělávání	55	75%	83	69%
	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující školy - metody a formy práce	49	67%	72	53%
	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující – různé formy hodnocení žáků	41	56%	56	47%
Gymnázium (N=40)	Vytvoření odpovídajících finančních pod. pro inkluzivní vzdělávání	33	83%	83	69%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	30	75%	64	53%
	Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	23	58%	56	47%
VOŠ (N=9)	Vytvoření odpovídajících finančních pod. pro inkluzivní vzdělávání	6	67%	83	69%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	5	56%	64	53%
	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující školy - metody a formy práce	5	56%	72	60%
	Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole	5	56%	52	43%
Konzervatoř (N=2)	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující školy - metody a formy práce	1	50%	72	60%
	Vytvoření podmínek pro práci školního porad. pracoviště se žáky	1	50%	62	52%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	1	50%	64	53%
Praktická škola (N=12)	Další vzdělávání pedagog. prac. pro vyučující školy - metody a formy práce	8	67%	72	60%
	Vytvoření podmínek pro práci školního porad. pracoviště se žáky	8	67%	62	52%
	Zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště	8	67%	49	41%

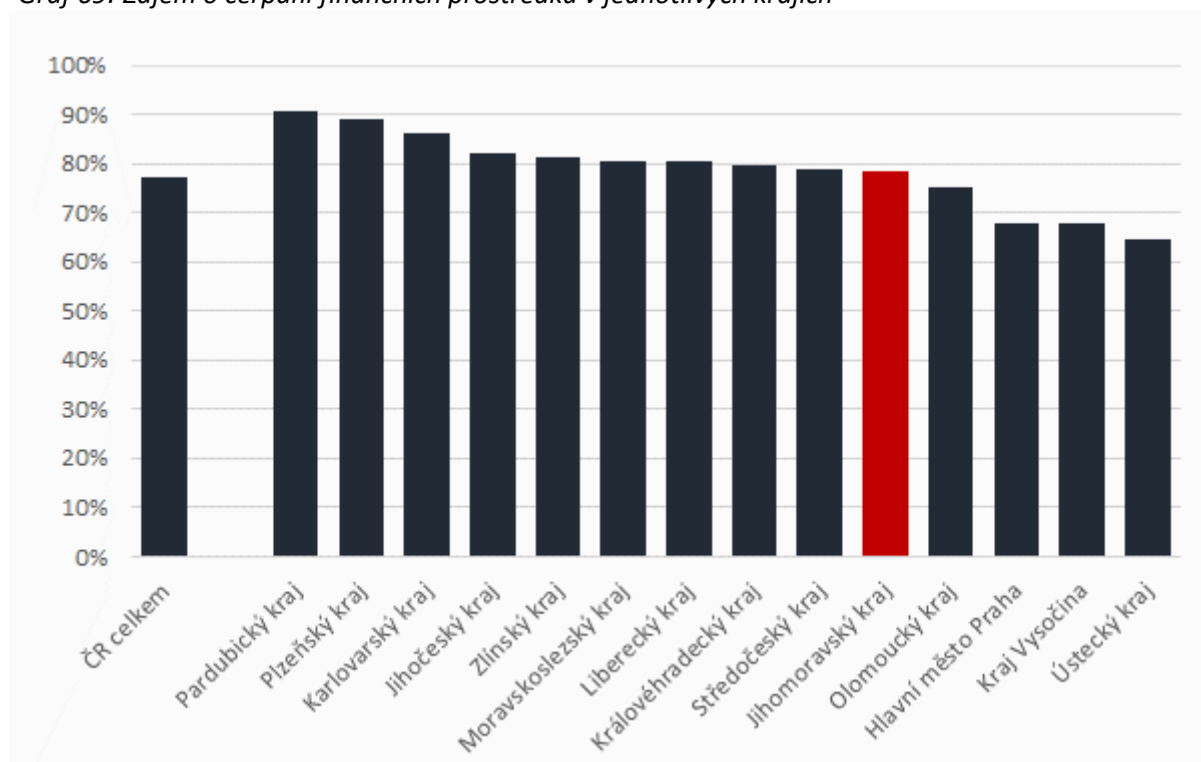
8 Podpora infrastruktury škol – investiční část

8.1 Zájem škol o čerpání investic v Jihomoravském kraji

Ve srovnání s ostatními kraji ČR projevily školy v Jihomoravském kraji (podobně jako ve Středočeském kraji) průměrný zájem o čerpání finančních prostředků (78 %). To odpovídá i skutečnosti, že rozvoj infrastruktury škol je z hlediska porovnání s ostatními kraji rovněž přibližně na úrovni průměru.

Vyšší zájem o čerpání finančních prostředků projevily školy v krajích Pardubickém (91 %), Plzeňském (89 %), Karlovarském (86 %), Jihočeském (82 %) a Zlínském (81 %).

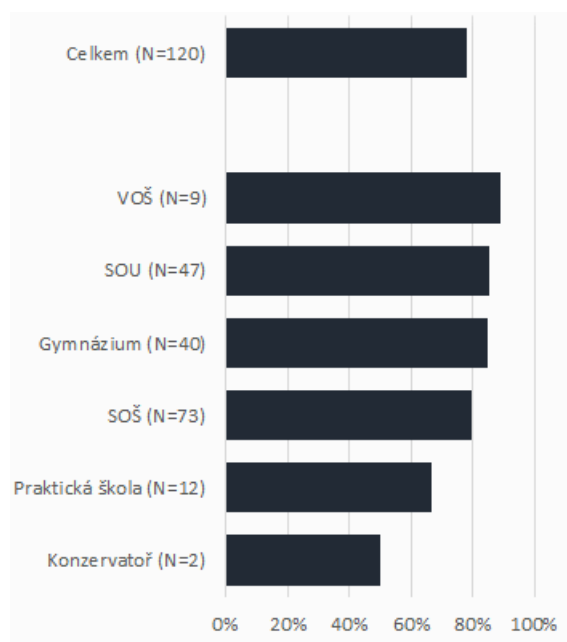
Graf 69: Zájem o čerpání finančních prostředků v jednotlivých krajích

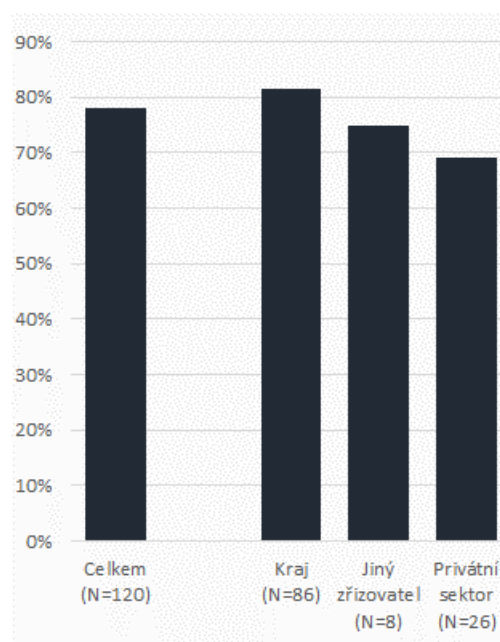
Zaměříme-li se na jednotlivé typy škol ve vztahu k jejich zájmu o čerpání finančních prostředků, pak největší zájem o čerpání finančních prostředků projevily VOŠ (89 %), dále gymnázia a SOU (shodně 85 %). Mírně nižší zájem čerpat finanční prostředky vyjádřily SOŠ (kolem 79 %). Mírně nižší zájem o čerpání finančních prostředků mají praktické školy (67 %) a nejnižší konzervatoře. To je zřejmě ovlivněno i skutečností, že těchto škol je v kraji velmi málo.

Podíváme-li se podrobněji na zájem o čerpání finančních prostředků z hlediska škol podle jejich zřizovatelů, pak největší zájem o čerpání finančních prostředků projevily školy, jejichž zřizovatelem je kraj (81 %). Soukromých škol je v tomto kraji pouze 26 a zájem o čerpání finančních prostředků projevilo 69 % z nich. Škol, které mají jiného zřizovatele, je v kraji jen 8, přitom zájem o čerpání finančních prostředků mělo 75 % z nich.

Graf 70: Zájem o čerpání finančních prostředků podle typu školy

Graf 71: Zájem o čerpání finančních prostředků podle zřizovatele školy

8.2 Preferované oblasti čerpání finančních prostředků

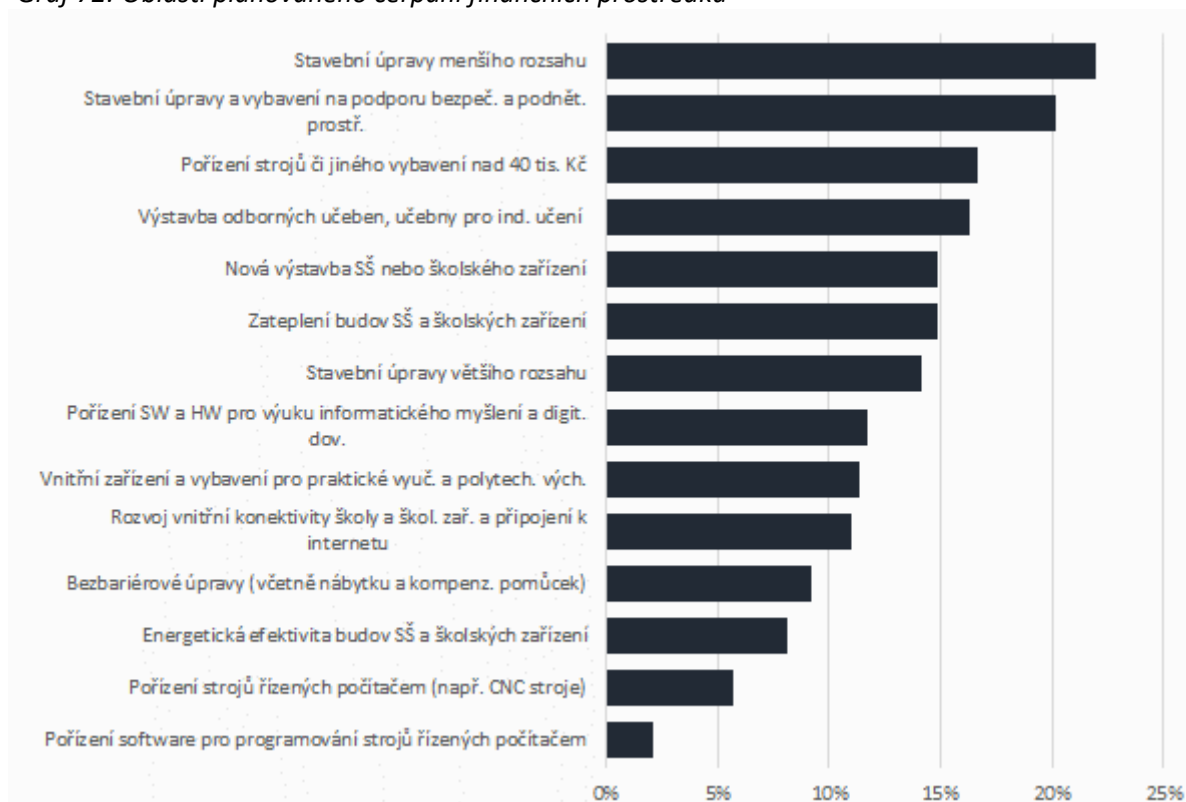
Mezi oblasti, v jejichž rámci školy nejčastěji plánují čerpání finančních prostředků, patří stavební úpravy menšího rozsahu (22 %), stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (20 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč (17 %) a výstavba odborných učeben a učeben pro individuální učení (16 %).

Kolem 15 % škol uvádí jako preferovanou oblast čerpání finančních prostředků novou výstavbu střední školy nebo školského zařízení a dále zateplení budov školy a školských zařízení. Podobné procento škol uvádí potřebu stavebních úprav většího rozsahu (14 %).

Více než 10 % škol uvedlo jako plánované oblasti čerpání finančních prostředků pořízení softwaru a hardwaru pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností (12 %), vnitřního zařízení a vybavení pro praktické vyučování a polytechnickou výchovu (11 %) a dále pro rozvoj vnitřní konektivity školy (též 11 %).

K oblastem, ve kterých školy plánují čerpání finančních prostředků naopak nejméně často, patří pořízení software pro programování strojů řízených počítačem pro praktické vyučování a pořízení strojů řízených počítačem pro praktické vyučování.

Graf 72: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

Zaměříme-li se podrobněji na preferované oblasti čerpání finančních prostředků podle typů škol (Tab. 3), pak napříč odbornými školami (SOU, SOŠ i VOŠ) a gymnázii jsou jednou z nejčastěji uváděných oblastí, ve kterých školy plánují čerpání finančních prostředků, stavební úpravy menšího rozsahu. V případě konzervatoří a praktických škol se pak jedná o stavební úpravy většího rozsahu.

Na **SOU** i **SOŠ** patří mezi další uváděné oblasti pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč a vnitřní zařízení a materiálové vybavení pro realizaci praktického vyučování a polytechnické výchovy.

V případě **gymnází** jsou priority v oblastech čerpání finančních prostředků rovnoměrně rozložené mezi oblastí týkající se stavebních úprav menšího rozsahu (22 %), stavebních úprav a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (22 %) a výstavby odborných učeben a učeben pro individuální učení (21 %).

VOŠ kromě již zmíněných stavebních úprav menšího rozsahu (38 %) potřebují stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného prostředí, zateplení budov a případně i novou výstavbu školy nebo školského zařízení (shodně 29 %).

Praktické školy potřebují nejčastěji stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (21 %), dále pak stavební úpravy většího rozsahu (17 %), pořízení strojů či jiného vybavení nad 40. tis. (13 %). Specifickým požadavkem, který se vztahuje k tomuto typu školy, jsou bezbariérové úpravy, včetně nábytku a kompenzačních pomůcek (13 %).

Tab. 3: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=40)	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	37	31%	47	17%
	Vnitřní zařízení a materiálové vybavení pro realizaci prakt. vyuč. a polytech. vých.	29	24%	47	17%
	Stavební úpravy menšího rozsahu	27	23%	62	22%
SOŠ (N=58)	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	46	26%	47	17%
	Stavební úpravy menšího rozsahu	42	24%	62	22%
	Vnitřní zařízení a materiálové vybavení pro realizaci prakt. vyuč. a polytech. vých.	39	22%	47	17%
Gymnázium (N=34)	Stavební úpravy menšího rozsahu	22	22%	62	35%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	22	22%	57	39%
	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení	21	21%	46	46%
VOŠ (N=8)	Stavební úpravy menšího rozsahu	8	38%	62	22%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	7	29%	57	20%
	Zateplení budov SŠ a školských zařízení	7	29%	42	15%
	Nová výstavba (včetně vybavení interiéru a exteriéru) SŠ nebo školského zařízení	7	29%	35	12%
Konzervatoř (N=1)	Stavební úpravy většího rozsahu	1	50%	40	14%
Praktická škola (N=8)	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	5	21%	57	20%
	Stavební úpravy většího rozsahu	4	17%	40	14%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	3	13%	47	17%
	Bezbariérové úpravy ve SŠ a školských zařízeních včetně vybavení nábytkem	3	13%	26	9%

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

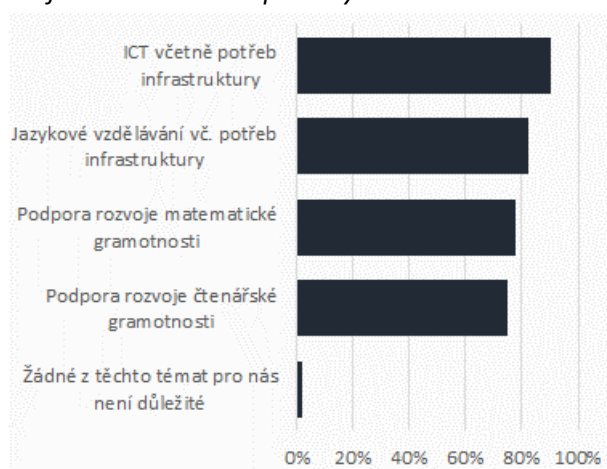
9 Nepovinné oblasti

Kromě výše uvedených tzv. povinných oblastí školy mohly uvést i důležitost dalších, tzv. nepovinných oblastí, ke kterým patří jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury, ICT včetně potřeb infrastruktury, podpory digitálních kompetencí a konektivity škol a dále podporu rozvoje matematiké a čtenářské gramotnosti.

9.1 Důležitost nepovinných oblastí

Pro 98 % škol je alespoň jedna z tzv. nepovinných oblastí důležitá. Nejdůležitější je pro školy zajištění ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol), kterou uvedlo 90 % škol, dále jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury (83 %).

Graf 73: Důležitost nepovinných oblastí

Mírně nižší důležitost přikládají školy potřebě podpory rozvoje matematické gramotnosti (78 %) a rozvoji čtenářské gramotnosti (75 %).

Zaměříme-li se opět na důležitost nepovinných oblastí podle jednotlivých typů škol, pak odborné školy **SOU**, **SOŠ** i **VOŠ** označily za nejdůležitější nepovinnou oblast ICT, včetně potřeb infrastruktury. Dalšími důležitými oblastmi je pro školy jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury a na pomyslném třetím místě se pak umístila podpora rozvoje matematické gramotnosti.

Na **gymnáziích** je prioritou jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury (100 %) a další nepovinné oblasti označilo jako důležité 95 % škol.

Na **konzervatořích** je nejčastěji uváděna potřeba podpory jazykového vzdělávání a čtenářské gramotnosti (shodně 100 %). V **praktických školách** je nejdůležitější opět ICT včetně potřeb infrastruktury (83 %) a podpora čtenářské a matematické gramotnosti (shodně 67 %). Naopak vzhledem k typu školy mezi priority nepatří podpora jazykového vzdělávání (17 %).

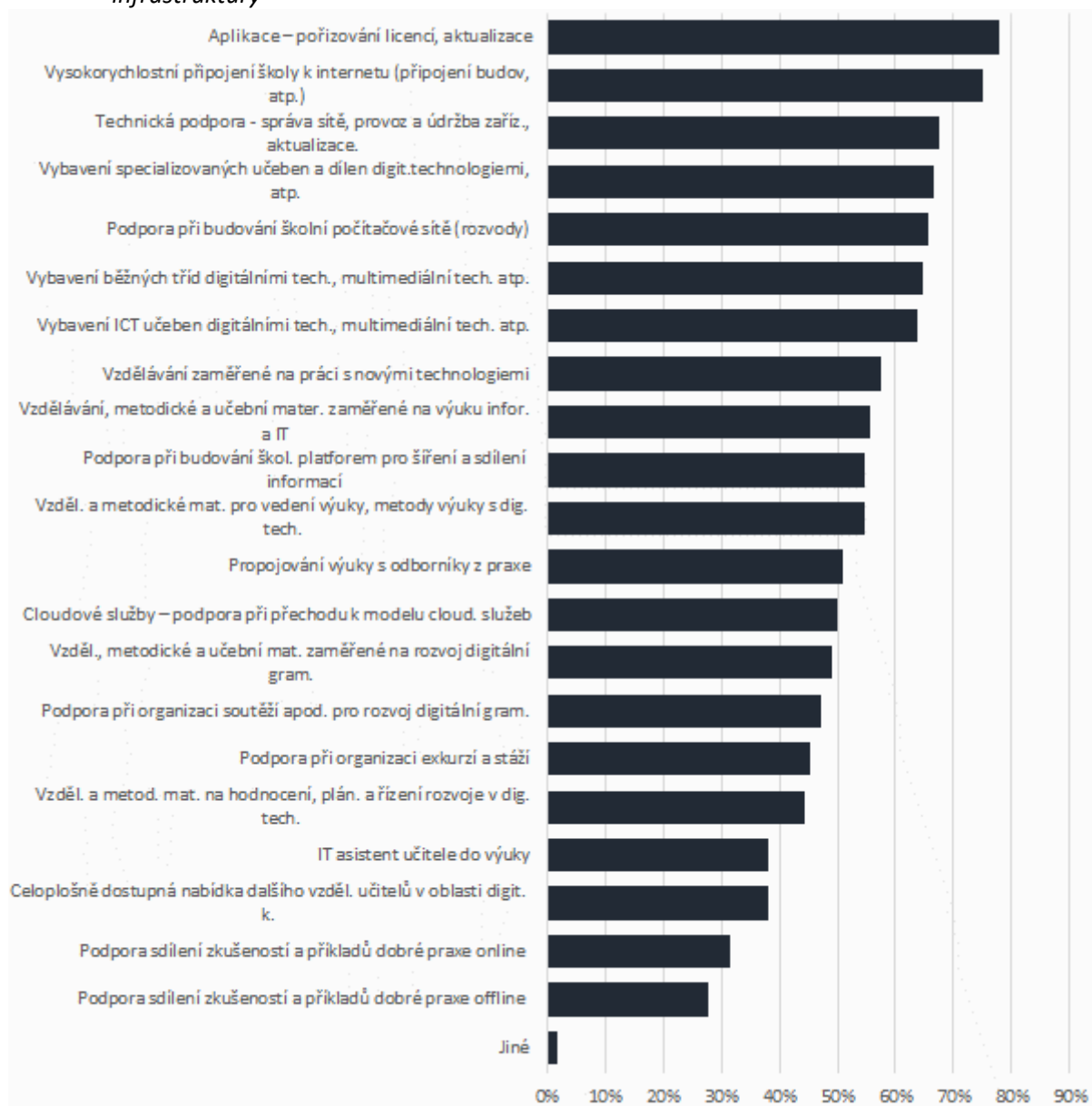
Tab. 4: Důležitost nepovinných oblastí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=47)	ICT včetně potřeb infrastruktury	41	87%	108	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	37	79%	99	83%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	36	77%	93	78%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	30	64%	90	75%
SOŠ (N=73)	ICT včetně potřeb infrastruktury	66	90%	108	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	64	88%	99	83%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	58	79%	93	78%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	52	71%	90	75%
Gymnázium (N=40)	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	40	100%	99	83%
	ICT včetně potřeb infrastruktury	38	95%	108	90%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	38	95%	93	78%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	38	95%	90	75%
VOŠ (N=9)	ICT včetně potřeb infrastruktury	7	89%	108	90%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	6	67%	99	83%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	6	44%	93	78%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	6	44%	90	75%
Konzervatoř (N=2)	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	2	100%	108	90%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2	100%	99	83%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	1	50%	90	75%
Praktická škola (N=12)	ICT včetně potřeb infrastruktury	10	83%	108	90%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	8	67%	93	78%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	8	67%	90	75%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	2	17%	99	83%

9.2 Opatření pro zlepšení v oblasti ict včetně potřeb infrastruktury

Nejdůležitější z tzv. nepovinných oblastí v Jihomoravském kraji jsou opatření v oblasti ICT, včetně rozvoje infrastruktury. Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v této oblasti, je pořizování licencí a aktualizace aplikací (78 %) a vysokorychlostní připojení školy k internetu (75 %).

Graf 74: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury

Důležitá je i technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařízení, aktualizace a upgrady, audity a podobně (68 %), vybavení specializovaných učeben, pracoven, laboratoří a dílen digitálními technologiemi, multimediální technikou atp. (67 %) a podpora při budování školní počítačové sítě, včetně například kabelových a bezdrátových rozvodů po areálu školy a další infrastruktury (66 %). Dále školy uvádějí i potřebu vybavení dalších, tedy nejen specializovaných, učeben (65 %) a učeben ICT (64 %).

Další důležitou skupinou opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT, představují různé formy vzdělávání a zajištění metodické podpory a materiálů. Zejména se jedná o vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi (57 %), vzdělávání, metodické a učební materiály zaměřené na výuku informatiky a IT (56 %), vzdělávání a metodické materiály pro vedení výuky, metody výuky s digitálními technologiemi (55 %), vzdělávání, metodické a učební materiály zaměřené na rozvoj digitální gramotnosti (49 %) či vzdělávání a metodické materiály na hodnocení, plánování a řízení rozvoje v digitálních technologiích (44 %). S nižší frekvencí je pak uváděna potřeba celoplošně dostupné nabídky dalšího vzdělávání učitelů v oblasti IT (38 %).

Asi polovina škol uvádí mezi potřebnými opatřeními i podporu při budování školních platforem pro šíření a sdílení informací (55 %) a podporu při přechodu k modelu cloudových služeb (50 %).

Důležitá opatření představují i oblasti související s podporou zájmu žáků o tuto problematiku, propojování výuky s odborníky z praxe (51 %), organizace soutěží pro rozvoj digitální gramotnosti (47 %), případně i pořádání exkurzí a stáží (45 %). Přibližně 38 % škol by potřebovala IT asistenta do výuky.

Opatřeními, která jsou v souvislosti s dosažením cílů v oblasti ICT, včetně potřeb infrastruktury uváděná naopak nejméně často, je podpora sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe online (31 %) či offline (28 %).

Zaměříme-li se na důležitost opatření v ICT ve vztahu k jednotlivým typům škol, jak je uvedeno v tabulce 5, pak napříč všemi typy odborných škol i gymnázií patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury, vysokorychlostní připojení školy k internetu a aplikace – pořizování licencí, aktualizace.

Na **SOU** je dále v popředí potřeba vybavení specializovaných učeben a dílen digitálními technologiemi (73 %). **SOŠ** kromě vysokorychlostního internetu (82 %) a aplikací (83 %) dále potřebují podporu při budování školní počítačové sítě (70 %) a vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi (70 %).

Na **gymnáziích** je dále uváděna potřeba vybavení specializovaných učeben, pracovních laboratoří a dílen digitálními technologiemi a multimediální technikou (76 %) a technická podpora správy sítě, údržby zařízení a podobně (76 %).

Na **VOŠ** je, podobně jako na ostatních typech škol, nejčastěji zmiňována potřeba aplikací (88 %), dále pak potřeba vybavení specializovaných učeben, pracovních laboratoří a dílen digitálními technologiemi a multimediální technikou (75 %), vybavení ICT učeben, vysokorychlostní připojení školy z internetu a cloudové služby (vše shodně 75 %).

Pro **konzervatoře** je důležitá podpora při budování školní počítačové sítě, vybavení běžných tříd digitálními technologiemi a multimediální technikou a technická podpora, včetně správy sítě (vše shodně 50 %).

Praktické školy uvádějí opět potřebu technické podpory, včetně správy sítě, dále vybavení běžných i specializovaných tříd a učeben technikou.

Tab. 5: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury – podle typu školy

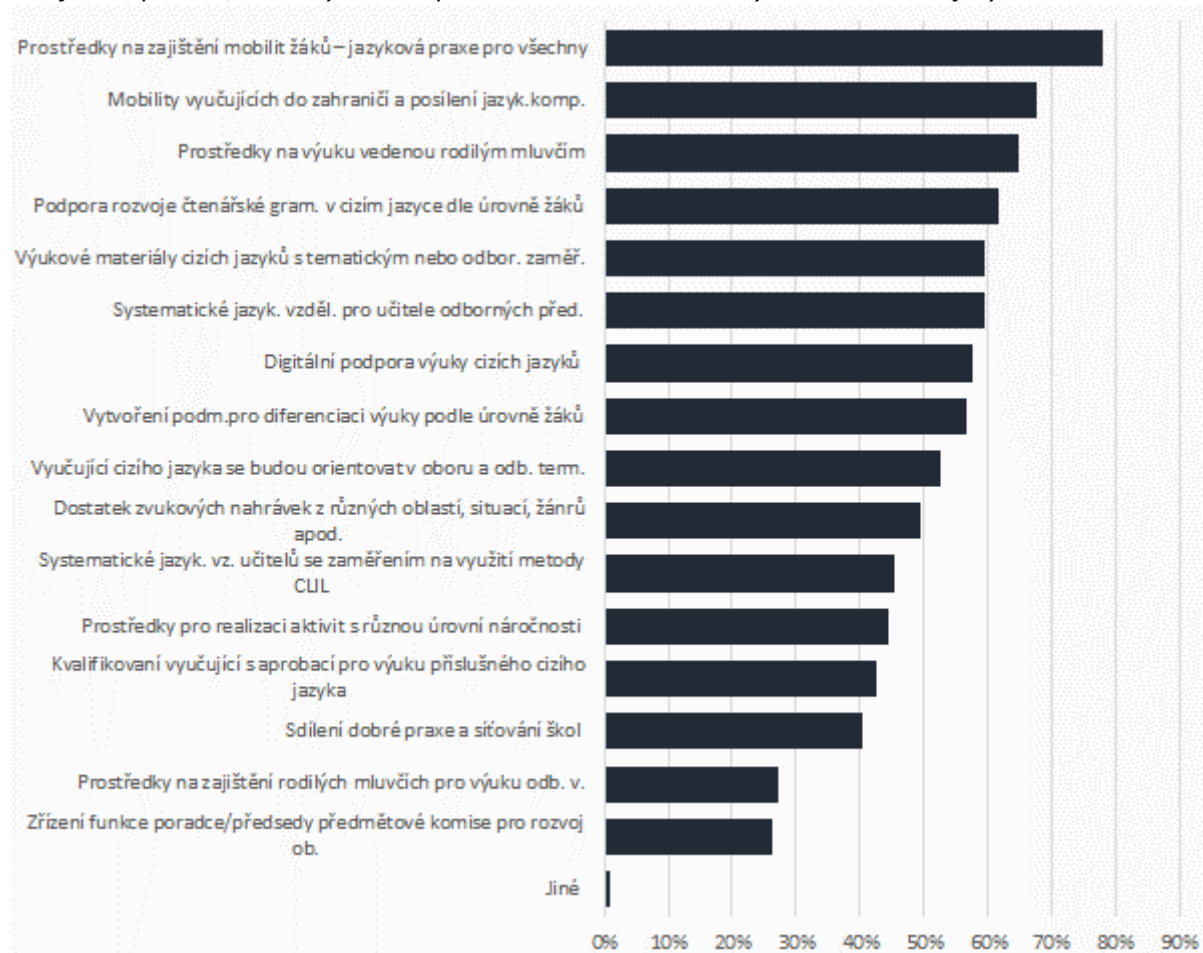
		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=41)	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení budov, atp.)	36	88%	81	75%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	33	80%	84	78%
	Vybavení specializovaných učeben a dílen digit. technologiemi, atp.	30	73%	72	67%
SOŠ (N=66)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	55	83%	84	78%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení budov, atp.)	54	82%	81	75%
	Podpora při budování školní počítačové sítě (rozvody)	46	70%	71	66%
	Vzdělávání zaměřené na práci s novými technologiemi	46	70%	62	57%
Gymnázium (N=38)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	32	84%	84	78%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení budov, atp.)	30	79%	81	75%
	Vybavení specializovaných učeben a dílen digit. technologiemi, atp.	29	76%	72	67%
	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařiz., aktualizace.	29	76%	73	68%
VOŠ (N=8)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	7	88%	84	78%
	Vybavení specializovaných učeben a dílen digit. technologiemi, atp.	6	75%	72	75%
	Vybavení ICT učeben digitálními tech., multimediální tech. atp.	6	75%	69	67%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu (připojení budov, atp.)	6	75%	81	64%
	Cloudové služby – podpora při přechodu k modelu cloud. služeb	6	75%	54	50%
Konzervatoř (N=2)	Podpora při budování školní počítačové sítě (rozvody)	1	50%	71	66%
	Vybavení běžných tříd digitálními tech., multimediální tech. atp.	1	50%	70	65%
	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařiz., aktualizace.	1	50%	73	68%
Praktická škola (N=10)	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařiz., aktualizace.	6	60%	73	65%
	Vybavení běžných tříd digitálními tech., multimediální tech. atp.	6	60%	70	68%
	Vybavení specializovaných učeben a dílen digit. technologiemi, atp.	4	40%	72	66%

9.3 Opatření pro zlepšení v oblasti jazykového vzdělávání

Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti jazykového vzdělávání včetně potřeb infrastruktury, jsou prostředky na zajištění mobility žáků – jazyková praxe pro všechny (78 %), mobility (např. stáže, stínování a vzdělávací aktivity EU apod.) vyučujících do zahraničí, s cílem posílit jejich jazykové kompetence (68 %) S obdobnou frekvencí školy dále uvádějí potřebu zajištění prostředků na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným (65 %).

Kolem 60 % škol uvádí jako potřebné opatření v oblasti jazykového vzdělávání podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle úrovně žáků (62 %), získání výukových materiálů cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (60 %), systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (60 %), digitální podporu výuky cizích jazyků (58 %) a rovněž vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (57 %).

Graf 75: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání

Asi polovina škol uvádí mezi potřebnými opatřeními lepší orientaci vyučujících cizích jazyků v oboru a ovládání odborné terminologie (53 %). Dále by podle nich jazykové vzdělávání a jeho kvalitu zlepšil dostatek zvukových nahrávek z různých oblastí, situací i žánrů (49 %).

Školy dále uvádějí potřebu systematického jazykového vzdělávání učitelů se zaměřením na využití metody CLIL (45 %), potřebu prostředků na realizaci aktivit s různou úrovní náročnosti na znalost jazyka (44 %). S nižší frekvencí školy dále zmiňují potřebu kvalifikovaných vyučujících s aprobační v příslušném jazyku (42 %) a sdílení dobré praxe a síťování škol (40 %).

Opatřeními, která jsou v souvislosti s dosažením cílů v oblasti jazykového vzdělávání školami naopak uváděna relativně méně často, je zřízení funkce poradce, resp. předsedy předmětové komise pro rozvoj a další podporu jazykového vzdělávání ve škole (26 %) a získání prostředků na zajištění rodilých mluvčích pro výuku odborného výcviku (27 %).

Podíváme-li se opět podrobněji na opatření, která by školám pomohla k dosažení jejich cílů v oblasti jazykového vzdělávání v rozdělení podle jednotlivých typů škol, pak napříč všemi typy škol jsou nejčastěji zmiňovaným opatřením prostředky zajišťující mobilitu žáků - jazykovou praxi pro všechny. Na **SOU** patří mezi další nejčastěji zmiňovaná opatření, která by v oblasti jazykového vzdělávání školám pomohla, lepší orientace vyučujícího cizího jazyka v oboru, pro který se žáci připravují a zvládání odborné terminologie (73 %) a dále systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (minimální úroveň A2, cílem B1-B2) vč. zaměření na obor (70 %).

SOŠ, podobně jako **SOU**, uvádějí na prvním místě rovněž prostředky zajišťující mobilitu žáků - jazykovou praxi pro všechny (78 %). Mezi další významná opatření, která uvádějí, spadají mobility vyučujících do zahraničí s cílem posílit jejich jazykové kompetence (např. stáže, stínování a vzdělávací aktivity EU apod.). Dále jsou na **SOŠ** z hlediska dosažení cílů v oblasti jazykového vzdělávání potřeba výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (70 %).

Podobné preference platí i pro **gymázia**, která dále uvádějí ještě potřebu prostředků na výuku vedenou rodilým mluvčím (75 %).

VOŠ rovněž potřebují prostředky na zajištění mobilit jak žáků (100 %), tak i vyučujících (67 %), dále pak prostředky na výuku rodilého mluvčího a výukové materiály cizích jazyků s odbornými tématy (shodně 67 %).

Praktické školy kromě výše uvedených potřeb uvádějí specificky potřebu vytvoření podmínek pro diferenciaci podle úrovně žáků a systematické jazykové vzdělávání učitelů se zaměřením na využití metody CLIL.

Tab. 6: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	28	76%	77	78%
	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru a odb. term.	27	73%	52	53%
	Systematické jazyk. vzděl. pro učitele odborných předm.	26	70%	59	60%
SOŠ (N=64)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	58	78%	77	78%
	Mobility vyučujících do zahraničí a posílení jazyk. komp.	54	70%	67	60%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odbor. zaměř.	54	70%	59	68%
Gymnázium (N=40)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	34	85%	77	78%
	Mobility vyučujících do zahraničí a posílení jazyk. komp.	30	75%	67	68%
	Prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím	30	75%	64	65%
VOŠ (N=6)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	6	100%	77	78%
	Mobility vyučujících do zahraničí a posílení jazyk. komp.	4	67%	67	68%
	Prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím	4	67%	64	65%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odbor. zaměř.	4	67%	59	60%
Konzervatoř (N=2)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	1	50%	77	78%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odbor. zaměř.	1	50%	59	60%
	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru a odb. term.	1	50%	52	53%
Praktická škola (N=2)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	2	100%	77	78%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odbor. zaměř.	2	100%	59	60%
	Vytvoření podm. pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	2	100%	56	57%
	Systematické jazyk. vzděl. pro učitele odborných předm.	2	100%	59	60%
	Systematické jazyk. vz. učitelů se zaměřením na využití metody CLIL	2	100%	45	45%
	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru a odb. term.	2	100%	52	53%

9.4 Opatření pro zlepšení v oblasti matematické gramotnosti

Nejčastěji zmiňovaným opatřením, které by školám pomohlo k dosažení zvoleného cíle v oblasti podpory rozvoje matematické gramotnosti, je finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (82 %) a výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (81 %). Dále školy uvádějí potřebu nákupu učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (73 %).

Více než 60 % škol mezi potřebnými opatřeními pro zlepšení v oblasti matematické gramotnosti uvádí potřebu prostředků pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (68 %) a podporu rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (68 %). Podstatná je pro školy i nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti didaktiky matematiky (62 %) a v oblasti využití digitálních technologií při rozvoji matematické gramotnosti (62 %). Více než polovina škol by uvítala více prostředků na zajištění odborného vedení žáků, kteří jsou zapojeni do soutěží (58 %).

Opatřením, které by podle škol pomohlo relativně méně, je metodická podpora výuky matematiky na úrovni kraje (38 %).

Graf 76: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti

Zaměříme-li se na jednotlivé typy škol z pohledu možnosti zlepšení matematické gramotnosti, pak napříč téměř všemi typy škol jsou nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti rozvoje matematické gramotnosti, finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky a výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem. Na **SOU** a **SOŠ** patří kromě výše uvedených k nejdůležitějším opatřením získání prostředků pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. **SOŠ** kromě toho dále uvádějí potřebu nákupu učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (74 %).

Gymnáziím by kromě finanční podpory pro možné půlení hodin matematiky (97 %) a výukových materiálů na podporu propojení matematiky s každodenním životem (87 %) pomohla dále i podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (76 %).

VOŠ dále specificky uvádějí potřebu zajistit prostředky pro nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy a odborné vedení žáků zapojených do soutěží (shodně 75 %). Školám by dále pomohlo

také další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využití digitálních technologií při rozvoji matematické gramotnosti (75 %).

Praktické školy potřebují zejména možnost nákupu učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (75 %), učební pomůcky, výukové materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v v didaktice matematiky (shodně 63 %).

Tab. 7: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=36)	Výuk. materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a profesí	30	83%	75	81%
	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	27	75%	76	68%
	Prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky s SVP	27	75%	63	82%
SOŠ (N=58)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	48	83%	76	82%
	Výuk. materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a profesí	47	81%	75	81%
	Prostředky pro personální zajištění konzultačních hodin pro žáky s SVP	43	74%	63	68%
	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	43	74%	68	73%
Gymnázium (N=38)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	37	97%	76	82%
	Výuk. materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a profesí	33	87%	75	81%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	29	76%	63	68%
VOŠ (N=4)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	4	100%	76	82%
	Výuk. materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a profesí	3	75%	75	81%
	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	3	75%	68	73%
	Prostředky na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží	3	75%	54	58%
	Nabídka dalšího vzdělávání pedagog. prac. – využití digit. tech. při rozvoji mat. gram.	3	75%	58	62%
Praktická škola (N=8)	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	6	75%	68	73%
	Výuk. materiály na podporu propojení matematiky s každodenním životem a profesí	5	63%	75	81%
	Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - didaktika matematiky	5	63%	58	62%

9.5 Opatření pro zlepšení v oblasti čtenářské gramotnosti

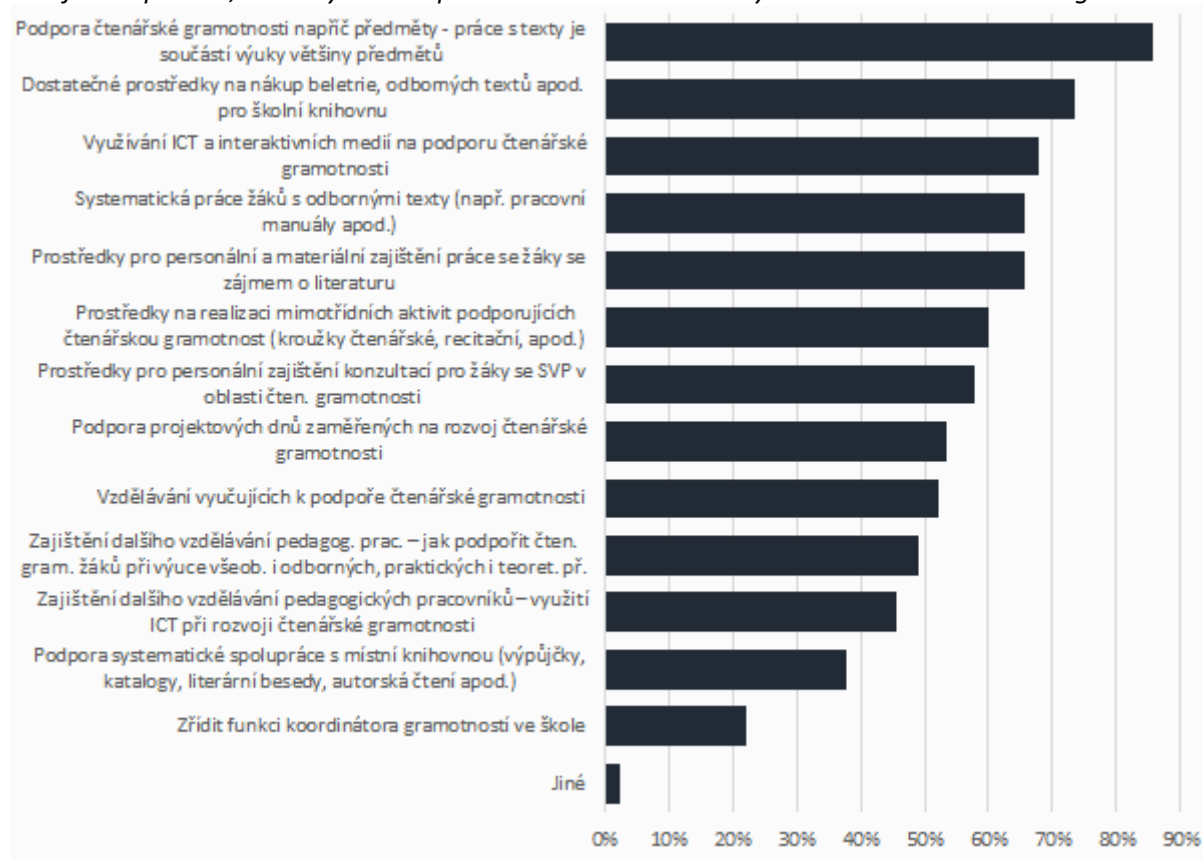
Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti podpory rozvoje čtenářské gramotnosti, je podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty, kdy by se práce s texty stala součástí výuky většiny předmětů (86 %). Dále školy uvádějí potřebu dostatečných prostředků na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (73 %).

Více než 60 % škol uvádí mezi vhodnými opatřeními i využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti (68 %), systematickou práci žáků s odbornými texty (66 %) nebo prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu, např. tvůrčí psaní nebo tvorbu školního časopisu (66 %). Důležité jsou podle názoru nadpoloviční většiny škol i prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost, například čtenářské nebo recitační kroužky (60 %) nebo podpora projektových dnů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti (53 %).

Více než polovina škol uvádí potřeby v oblasti lepšího personálního zajištění, například prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čtenářské gramotnosti (58 %), potřebu vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti (52 %) nebo zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (49 %).

K méně častým opatřením patří podpora systematické spolupráce s místní knihovnou (38 %) a opatření, které školy uvádějí nejméně často, je zřízení funkce koordinátora gramotností ve škole (22 %).

Graf 77: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti

Zaměříme-li se na specifika jednotlivých typů škol z hlediska opatření, která by jim pomohla ke zlepšení čtenářské gramotnosti, pak pro **SOU** a **SOŠ** jsou nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti podpory rozvoje čtenářské gramotnosti, podpora

čtenářské gramotnosti napříč předměty a systematická práce žáků s odbornými texty. Pro SOU je dále důležité využívání ICT a interaktivních médií na podporu čtenářské gramotnosti (77 %), zatímco SOŠ zdůrazňují potřebu prostředků na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovnu (77 %).

Na **gymnáziích** je nejčastěji zmiňovaným opatřením, které by školám pomohlo k dosažení zvoleného cíle v oblasti podpory rozvoje čtenářské gramotnosti, rovněž podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty (89 %) a prostředky na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovnu (79 %). Pro školy jsou dále podstatné také prostředky pro personální a zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (76 %).

Pro **VOŠ** jsou důležité zejména dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (100 %) a prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (75 %). VOŠ dále uvádějí potřebu získání prostředků pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čtenářské gramotnosti a potřebu podpory projektových dnů zaměřených na podporu čtenářské gramotnosti (shodně 75 %).

Praktické školy potřebují nejčastěji získat prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čtenářské gramotnosti (88 %) a potřebují také využívat ICT a interaktivní média na podporu čtenářské gramotnosti (88 %).

Tab. 8: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=30)	Podpora čten. gram. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	24	80%	77	86%
	Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	24	80%	59	66%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	23	77%	61	68%
SOŠ (N=52)	Podpora čten. gram. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	46	88%	77	86%
	Systematická práce žáků s odbornými texty (např. pracovní manuály apod.)	41	79%	59	66%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	40	77%	66	73%
Gymnázium (N=38)	Podpora čten. gram. napříč předměty - práce s texty je součástí výuky většiny předmětů	34	89%	77	86%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	30	79%	66	73%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	29	76%	59	66%
VOŠ (N=4)	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	4	100%	66	73%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	3	75%	59	66%
	Prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čten. gramotnosti	3	75%	52	58%
	Podpora projektových dnů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti	3	75%	48	53%
Praktická škola (N=8)	Prostředky pro personální zajištění konzultací pro žáky se SVP v oblasti čten. gramotnosti	7	88%	52	58%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	7	88%	61	68%
	Zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	6	75%	44	49%

ⁱ Součet škol přesahuje 100 % vzhledem k tomu, že řada škol zahrnuje kombinaci SOU, SOŠ, gymnázií nebo VOŠ.